

KAP.430.003.2015
Nr ewid. 5/2016/P/15/006/KAP

Informacja o wynikach kontroli

FINANSOWANIE STRAŻY MIEJSKICH

DEPARTAMENT
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

Dyrektor

Departamentu Administracji Publicznej:

B. Skwarka
Bogdan Skwarka

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Krzysztof Kwiatkowski

Krzysztof Kwiatkowski

Warszawa, dnia 2 marca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

1. ZAŁOŻENIA KONTROLI	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	8
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	8
2.2. Synteza wyników kontroli	8
2.3. Uwagi i wnioski	12
3. WAŻNIEJSZE WYNIKI KONTROLI	14
3.1. Zakres realizacji przez straż miejską zadań ustawowych oraz wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także realizacja dyspozycji organów jednostki samorządu terytorialnego kierowanych w związku z pełnionym nadzorem	14
3.2. Adekwatność organizacji straży miejskiej w odniesieniu do realizowanych zadań	30
3.3. Rezultaty działalności straży miejskiej (podejmowanych interwencji) w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną	40
3.4. Gospodarność wydatków ponoszonych na realizację działań straży miejskiej	49
4. INFORMACJE DODATKOWE	59
4.1. Przygotowanie i przebieg kontroli	59
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	59
5. ZAŁĄCZNIKI	60

Wykaz stosowanych skrótów, skrótowców i pojęć

ustawa o NIK	ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1096)
ustawa o strażach gminnych	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1383 ze zm.)
Kpa	ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23)
ufp	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)
ustawa o pracownikach samorządowych	ustawa z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1202 ze zm.)
rozporządzenie w sprawie ewidencji	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2013 r., poz. 639 ze zm.)
rozporządzenie w sprawie nadzoru	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 ze zm.)
rozporządzenie w sprawie form współpracy	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz. U. Nr 220, poz. 1732)
rozporządzenie w sprawie zasad współpracy	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi) (Dz. U. Nr 161, poz. 1108)
rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy lub asysty	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 kwietnia 2003 r. w sprawie udzielania przez organy Policji, Straży Granicznej, straży miejskich lub organy wojskowe pomocy lub asysty pracownikowi organu podatkowego przy wykonywaniu czynności kontrolnych (Dz. U. Nr 65, poz. 611)
rozporządzenie w sprawie wykroczeń	rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026 ze zm.)
Komunikat Ministra Finansów w sprawie standardów kontroli zarządczej	komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. Nr 15, poz. 84)
Standardy kontroli zarządczej	standardy określone w <i>Komunikacie Ministra Finansów w sprawie standardów kontroli zarządczej</i>
j.s.t.	jednostki samorządu terytorialnego

liczba mieszkańców miasta	liczba mieszkańców miasta ustalona na podstawie danych z rocznika demograficznego, publikowanego przez Główny Urząd Statystyczny ¹
wyniki działalności straży	liczba wyników działalności straży objęta ewidencją, o której mowa w <i>rozporządzeniu w sprawie ewidencji</i> ; wykazywana w części III załącznika do ww. rozrządzenia w tabeli pierwszej „Ewidencja wyników działań straży”
liczba strażników	przeciętna liczba strażników (w przeliczeniu na etaty) w danym roku – wykazana w zestawieniu dotyczącym stanu zatrudnienia w straży miejskiej sporządzonym przez kontrolowane jednostki
liczba interwencji przeliczeniowych	liczona jako iloczyn liczby wyników działań straży objętych ewidencją i wag im przypisanych; <i>liczba interwencji przeliczeniowych = waga x liczba wyników działań straży objętych ewidencją</i> waga na podstawie średniej arytmetycznej (dla 16 miast wojewódzkich) szacowanych pracochłonności poszczególnych interwencji; wagę 1,0 przypisano interwencji o najmniejszej pracochłonności. Wagi dla pozostałych interwencji o większych pracochłonnościach zostały obliczone jako iloraz uśrednionego czasu danej interwencji do uśrednionego czasu najmniej pracochłonnej interwencji, której przypisano wagę 1,0. <i>Wskaźnik własny, opracowany w NIK.</i>
koszt utrzymania straży miejskiej	wydatki ogółem bez wydatków majątkowych ponoszone w poszczególnych latach na straż miejską – wykazane w zestawieniu dotyczącym wydatków na utrzymanie straży miejskiej ponoszonych z planu finansowego jednostki budżetowej (Komendy Straży Miejskiej oraz Urzędu Miasta) sporządzonym przez straże miejskie oraz prezydentów miast, nie uwzględniają kosztów amortyzacji
benchmarking	porównywanie procesów, procedur, wyników, osiąganych rezultatów, w celu osiągnięcia lepszego poziomu rozwoju i satysfakcji obywateli zamieszkujących daną jednostkę samorządu terytorialnego² trwający proces szukania najlepszej praktyki, uczenia się i zastosowania tej praktyki w celu osiągnięcia najlepszych wyników i uzyskania trwałej przewagi konkurencyjnej (metoda „<i>równaj do najlepszych</i>”)³
średnia wartość wskaźnika dla 16 miast	wskaźnik dla 16 badanych miast wojewódzkich (Warszawa, Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań, Gdańsk, Szczecin, Bydgoszcz, Lublin, Katowice, Białystok, Kielce, Rzeszów, Olsztyn, Opole, Zielona Góra ⁴) – średnia arytmetyczna wyliczona na podstawie danych uzyskanych z tych miast
Straż	Straż Miejska

¹ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-demograficzny-2014,3,8.html#archive>

² Finanse samorządowe. Nowe wyzwania bieżące i perspektywiczne. Beata Filipiak. Difin. Warszawa 2011.

³ Europejska procedura benchmarkingu Programy i działania. Joanna Kuczevska. Pasaż Sp. z o.o. Warszawa 2007.

⁴ W Zielonej Górze siedzibę ma Sejmik Województwa Lubuskiego oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, natomiast siedziba Wojewody Lubuskiego mieści się w Gorzowie Wielkopolskim.

Temat i numer kontroli

Finansowanie straży miejskich (P/15/006).

Uzasadnienie podjęcia kontroli

Kontrola została podjęta z inicjatywy własnej NIK po przeprowadzeniu analizy ryzyka, w wyniku której ujawniono wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia w kontrolowanej działalności jednego ze zdefiniowanych ryzyk horyzontalnych, które w ocenie NIK stanowią kluczowe zagrożenia dla osiągnięcia celów państwa, określonych w przyjętej przez Radę Ministrów *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Ryzykiem tym jest *Niska jakość usług publicznych*, rozumiana w przypadku tej kontroli jako brak realizacji – pomimo istniejących potrzeb i oczekiwań lokalnych społeczności – niektórych zadań określonych w *ustawie o strażach gminnych* i wskazanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 2010 r. kontrolę *Funkcjonowania straży gminnych (miejskich)*⁵, która wykazała m.in. nieprawidłowości polegające na nadmiernej koncentracji działań *Straży* na ujawnianiu wykroczeń komunikacyjnych, w skrajnych przypadkach stanowiących od 75% do ponad 96% wszystkich ujawnionych wykroczeń oraz brak, bądź nieprzestrzeganie procedur dokumentujących działania *Straży*. Ponadto, NIK negatywnie oceniła niewystarczający nadzór organów j.s.t. (burmistrzów i prezydentów) nad funkcjonowaniem *Straży*, zlecanie *Strażom* dodatkowych zadań (będących w kompetencji innych organów) wykraczających poza ochronę porządku publicznego określonego *ustawą o strażach gminnych*, a także nieskuteczną egzekucję należności z tytułu grzywien nałożonych mandatami karnymi⁶.

Na przełomie 2013–2014 r. NIK przeprowadziła kontrolę⁷ realizacji wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych po ww. kontroli oraz kontrolę *Prawidłowości realizacji zadań przez straże miejskie (gminne) w zakresie wykorzystywania urządzeń ujawniających i zapisujących za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego*⁸. Przyczyną podjęcia przedmiotowych kontroli – obok potrzeby sprawdzenia realizacji wniosków NIK – były również liczne doniesienia mediów i organizacji społecznych wskazujące na społeczne zapotrzebowanie dokonania przez zewnętrzną i niezależną instytucję analizy obowiązujących przepisów i procedur stosowanych przez *Straże*, m.in. w zakresie instalacji i wykorzystania stacjonarnych i mobilnych urządzeń do pomiaru i rejestrowania wykroczeń drogowych (fotoradarów). Wyniki kontroli⁹ potwierdziły dużą aktywność niektórych *Straży* w realizacji jednego z jej ustawowych zadań, tj. kontroli ruchu drogowego. Spośród wystawionych przez *Straże* mandatów ok. 85%, a w skrajnych przypadkach 95% (liczbowo i kwotowo) dotyczyło wykroczeń ujawnionych fotoradarem lub polegających na niewskazaniu kierującego, który przekroczył prędkość. W ocenie NIK, tak duża aktywność przy realizacji tego zadania może budzić uzasadnione obawy, iż inne zadania ustawowe są realizowane w stopniu niewystarczającym.

⁵ Kontrola planowa koordynowana Nr P/10/167. Kontrolą objęto m.in. działania 24 straży, w tym 14 działających jako odrębne jednostki organizacyjne oraz 10 działających w strukturach urzędów j.s.t w województwach: dolnośląskim, lubelskim, kujawsko-pomorskim, małopolskim, mazowieckim, opolskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

⁶ Informacja o wynikach kontroli *funkcjonowania straży gminnych (miejskich)*, Szczecin, marzec 2011 r.

⁷ Kontrola doraźna Nr D/13/504 *Realizacja wniosków pokontrolnych NIK po kontroli Funkcjonowania straży gminnych (miejskich)* przeprowadzona w sześciu strażach funkcjonujących w strukturze organizacyjnej urzędów j.s.t.

⁸ Kontrola doraźna Nr D/13/508. Kontrolę przeprowadzono w 48 strażach, z których 11 działało jako odrębne jednostki organizacyjne, a pozostałe 37 funkcjonowało w ramach struktury organizacyjnej urzędów j.s.t.

⁹ Informacja o wynikach kontroli *Prawidłowość realizacji zadań przez straże miejskie (gminne) w zakresie wykorzystania urządzeń do pomiaru i rejestracji wykroczeń drogowych*, czerwiec 2014 r.

W okresie objętym kontrolą *Straże* mogły w swojej działalności dokonywać pomiarów prędkości za pomocą fotoradarów. Zmiana w tym zakresie została dokonana z dniem 1 stycznia 2016 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych¹⁰, która odebrała *Strażom* prawo do wykorzystania stacjonarnych i mobilnych urządzeń do pomiaru i rejestrowania wykroczeń drogowych.

Podkreślić należy, że żadna z wyżej wskazanych kontroli straży gminnych (miejskich) nie odnosiła się w sposób bezpośredni do kwestii finansowania realizacji zadań tej formacji, a badaniem objęto niejednorodną pod względem organizacyjnym *Straże* (zarówno gminne jak i miejskie), które poszczególne zadania realizowały z różną intensywnością. Natomiast w kontroli będącej przedmiotem niniejszej *Informacji*, z uwagi na założenia kontroli – pomiar efektywności realizowanych przez straż miejską zadań z wykorzystaniem m.in. wskaźników do *benchmarkingu*, badaniem objęto jednorodną podmiotowo próbę – duże jednostki *Straży* w miastach wojewódzkich.

Cel kontroli

Celem kontroli NIK była ocena efektywności realizowanych przez straż miejską zadań, tj. osiągania z poniesionych nakładów optymalnych korzyści rozumianych jako wypełnianie zadań ustawowych zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej i organów jednostek samorządu terytorialnego. W szczególności ocenie poddano:

- ♦ realizację przez straż miejską zadań ustawowych oraz wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także realizację dyspozycji organów jednostki samorządu terytorialnego kierowanych w związku z pełnionym nadzorem;
- ♦ adekwatność organizacji straży miejskiej w odniesieniu do realizowanych zadań;
- ♦ rezultaty działalności straży miejskiej (podejmowane interwencje) w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną;
- ♦ gospodarność wydatków, ponoszonych na realizację działań straży miejskiej.

Organizacja i zakres kontroli

Kontrolę przeprowadzono w 16 jednostkach¹¹ organizacyjnych straży miejskich działających w miastach wojewódzkich, z tego 15 to odrębne jednostki organizacyjne gmin, a jedna umiejscowiona jest w strukturze urzędu gminy¹², na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 5 ust. 2 ww. ustawy, tj. pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Badaniami kontrolnymi objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz działania wcześniejsze i późniejsze związane z przedmiotowym zakresem kontroli. Wykaz jednostek objętych kontrolą stanowi załącznik nr 3 do *Informacji*.

Czynności kontrolne przeprowadzono w okresie od 13 sierpnia do 30 listopada 2015 r.

W *Informacji* wykorzystano również dane uzyskane na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f) ustawy o NIK od prezydentów miast wojewódzkich, dotyczące finansowania *Straży* oraz od Prefekta Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące oceny efektywności i wydajności działalności *Straży*.

¹⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1335.

¹¹ Dobór jednostek do kontroli został opisany w pkt 4 niniejszej *Informacji*.

¹² Straż Miejska w Zielonej Górze.

2.1 Ogólna ocena kontrolowanej działalności¹³

Straże miejskie działające w miastach wojewódzkich właściwie realizowały zadania, zarówno ustawowe jak i wskazane przez organy samorządu terytorialnego, przy czym efektywność ich realizacji była zróżnicowana. Przy realizacji zadań kierowano się dobrze rozpoznanymi potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnych oraz skutecznie współpracowano z innymi służbami, w tym z Policją.

Komendanci kontrolowanych *Straży* podejmowali właściwe działania, kierując do realizacji zadań dobrze wykwalifikowaną, wyszkoloną i wyposażoną kadrę strażników, skutecznie interweniujących¹⁴ w sprawach istotnych dla społeczności lokalnych. Kształtujący się w ten sposób pozytywny wizerunek strażników wzmacniano także innymi, „pozaoperacyjnymi” działaniami, w szczególności udziałem w lokalnych spotkaniach i imprezach okolicznościowych. Do realizacji zadań zapewniono w większości przypadków, odpowiednie warunki techniczne i organizacyjne. Na ogół racjonalnie gospodarowano środkami¹⁵ przeznaczonymi na ustawową i statutową działalność, poprzedzając dokonywanie wydatków¹⁶ konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców.

Wśród podstawowych niedomagań funkcjonowania części *Straży* NIK wskazała na przypadki braku procesów monitorowania i pomiaru stopnia realizacji dokonań, w tym m.in. szczególnie istotnego z punktu widzenia bezpieczeństwa obywateli czasu reakcji *Straży* na zgłoszenia naruszeń porządku. Brak rozwiązań w tym zakresie, nawet gdy zastępowano je działaniami doraźnymi, osłabia skuteczność nadzoru organów gmin, a w konsekwencji możliwość skutecznej reakcji na negatywne zjawiska i ich eliminowanie.

NIK zwróciła także uwagę na przypadki działań niegospodarnych, polegających na ponoszeniu kosztów na utrzymanie zbędnych lub nieoptymalnie wykorzystywanych pojazdów.

2.2 Synteza wyników kontroli

1. We wszystkich kontrolowanych Strażach realizowane przez nie działania zostały określone w regulacjach wewnętrznych. W większości przypadków wyznaczono również konkretne cele działań, które jednostka miała osiągnąć. Niemniej jednak w 9 Strażach (56% skontrolowanych) nie określono mierników dokonań lub nie wskazano ich wartości docelowych. Ponadto w 6 Strażach (37%) nie przeprowadzono bądź nie sporządzono dokumentów potwierdzających dokonanie analizy ryzyka nieosiągnięcia zaplanowanych celów Straży. Pomiar stopnia osiągania celów, wyznaczanie kluczowych ryzyk ich nieosiągnięcia oraz zarządzanie tymi ryzykami stanowią podstawowe warunki skutecznego funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostce. [str. 14–17]

2. Poza jednym, nie stwierdzono przypadków niezrealizowania przypisanych *Straży* zadań. Komendant Miejski Policji w Rzeszowie zwrócił uwagę na niewystarczający poziom realizacji przez Straż Miejską w Rzeszowie zadania, określonego w art. 11 ust. 1 pkt 7 *ustawy o strażach gminnych*¹⁷, wynikający z braku odpowiedniego sprzętu. Nie stwierdzono przypadków wykonywania przez *Straż*

¹³ Oceny sformułowane dla poszczególnych kontrolowanych jednostek zamieszczono w załączniku nr 3 do Informacji.

¹⁴ Ustalono na podstawie próby 684 zgłoszeń.

¹⁵ Tylko w Straży Miejskiej w Lublinie w 9 spośród 20 badanych wydatków dokonywanie wydatków nie było poprzedzone konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców.

¹⁶ Wybranych do badania (opis pkt 3.4.2 Informacji).

¹⁷ Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dawały powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażały życiu lub zdrowiu innych osób.

zadań należących do kompetencji innych organów i wykraczających poza zakres ochrony porządku publicznego. Struktura podejmowanych przez *Straże* interwencji wynikała m.in. ze zgłoszeń mieszkańców i nie uległa w okresie objętym kontrolą istotnym zmianom. Największy udział w stwierdzonych wykroczeniach (62%) miały wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym wykroczenia ujawnione urządzeniami rejestrującymi prędkość pojazdów. Stosowanie takich urządzeń nie miało powszechnego i dominującego charakteru. W 5 spośród 16 objętych kontrolą *Strażach* w ogóle nie korzystano z takich urządzeń, a w pozostałych stopień ich wykorzystania był zróżnicowany. Największy odsetek wykroczeń ujawnionych tymi urządzeniami w odniesieniu do wszystkich wykroczeń ujawnionych przez strażników wystąpił w Szczecinie (za okres objęty kontrolą średnio 50,8%¹⁸); we Wrocławiu (34,7%¹⁹) oraz w Poznaniu (25,2%²⁰), przy czym w żadnej *Straży* udział dochodów z tytułu mandatów karnych w dochodach ogółem poszczególnych miast nie przekroczył 0,3%. [str. 18–22, 72]

3. Wszystkie skontrolowane *Straże* współdziałały z instytucjami realizującymi lokalne programy prewencyjne, mające na celu ochronę porządku oraz ograniczenie patologii społecznych. W szczególności *Straże* wspomagały w akcjach i programach prewencyjnych Policję. W opinii właściwych miejscowo komendantów wojewódzkich oraz miejskich policji, prowadzone przez strażników działania pozytywnie wpływały na poprawę porządku publicznego. [str. 22–27]

4. Prezydenci poszczególnych miast wykonywali wskazane w *ustawie o strażach gminnych* obowiązki w zakresie nadzoru nad działalnością *Straży*, m.in. opiniując ich plany pracy i przyjmując sprawozdania z wyników ich działania. Nie wszyscy jednak²¹ korzystali z możliwości prowadzenia bezpośrednich kontroli jako narzędzia poprawiającego skuteczność nadzoru nad działalnością *Straży*. [str. 27–29]

5. Spośród 16 objętych kontrolą *Straży* tylko Straż Miejska w Zielonej Górze działała jako komórka organizacyjna umiejscowiona w strukturze Urzędu Miasta. Pozostałe były odrębnymi jednostkami budżetowymi. W większości badanych *Straży*²² struktura organizacyjna została dostosowana do aktualnych zadań, przy czym zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz podległości pracowników zostały określone przejrzysto w formie pisemnej. W 15 spośród 16 kontrolowanych *Straży* zorganizowano pracę w systemie całodobowym, w tym w dni powszednie i święta. Natomiast Straż Miejska w Zielonej Górze wykonywała swe czynności od poniedziałku do piątku w godzinach od 7 do 22, nie zapewniając tym samym ciągłości reagowania na naruszenia porządku publicznego. Opinia Prezydenta Zielonej Góry, że taki stan jest adekwatny do poziomu zagrożeń i możliwości budżetowych miasta wymaga – zdaniem NIK – weryfikacji, zwłaszcza uwzględniając fakt, że Straż Miejska w Zielonej Górze w porównaniu do pozostałych kontrolowanych formacji wykazała się najniższą wydajnością i efektywnością. [str. 30–34]

¹⁸ W latach 2012, 2013 i 2014 odpowiednio: 44,6%; 49,3% i 59,0%.

¹⁹ W latach 2012, 2013 i 2014 odpowiednio: 37,1%; 31,0% i 36,3%.

²⁰ W latach 2012, 2013 i 2014 odpowiednio: 26,5%; 25,9% i 23,0%.

²¹ Z instrumentu nadzoru, jakim jest przeprowadzenie kontroli w *Straży* nie korzystali Prezydenci Gdańska, Białegostoku i Olsztyna.

²² Z wyjątkiem Straży Miejskiej w: Poznaniu, Szczecinie i Zielonej Górze.

6. We wszystkich objętych kontrolą *Strażach* zadbano o należyty stan kadr. Staż pracy i wykształcenie strażników²³ były zgodne z wymaganiami kwalifikacyjnymi określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych²⁴ oraz w regulaminach wewnętrznych, a liczba etatów obsługowych nie wykazywała przerostów. Pracownikom zapewniono udział w przydatnych do podnoszenia kwalifikacji szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych. Natomiast w dwóch spośród 16 objętych kontrolą *Strażach* część strażników – byłych policjantów – nie odbyła szkolenia podstawowego, określonego w art. 25 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*. W ocenie NIK, miało to znikomy wpływ na poziom profesjonalizmu kadr. Ustalenia kontroli wskazują jednak na problemy z interpretacją i stosowaniem przez *Straże* ww. przepisu. [str. 34–36]

7. Wyposażenie *Straży* w środki przymusu bezpośredniego oraz środki transportu było wystarczające do realizacji zadań, poza jednym przypadkiem Straży Miejskiej w Rzeszowie, która do doprowadzania osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania korzystała z radiowozów policyjnych, gdyż nie dysponowała wyspecjalizowanym do tego celu pojazdem. W 5 *Strażach*²⁵ stwierdzono przypadki nieefektywnego wykorzystywania posiadanych pojazdów (niska sprawność techniczna pojazdów, a także niepełne wykorzystanie pojazdów sprawnych). [str. 36–38]

8. Spośród 16 objętych kontrolą *Straży* dwie²⁶ przystąpiły do Programu Standaryzacji Straży Gminnych i Miejskich pn. *Z mieszkańcami dla mieszkańców* i uzyskały certyfikat, trzy²⁷ złożyły do właściwych miejscowo wojewodów wnioski o objęcie ww. programem, a pozostałe 11 *Straży* nie brało udziału w tym programie. [str. 38–40]

9. Wszystkie kontrolowane *Straże* uwzględniały w swojej działalności, w celu jej usprawnienia i dostosowania do oczekiwań mieszkańców, postulaty zgłaszane przez nich w skargach i wnioskach dotyczących funkcjonowania *Straży*. Należy przy tym zauważyć, że liczba zgłaszanych skarg w stosunku do liczby wszystkich podejmowanych przez poszczególne *Straże* interwencji nie przekroczyła 0,4% i w badanym okresie wykazywała tendencję malejącą²⁸. W trzech *Strażach* wszystkie złożone skargi uznano za niezasadne. W sześciu *Strażach* udział skarg zasadnych w liczbie wszystkich złożonych skarg nie przekraczał 10%, w kolejnych sześciu udział ten kształtował się na poziomie od 10% do 20%, natomiast najwyższy udział skarg zasadnych odnotowano w Krakowie (28,5%). [str. 40–42]

10. Badanie bezpośrednie przeprowadzone na próbie zgłoszeń mieszkańców²⁹ wykazało, że we wszystkich przypadkach w objętych kontrolą *Strażach* zostały podjęte prawidłowe działania (np. wysłano patrol, przekazano informację do odpowiednich służb) w celu załatwienia zgłoszenia. We wszystkich objętych kontrolą *Strażach* zgłoszenia były rejestrowane, przy czym tylko w 4 *Strażach* zapewniono systemowy monitoring czasu reakcji na zgłoszenie, w kolejnych 8 istniała możliwość jego pomiaru (choć nie w jednolity sposób), a w 4 brak było możliwości jego pomiaru.

²³ Ustalono na próbie dokumentacji dotyczącej 806 strażników, co stanowiło 20% strażników zatrudnionych w kontrolowanych *Strażach*.

²⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1786.

²⁵ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Szczecinie, Poznaniu, Lublinie oraz Kielcach.

²⁶ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku i Bydgoszczy.

²⁷ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Łodzi i Olsztynie.

²⁸ Łączna liczba skarg we wszystkich kontrolowanych jednostkach w 2012 r. – 1 738, w 2013 r. – 1 861, w 2014 r. – 1 790.

²⁹ Badaniu poddano 684 zgłoszenia, dobrane w sposób celowy.

Zdaniem NIK, systematyczny i jednolity pomiar w tym zakresie warunkuje skuteczne zarządzanie zasobami kadrowymi i materiałowymi i ma wpływ na zwiększanie poziomu bezpieczeństwa obywateli. [str. 42–44]

11. Niezależnie od korzystania z informacji wynikających ze skarg i wniosków obywateli wszystkie kontrolowane *Straże* podejmowały z inicjatywy własnej działania (np. badania ankietowe satysfakcji, debaty społeczne) mające na celu rozpoznanie potrzeb mieszkańców. Koncentrowały się one głównie na optymalizacji zakresu realizowanych zadań i poprawie skuteczności działania strażników. Ustalenia kontroli wskazują również na aktywność *Straży* w zakresie działań mających na celu poprawę wizerunku *Straży*. [str. 45–46]

12. W zdecydowanej większości miast (14³⁰ spośród 16 objętych kontrolą) radni miejscy i osoby pełniące funkcję organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast³¹ (którzy udzielili odpowiedzi na zapytanie kontrolerów NIK) pozytywnie wyrazili się na temat działalności *Straży* w zakresie spełnienia oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. [str. 47–48, 109–112]

13. Prawie we wszystkich *Strażach*³² dokonywanie wybranych do badania wydatków poprzedzone było konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców. Poza nieprawidłowościami mającymi charakter formalny³³ badanie wydatków nie wykazało przypadków zrealizowania przedmiotu umowy na dostawę lub usługi niezgodnie z jej postanowieniami. [str. 54–55]

14. Porównanie przyjętych na potrzeby kontroli NIK wskaźników obrazujących skalę i koszty podstawowej działalności *Straży* wykazało w okresie objętym kontrolą ich znaczne zróżnicowanie. Na jednego strażnika przypadało od 1 133 mieszkańców w Warszawie do 4 628 w Zielonej Górze (średnia wartość wskaźnika 2 449) oraz od 0,34 km² powierzchni miasta w Warszawie, poprzez 2,27 km² w Zielonej Górze do 2,44 km² w Szczecinie (średnia wartość wskaźnika 1,3 km²). Wynagrodzenie strażnika netto wyniosło średnio 3 204,86 zł (od 2 229,8 zł do 4 164,00 zł), natomiast średnie wynagrodzenie pozostałych pracowników *Straży* kształtowało się na poziomie 2 457,53 zł (od 1 698,30 zł do 3 126,70 zł). Duże różnice w zatrudnieniu i płacach przekładały się na zróżnicowanie kosztów utrzymania *Straży*. Wyniosły one na jednego mieszkańca od 75,24 zł w Warszawie do 14,12 zł w Zielonej Górze (średnia wartość wskaźnika 33,25 zł). Jednak uwzględniając fakt, że koszty utrzymania *Straży* są ponoszone w określonych warunkach pracy strażnika, które potencjalnie wpływają na bezpieczeństwo mieszkańców (liczba mieszkańców i powierzchnia miasta przypadające na strażnika), koszty utrzymania przypadające na jednego mieszkańca Zielonej Góry nie były już najniższe (5 miejsce wśród 16 miast). Uwzględniając ten parametr, relatywnie najtańszą *Straż* posiadały Łódź, Białystok, Poznań i Lublin. Najdroższą zaś Opole, Szczecin, Gdańsk i Kielce.

Wydajność strażników mierzona liczbą podjętych przez nich *interwencji przeliczeniowych* wyniosła średnio 1 554. Najwięcej interwencji podejmowali strażnicy w Szczecinie (2 005), Warszawie (1 977), Wrocławiu (1 970), Krakowie (1 834) i Poznaniu (1 740). Najmniej zaś w Zielonej Górze (559), Rzeszowie (974) oraz w Białymstoku (1 186). Natomiast koszt jednej *interwencji przeliczeniowej* kształtował się na średnim poziomie około 51 zł. Najefektywniejsze były interwencje podejmowane

³⁰ Tylko w przypadku Katowic i Poznania przeważały opinie negatywne.

³¹ Przewodniczący: Rad dzielnic i Rad Osiedlowych. W przypadku Lublina opinii udzieliły Rady poszczególnych Dzielnic.

³² Z wyjątkiem *Straży Miejskiej* w Lublinie.

³³ Stwierdzonymi w *Strażach Miejskich* w Białymstoku i Olsztynie.

przez strażników w Szczecinie (35,73 zł), Olsztynie (37,13 zł), Wrocławiu (37,75 zł), Poznaniu (37,92 zł), Lublinie (39,82 zł), Bydgoszczy (41,96 zł) oraz w Warszawie (43,12 zł). Najmniej efektywne były zaś w Białymstoku (62,77 zł), Rzeszowie (64,47 zł) oraz w Zielonej Górze (aż 116,78 zł).

Analiza porównawcza powyższych wskaźników pozwala np. na uzasadnienie relatywnie wysokich kosztów utrzymania Straży Miejskiej w Szczecinie najwyższą efektywnością strażników. Wskazuje także, że niewielkie koszty utrzymania nie muszą odbić się negatywnie na efektywności strażników (Poznań i Lublin), a z drugiej strony droga w utrzymaniu *Straży* wcale nie musi być liderem efektywności (Opole). W końcu pokazuje brak usprawiedliwienia poziomem kosztów zdecydowanie najniższej efektywności strażników w Zielonej Górze. [str. 49–54]

2.3 Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli, uwzględniając zakres podmiotowy kontroli ograniczony do *Straży* działających w wyróżniających się specyfiką funkcjonowania miastach wojewódzkich zauważa, że wynikające z niniejszej Informacji oceny, uwagi i wnioski nie mogą być odnoszone do pozostałych straży miejskich i gminnych.

1. Kontrola wykazała, że tylko 7 z 16 kontrolowanych *Straży* skorzystało z możliwości określenia mierników dokonań, a w 8 brak było systematycznych mechanizmów pomiaru czasu reakcji na zgłoszenia mieszkańców wymagające interwencji. Powszechna była także praktyka wskazywania przez kontrolowane jednostki przy określaniu celów zadań sposobów ich osiągnięcia, bez wyznaczania wartości docelowych dla ustalonych mierników. NIK zwraca uwagę, że brak mierników realizacji celów uniemożliwia monitorowanie oraz ocenę stopnia realizacji zadań. Zdaniem NIK, wpływa to niekorzystnie na skuteczność zarządzania *Strażą* na poziomie operacyjnym, uniemożliwia również ocenę jej działania przez podmioty zewnętrzne.
2. Zdaniem NIK, konieczne jest kontynuowanie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji działań nad doskonaleniem koncepcji Programu Standaryzacji Straży Gminnych tak, aby w niedalekiej przyszłości spełniał on oczekiwania *Straży* i władarzy miast oraz aby w sposób jednoznaczny identyfikował i porządkował elementy niezbędne dla sprawnie funkcjonującej *Straży*. Program ten stanowi dobre narzędzie do poprawy skuteczności działania *Straży*, wymaga jednak konsultacji i modyfikacji, z uwagi na zbyt dużo regulacji, które nie uwzględniają specyfiki (zwłaszcza mierniki dokonań) poszczególnych *Straży*.
3. Kontrolowane *Straże* wypełniały zadania zgodnie z oczekiwaniami organów jednostek samorządu terytorialnego i społeczności lokalnej wykazując się – jak wynika z analizy wskaźników oszczędności i wydajności – zróżnicowaną efektywnością. Zróżnicowanie to, biorąc pod uwagę specyfikę warunków funkcjonowania poszczególnych *Straży* (w tym korzystanie bądź nie z fotoradarów) oraz różne oczekiwania mieszkańców i organów samorządowych, nie może zdaniem NIK stanowić jednoznacznej podstawy do ocen kontrolowanych *Straży* pod względem gospodarności. Powinno jednak inspirować komendantów *Straży* oraz nadzorujące ich organy samorządu terytorialnego do wnikliwych analiz i porównań oraz formułowania wniosków zmierzających do optymalizowania kosztów ponoszonych na straże miejskie.

Analizy takie są tym bardziej zasadne, że jak wynika z informacji uzyskanej przez NIK od Prefekta Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej, do tej pory nie dokonywano i nie zlecano badań i ocen dotyczących efektywności oraz oszczędności i wydajności realizowanych przez *Straże* zadań w celu porównań ich dokonań.

4. W związku z ustaleniami kontroli, **Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej** w celu wprowadzenia/wpisania do *ustawy o strażach gminnych* przepisu, który umożliwiałby zwolnienie ze szkolenia podstawowego osoby posiadające odpowiednie przygotowanie do pracy w *Straży* niezależnie od formy zatrudnienia (umowa na czas określony lub na czas nieokreślony). W obecnie obowiązującym stanie prawnym strażnika zatrudnia się po raz pierwszy na czas określony, w ramach którego odbywa szkolenie podstawowe (art. 25 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*). W uzasadnionych przypadkach można odstąpić od zatrudnienia strażnika na czas określony, jeżeli posiada on odpowiednie przygotowanie do pracy w straży (art. 25 ust. 4 *ustawy o strażach gminnych*). W takiej sytuacji zatrudnienie strażnika na czas nieokreślony zwalnia go jednocześnie z obowiązku odbycia szkolenia podstawowego, gdyż tylko zatrudnienie po raz pierwszy na czas określony obliuguje – zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 – do odbycia szkolenia podstawowego niezależnie od tego, czy osoba zatrudniana ma odpowiednie przygotowanie do pracy w Straży (np. były policjant).
5. Wykazany przez kontrolowane *Straże* szacunkowy czas pracy w podziale na działania *Straży* objęte ewidencją³⁴ i pozostałe działania (m.in. prewencyjne i profilaktyczne) wskazuje, że sprawozdania/ewidencje przekazywane do właściwych miejscowo wojewodów, a następnie do właściwego ministra obrazują tylko około 24% czasu pracy *Straży*. Pozostałe działania tej formacji, które nie generują wyników w postaci zastosowanych środków oddziaływania nie są ujęte w tej sprawozdawczości, co w opinii NIK ogranicza korzystanie z tych sprawozdań jako pełnej informacji o tej formacji. W związku z tym NIK uważa za celowe rozważenie uzupełnienia obowiązującej ewidencji i sprawozdawczości i wprowadzenie jednolitego pomiaru i prezentacji przez *Straże* danych dotyczących pozostałej działalności, ze szczególnym uwzględnieniem jej roli prewencyjnej.

³⁴ O której mowa w rozporządzeniu z dnia 12 listopada 2009 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wykazywane w części III załącznika do rozporządzenia Ministra SWiA z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań.

3.1 Zakres realizacji przez straż miejską zadań ustawowych oraz wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego, a także realizacja dyspozycji organów jednostki samorządu terytorialnego kierowanych w związku z pełnionym nadzorem

3.1.1. Planowanie i monitorowanie

Stosownie do art. 68 ust. 1 *ufp* system kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych **dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy**. Celem tego systemu jest zapewnienie w szczególności (art. 68 ust. 2): zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji, zarządzania ryzykiem. Za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 i 3 *ufp* odpowiada odpowiednio prezydent miasta lub kierownik jednostki. Minister Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 *ufp* w Komunikacie nr 23³⁵ określił standardy kontroli zarządczej (dalej: *Standardy*) dla sektora finansów publicznych, które określają podstawowe wymagania dotyczące tej kontroli. *Standardy* o numerach od 6 do 9³⁶ odnoszą się do celów, zadań, monitorowania i oceny ich realizacji oraz identyfikacji i analizy ryzyka.

Zadania wszystkich skontrolowanych jednostek zostały określone, bądź to w statutach nadanych *Strażom* przez organy stanowiące j.s.t., bądź w regulacjach wewnętrznych (m.in. regulaminy organizacyjne, plany działania). Zadania *Straży* wynikały również z porozumień zawartych przez *Straże* z Policją lub z programów dotyczących bezpieczeństwa przyjmowanych przez organy stanowiące j.s.t. W zdecydowanej większości *Straży* oprócz zadań określono także cele, które jednostka miała osiągnąć w efekcie ich realizacji. W ***Straży Miejskiej w Rzeszowie*** zadania na kolejne lata objęte kontrolą określano w sposób ogólny, bez precyzowania konkretnych celów, natomiast w ***Straży Miejskiej w Lublinie*** cele działania nie zostały określone w 2012 r.

W 9 spośród 16 skontrolowanych *Straży* nie określono mierników realizacji celów/zadań lub nie wskazywano ich wartości docelowych, i tak:

- W ***Straży Miejskiej w Poznaniu*** zadania wskazane w zaakceptowanych przez Prezydenta *Półrocznych planach* nie stanowiły uszczegółowienia celów zawartych w programie i strategii Miasta i nie były z nimi spójne. Na poziomie Miasta w systemie Zarządzania Miasta Poznania określono wskaźniki realizacji celów, które jednak nie odnosiły się bezpośrednio do realizacji celów i zadań *Straży* (wskazanych w *Planach półrocznych Straży*).

³⁵ Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

³⁶ **Standard nr 6 – Określanie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji.** Cele i zadania należy określać jasno i w co najmniej rocznej perspektywie. Ich wykonanie należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników. W jednostce nadrzędnej lub nadzorującej należy zapewnić odpowiedni system monitorowania realizacji celów i zadań przez jednostki podległe lub nadzorowane. Zaleca się przeprowadzanie oceny realizacji celów i zadań uwzględniając kryterium oszczędności, efektywności i skuteczności. Należy zadbać, aby określając cele i zadania wskazać także jednostki, komórki organizacyjne lub osoby odpowiedzialne bezpośrednio za ich wykonanie oraz zasoby przeznaczone do ich realizacji; **standard nr 7 – Identyfikacja ryzyka.** Nie rzadziej niż raz w roku należy dokonać identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań. W przypadku działu administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego należy uwzględnić, że cele i zadania są realizowane także przez jednostki podległe lub nadzorowane. W przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje jednostka należy dokonać ponownej identyfikacji ryzyka; **standard nr 8 – Analiza ryzyka.** Zidentyfikowane ryzyka należy poddać analizie mającej na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka i możliwych jego skutków. Należy określić akceptowany poziom ryzyka; **standard nr 9 – Reakcja na ryzyko.** W stosunku do każdego istotnego ryzyka powinno się określić rodzaj reakcji (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie). Należy określić działania, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowanego poziomu.

- W **Straży Miejskiej w Szczecinie** dla celów i zadań określonych zarówno w *Strategii Rozwoju Straży Miejskiej Miasta Szczecina w latach 2010–2018*³⁷, w regulaminie Straży Miejskiej Szczecina³⁸ jak również w *Arkuszach identyfikacji ryzyka, oceny oraz określenia metody przeciwdziałania ryzyku* na lata 2012–2013 nie określono mierników monitorowania realizacji zadań, zaś na 2014 r. określono mierniki bez określenia ich poziomu.
- W **Straży Miejskiej w Lublinie** cele działania jak i zadania priorytetowe były określone w *Planach Pracy* zatwierdzanych przez Komendanta (z wyjątkiem roku 2012, w którym plan nie był opracowany). Przy każdym z zadań wskazywano różne sposoby ich realizacji, nie określono natomiast mierników ich realizacji (z wyjątkiem kilku w *Planie Pracy* na 2013 r., jednakże bez wskazania ich wartości docelowych).
- W **Straży Miejskiej w Białymstoku** dla przyjętych mierników monitorowania stopnia realizacji celów i zadań określonych w rocznych planach działania nie określono wartości bazowych i planowanych, co uniemożliwiało stwierdzenie czy podjęte przez *Straż* działania doprowadziły do osiągnięcia w całości, w części czy też nieosiągnięcia planowanych celów.
- W **Straży Miejskiej w Kielcach** nie określono mierników realizacji celów i zadań na lata 2012–2013. Komendant określił³⁹ zasady i tryb wyznaczania celów *Straży*, mierniki ich realizacji oraz zasady monitorowania ich osiągnięcia w 2014 r. Wprowadzając te mierniki nie określono jednak ich wartości do osiągnięcia.
- W **Straży Miejskiej w Rzeszowie** w sporządzanych corocznie sprawozdaniach z działalności *Straży* wskazywano działania i zadania na kolejne lata. W sprawozdaniach tych jak również w Regulaminie Straży Miejskiej w Rzeszowie⁴⁰, w którym wskazano zdania, nie określono mierników za pomocą których monitorowane miało być wykonywanie tych zadań.
- W **Straży Miejskiej w Olsztynie** cele działania były określane w corocznie opracowanych przez *Straż Planach Pracy*, zatwierdzanych przez Prezydenta Miasta Olsztyn. W planach tych zawarto cele nadrzędne, strategiczne i funkcjonalne. Nie określono jednak mierników do monitorowania stopnia realizacji tych celów.
- W **Straży Miejskiej w Opolu** opracowywany był plan pracy na dany rok, który obejmował priorytetowe cele i zadania przewidziane do realizacji. Nie określono jednak jednoznacznie mierników, za pomocą których możliwe by było monitorowanie stopnia osiągnięcia przyjętych celów.
- W **Straży Miejskiej w Zielonej Górze** w *Programie zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego bezpieczeństwa obywateli w mieście Zielona Góra na lata 2009–2014*⁴¹ określono działania przypisane *Straży*, jako jednemu spośród 31 podmiotów (jednostki państwowe, samorządowe oraz organizacje społeczne) odpowiedzialnych za realizację programu. W programie podano szczegółowy opis każdego celu, sposób realizacji zadań, adresatów programu i jednostki odpowiedzialne za realizację zadań (od jednej do ośmiu). Jako okres realizacji wszystkich celów określono lata 2009–2014. W programie nie określono mierników, za pomocą których monitorowane ma być wykonywanie zaplanowanych celów i zadań jak również nie przypisano zadań konkretnym jednostkom (w przypadku gdy odpowiedzialnymi za realizację celu było kilka jednostek).

Ponadto stwierdzono, że w 6⁴² spośród 16 objętych kontrolą *Straży* nie dokonano analizy ryzyka nieosiągnięcia zaplanowanych celów i zadań bądź nie sporządzono dokumentów potwierdzających dokonanie takiej analizy.

Komendanci *Straży* odnosząc się do nieokreślenia mierników realizacji celów/zadań jak również nieprzeprowadzania analiz ryzyka nieosiągnięcia zaplanowanych celów i zadań *Straży* powoływali się m.in. na brak w przepisach wskazań do ich określenia oraz na wytyczne prezydentów miast i pisma okólne, które nie nakazywały wprowadzenia mierników i wskaźników do zawartych w planach zadań.

³⁷ Przyjęta Uchwałą Nr XLIV/1120/10 Rady Miasta Szczecina z dnia 1 marca 2010 r.

³⁸ Stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XIII/285/11 Rady Miasta Szczecina z dnia 21 listopada 2011 r.

³⁹ Zarządzenie nr 8/2014 Komendanta Straży Miejskiej w Kielcach z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie zasad i trybu wyznaczania celów Straży Miejskiej, określania mierników ich realizacji oraz zasad monitorowania ich osiągnięcia.

⁴⁰ Nadanym Uchwałą nr LXV/1223/2013 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 17 grudnia 2013 r.

⁴¹ Przyjęty Uchwałą nr LI/677/09 Rady Miasta Zielona Góra z 25 sierpnia 2009 r.

⁴² Dotyczy Straży Miejskiej w: Poznaniu, Lublinie, Kielcach, Rzeszowie, Olsztynie, Opolu.

Z przepisów regulujących działalność *Straży* jak i z *ufp* nie wynika wprost obowiązek określania celów realizacji zadań jednostki, ich pomiaru za pomocą mierników oraz zarządzania ryzykiem ich nieosiągnięcia. Działania takie – w ocenie NIK – są jednak istotne z punktu widzenia kontroli zarządczej, której *Standardy* określił Minister Finansów. NIK uwzględniając niewiążący charakter *Standardów kontroli zarządczej* zwraca uwagę na to, że ich praktyczne stosowanie może mieć pozytywny wpływ na zapewnienie realizacji celów i zadań *Straży* w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, co jest – w myśl art. 69 ust. 1 pkt 3 *ufp* – obowiązkiem Komendanta *Straży* jako kierownika jednostki sektora finansów publicznych.

Wśród pozytywnych przykładów *Straży* praktycznie stosujących pomiar efektywności realizowanych zadań należy wskazać objęte kontrolą straże miejskie m.in. w **Warszawie** i w **Krakowie**, które funkcjonują w ramach kompleksowego, zadaniowego systemu zarządzania wydatkowaniem środków publicznych utworzonego dla osiągnięcia zaplanowanych celów zarówno na poziomie Miasta jak i jego jednostki organizacyjnej jaką jest *Straż*. I tak:

- W ***Straży Miejskiej w Warszawie*** cel główny, zdefiniowany jako *zapewnienie ochrony, spokoju i porządku w miejscach publicznych i kontrola ruchu drogowego*, ujmowany był corocznie zarówno na poziomie części zadaniowej budżetu m.st. Warszawy jak i w dokumencie wewnętrznym *Straży – Rejestr Ryzyka*. Miernikami stosowanymi przez *Straż* w celu głównym były: *średni koszt utrzymania jednego strażnika, średnia liczba mieszkańców przypadająca na jednego strażnika Straży Miejskiej, średnia liczba interwencji przypadających na jednego strażnika Straży Miejskiej*. Jak wyjaśnił Komendant, dysponenci zadań (w tym *Straż Miejska*) przyjmują mierniki realizacji zadań określone w części zadaniowej budżetu m.st. Warszawy. *Straż* uczestniczyła w opracowywaniu mierników poprzez przekazywanie elementów składowych niezbędnych do wyliczenia poziomu miernika⁴³. Miernik realizacji celu został zdefiniowany jako wartościowe lub ilościowe określenie planowanego i wykonanego poziomu efektów z poniesionych nakładów. *Straż Miejska* otrzymuje od Urzędu Miasta zakres wymaganych informacji planistycznych, parametry budżetowe zawierające limit wydatków na realizację zadań bieżących wraz z algorytmem wyliczania mierników. Aby osiągnąć ten cel w *Planach kwartalnych* *Straży Miejskiej* wyznaczane były zadania do realizacji w ujęciu kwartalnym. W 2014 r. sporządzono także plan działalności na rok, w którym określono cel główny *Straży*, tożsamy z celem wyznaczanym w latach poprzednich oraz wyznaczono cele dla poszczególnych komórek organizacyjnych. W dokumencie tym określono także mierniki, planowane poziomy ich osiągnięcia i odpowiedzialne za ich realizację komórki organizacyjne (właścicieli celów)⁴⁴.
- Działania ***Straży Miejskiej w Krakowie***, na poziomie Miasta w ramach zarządzania jakością, zostały podzielone na działania interwencyjno – patrolowe (mające na celu ochronę porządku publicznego) oraz profilaktyczne, (skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych, mające na celu edukację społeczną w zakresie przestrzegania przepisów prawa, a także naukę unikania zagrożeń i bezpiecznych zachowań w sytuacjach zagrożeń). Dla każdego z powyższych działań zdefiniowano mierniki, które pozwalają ocenić stopień wykonania i realizacji zadania, tj. *liczba ujawnionych przypadków naruszenia przepisów prawa, liczba otrzymywanych zgłoszeń interwencyjnych oraz liczba wykonanych służb oraz liczba przeprowadzonych zajęć*. Bieżąca ocena efektywności wykonywanych zadań dokonywana była na podstawie comiesięcznej analizy ww. wskaźników. Miasto Kraków jest liderem projektu pn. *Monitorowanie jakości usług publicznych...*⁴⁵, który ma na celu poprawę skuteczności i efektywności monitorowania jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce. Jest to system wspomagania decyzji oraz zarządzania ryzykiem

⁴³ Takich jak: liczba interwencji, kwota wydatków związanych z utrzymaniem, liczba mieszkańców miasta, liczba strażników *Straży Miejskiej*.

⁴⁴ Plan działalności w 2014 r., podpisany 31.01.2014 r. opracowano zgodnie z § 10 pkt 5 Zarządzenia nr 21/2013 Komendanta *Straży Miejskiej* m.st. Warszawy z dnia 18.06.2013 r. w sprawie kontroli zarządczej oraz zarządzania ryzykiem w *Straży Miejskiej* m.st. Warszawy. Obowiązek opracowania rocznego planu działalności wprowadzono ww. zarządzeniem.

⁴⁵ *Monitorowanie jakości usług publicznych jako element zintegrowanego systemu zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego*. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013 (Działanie 5.2. Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej; Priorytet V).

na poziomie operacyjnym i strategicznym⁴⁶. W ramach systemu opracowane zostały dla Straży Miejskiej następujące wskaźniki: *liczba mieszkańców Krakowa przypadająca na jednego funkcjonariusza, średnia liczba wykroczeń ujawnionych w ciągu służby patrolowej, średnia liczba interwencji podjętych w wyniku oglądu monitoringu miejskiego, odsetek interwencji z czasem dojazdu do zdarzeń w celu ratowania życia i zdrowia – do 15 minut*.

Przyjęte w Straży regulacje wewnętrzne były spójne z ww. programami, zawierały zdefiniowane cele operacyjne i zapewniały efektywną realizację zadań. Ponadto Straż posiadała *Strategię działania i rozwoju na lata 2011–2015*⁴⁷. Wytyczono w niej kierunki działania i wskazano obszary wymagające uporządkowania oraz określono cele, m.in. takie jak: poprawa stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego w Gminie, wzrost zaufania mieszkańców do władz samorządowych oraz przygotowanie *Straży Miejskiej* do przejęcia funkcji policji municypalnej.

Natomiast w przypadku **Poznania** pomimo, że w Mieście ustanowiono formalny system zarządzania powiązany ze *Strategią Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030*⁴⁸, to na poziomie *Straży* był on nieskuteczny. Straż Miejska w Poznaniu w praktycznym działaniu bowiem, zamiast realizować założenia systemu opierała się na niespójnych z nim (zatwierdzanych przez Prezydenta Miasta) *Planach półrocznych Straży*.

W *Strażach*, w których podjęto próby zdefiniowania celów działania i pomiaru ich realizacji nie ustrzeżono się błędów w doborze i konstruowaniu mierników, i tak np.:

- W ***Straży Miejskiej w Bydgoszczy*** na 2012 r. dla celu pn. *Utrzymanie spokoju i porządku publicznego w mieście Bydgoszczy na dotychczasowym poziomie* jako jeden z czterech mierników oceny stopnia jego realizacji wskazano *osiągnięcie 3,1 mln zł dochodu jako skutku ujawnionych wykroczeń*. W ocenie NIK tak określony miernik nie służył ocenie realizacji celu, a ponadto mógł spowodować nadmierną koncentrację działań *Straży* na ujawnianiu wykroczeń komunikacyjnych, w celu zwiększenia dochodów budżetowych Miasta poprzez nakładanie mandatów z fotoradarów, ze szkodą dla skuteczności realizacji innych zadań przypisanych *Straży*. Koncentracja na osiągnięciu wartości tak określonego miernika może prowadzić także do postrzegania *Straży* przez opinię publiczną jako formacji nastawionej na podejmowanie interwencji o charakterze sankcyjnym, w miejsce działań prewencyjnych.
- W ***Straży Miejskiej w Białymstoku*** przyjęto mierniki, na poziom realizacji których Straż nie miała wpływu. Dotyczyło to: *liczby czynności zrealizowanych na zlecenie innych służb, określającej poprawę skuteczności działania, liczby zabezpieczonych imprez masowych określającej stopień utrzymania osiągniętego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, liczby przyjętych zgłoszeń na numer alarmowy 986 i numery dyżurne określającej wzrost zaufania do formacji białostockich strażników*. Komendant wyjaśnił, że przyjęte w rocznym planie działania mierniki miały za zadanie w tych przypadkach dostarczyć informacji o podejmowanych działaniach, a pośrednio wspomagać ocenę realizacji określonych zadań. Chociaż nie zależały one od działań strażników to wskazywały jakie działania są oczekiwane przez społeczność Białegostoku.
- W ***Straży Miejskiej w Kielcach*** przyjęto w 2014 r. mierniki, na poziom realizacji których Straż nie miała wpływu. Dotyczyło to np. *liczby osób ukaranych za: wykroczenia w miejscach publicznych, wybryki chuligańskie, zanieczyszczanie miejsc publicznych*.

⁴⁶ Wdrażanie i testowanie *Projektu* trwało od października 2012 r. do marca 2015 r.

⁴⁷ Stanowiąca realizację uchwały Rady Miasta Krakowa z 23 października 2003 r. w sprawie kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego poprzez zwiększenie efektywności *Straży Miejskiej*.

⁴⁸ <http://www.poznan.pl/mim/main/strategia-rozwoju-miasta-poznania-do-roku-2030-aktualizacja-013,p,14886,26640,26644.html>

3.1.2. Zakres zadań realizowanych przez Straże

Art. 10 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych* stanowi, że straż **wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego** wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego. Akty prawa miejscowego, ustanawiające przepisy porządkowe w zakresie zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego wydane przez rady i zarządy gmin, są źródłami powszechnie obowiązującego prawa na obszarze działania organów, które je uchwały. Straż wykonuje również uprawnienia i obowiązki wynikające z ustaw szczególnych (np. ochrony przyrody, ustawy o ochronie zwierząt, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, etc.)⁴⁹.

W okresie objętym kontrolą badane Straże realizowały zadania określone w art. 11 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*. Oprócz zadań wynikających z tej ustawy Straże wykonywały zadania wynikające z innych ustaw i aktów prawa miejscowego, m.in. na podstawie podpisanych porozumień⁵⁰ i programów, tworzonych przy współudziale właściwych miejscowo Urzędów Miast. Podstawowy zakres działalności wynikał z *ustawy o strażach gminnych*, przy czym w poszczególnych Strażach zakres ten był zróżnicowany. W dziewięciu z nich na przykład nie było potrzeby (nie wpływały żadne zgłoszenia lub zapotrzebowania) podjęcia wyszczególnionych art. 11 *ustawy o strażach gminnych* działań dotyczących: kontroli publicznego transportu zbiorowego⁵¹, ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej⁵², konwojowania dokumentów, przedmiotów wartościowych, lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy⁵³. Natomiast pięć⁵⁴ spośród 16 objętych kontrolą Straży, oprócz zadań określonych w *ustawie o strażach gminnych* i w innych ustawach, realizowała dodatkowo zadania zlecone przez organy j.s.t., które dotyczyły m.in.:

- kontroli spalania odpadów w domowych urządzeniach grzewczych⁵⁵;
- prowadzenia biura rzeczy znalezionych⁵⁶;
- rozpatrywania wniosków i przydzielania abonamentów upoważniających do wjazdu i parkowania w strefie ograniczonej dostępności, przydzielania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych⁵⁷;
- przewodniczenia Komisji Bezpieczeństwa Lokalnego Związku Miast Bałtyckich⁵⁸;
- kontroli posesji pod kątem gospodarki odpadami⁵⁹;
- przyjmowania tzw. deklaracji śmieciowych dla Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Bydgoszczy;
- wykonania spisu z natury nieruchomości na terenie miasta Bydgoszcz w 2012 r.;

⁴⁹ Komentarz do art. 10 *ustawy o strażach gminnych*. Wojciech Kotowski; LEX.

⁵⁰ Porozumień właściwych miejscowo Komendantów Policji i Prezydentów Miast o współpracy Policji i Straży Miejskiej.

⁵¹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Kielcach oraz w Białymstoku.

⁵² Dotyczy Straży Miejskiej w Opolu.

⁵³ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Wrocławiu, Gdańsku, Lublinie, Kielcach, Opolu.

⁵⁴ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Gdańsku, Bydgoszczy, Katowicach, Olsztynie.

⁵⁵ Dotyczy Straży Miejskiej w Krakowie.

⁵⁶ Zarządzenie Nr 30/96 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 08 lipca 1996 r. w sprawie przekazania prowadzenia spraw rzeczy znalezionych.

⁵⁷ Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska Nr 463/10 z dnia 07 kwietnia 2010 r. w sprawie przekazania zadania w postaci wydawania kart parkingowych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdańsku do Straży Miejskiej w Gdańsku.

⁵⁸ Zgoda Prezydenta udzielona Komendantowi na prowadzenia prac nad utworzeniem Komisji Bezpieczeństwa Lokalnego Związku Miast Bałtyckich.

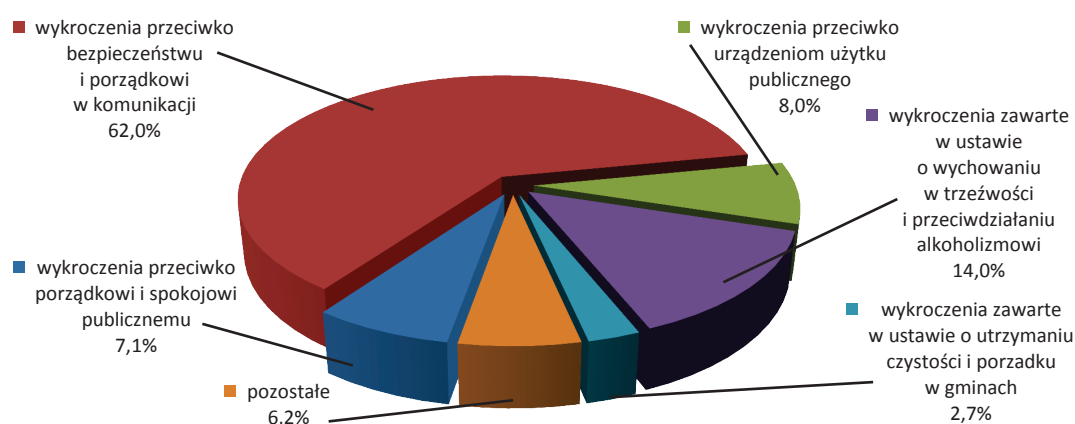
⁵⁹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Szczecinie, Bydgoszczy.

- współudziału przy organizowaniu i przeprowadzaniu wyborów⁶⁰;
- kontroli zanieczyszczenia rzek poprzez nielegalne odprowadzanie ścieków⁶¹;
- realizacji zadań Dyżurnego Miasta i Powiatu Olsztyn;
- przewożenia więźniów z aresztu śledczego do pracy w schronisku dla zwierząt⁶²;
- transportu i asysty dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej podczas kontroli domowych⁶³.

Struktura podejmowanych przez *Straże* interwencji (wg rodzajów wykroczeń) w latach 2012–2014 wynikała m.in. ze zgłoszeń mieszkańców i nie ulegała w tym czasie istotnym zmianom.

Wykres nr 1

Struktura ujawnionych wykroczeń w okresie 2012–2014⁶⁴

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Największy udział w stwierdzonych wykroczeniach miały:

- ♦ wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji⁶⁵ (**62,0%**), przy czym najwyższy udział tych wykroczeń odnotowano w *Strażach* we Wrocławiu (88,6%), w Poznaniu (84,2%), Szczecinie (79,8) i Lublinie (72,1%), najniższy zaś w Zielonej Górze (26,4%) i Gdańsku (34,9%);
- ♦ wykroczenia w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁶⁶ (**14,0%**), przy czym najwyższy udział tych wykroczeń odnotowano w *Strażach* w: Gdańsku (29,3%), Bydgoszczy (24,2%), Zielonej Górze (20,5%), najniższy zaś we Wrocławiu (2,8%), w Poznaniu (4,0%) i Rzeszowie (4,0%);
- ♦ wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego (**8,0%**), przy czym najwyższy udział tych wykroczeń odnotowano w *Strażach* w: Zielonej Górze (31,2%), Opolu (15,5%), Białymstoku (15,2%) najniższy zaś we Wrocławiu (1,2%), w Szczecinie (3,2%) i Rzeszowie (5,0%);

⁶⁰ Dotyczy Straży Miejskiej w Katowicach.

⁶¹ Dotyczy Straży Miejskiej w Szczecinie i Katowicach.

⁶² Dotyczy Straży Miejskiej w Olsztynie.

⁶³ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku, Szczecinie i Olsztynie.

⁶⁴ Udział łącznej liczby zastosowanych środków oddziaływania wychowawczego, wystawionych mandatów, skierowanych wniosków do sądu i spraw przekazanych innym organom lub instytucjom w stosunku do wszystkich środków we wszystkich ujawnionych wykroczeniach.

⁶⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1970 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r., poz. 1094 ze zm.).

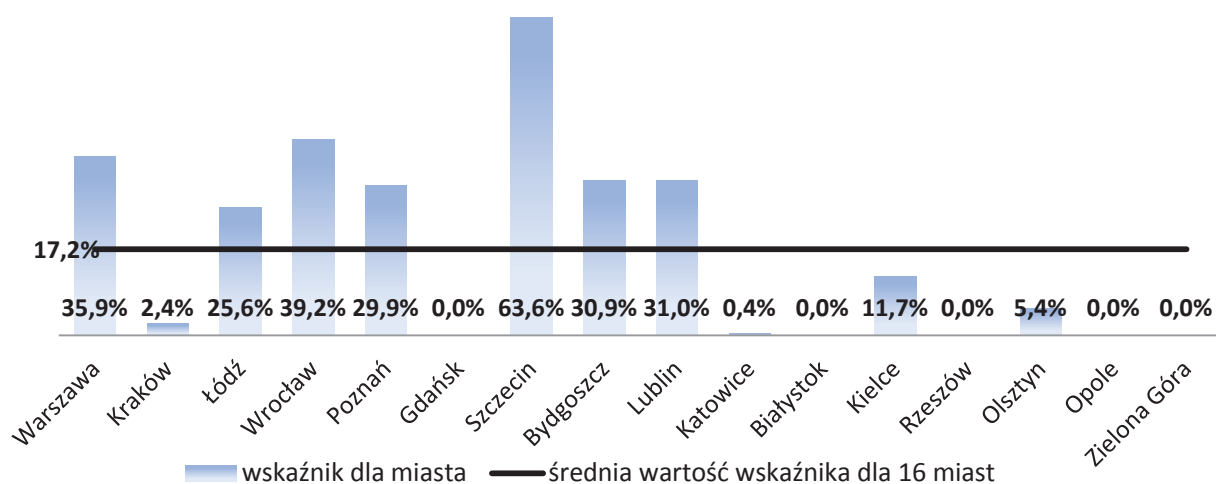
⁶⁶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. 2015 r., poz. 1286 ze zm.).

- wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (**7,1%**), przy czym najwyższy udział tych wykroczeń odnotowano w *Strażach* w: Rzeszowie (13,8%), Łodzi (12,1%) i Warszawie (11,0%), najniższy zaś w Białymstoku (1,2%) i w Poznaniu (1,4%).

Wpływ na strukturę ujawnionych wykroczeń miało używanie przez *Straże* w okresie objętym kontrolą stacjonarnych i mobilnych urządzeń do pomiaru i rejestrowania wykroczeń w ruchu drogowym (fotoradarów).

Wykres nr 2

Wskaźnik: odsetek wykroczeń ujawnionych urządzeniami rejestrującymi w grupie wszystkich ujawnionych przez strażników miejskich wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji

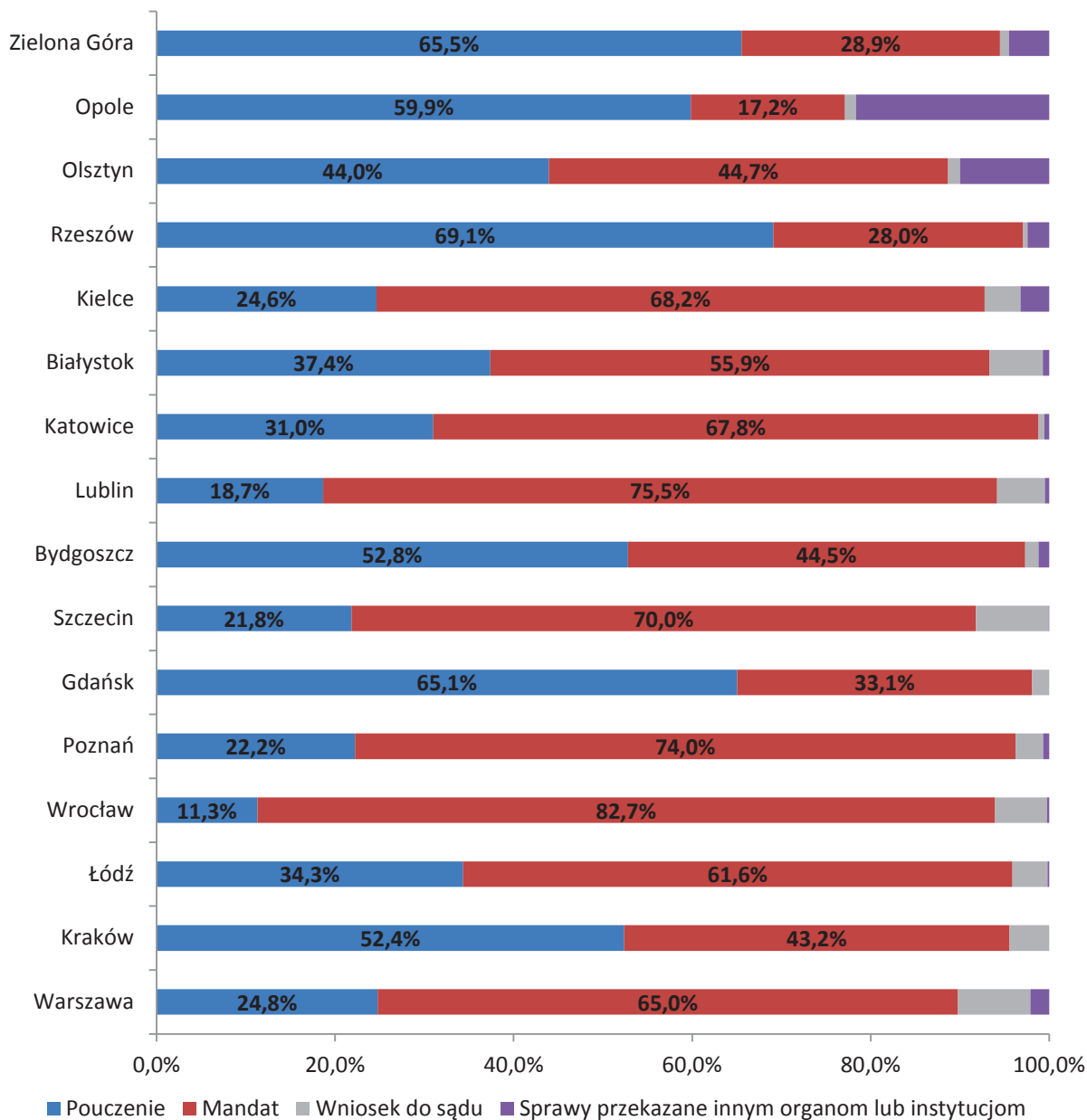
Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Straże Miejskie w: Gdańsku, Białymstoku, Rzeszowie, Opolu i Zielonej Górze nie korzystały z tych urządzeń. Pozostałe 11 z 16 objętych kontrolą *Straży* w różnym stopniu wykorzystywało fotoradary w swojej działalności. Bardzo wysoki lub wysoki odsetek wykroczeń ujawnionych urządzeniami rejestrującymi w grupie wszystkich ujawnionych przez strażników miejskich wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji odnotowano w *Strażach* w Szczecinie (63,6%); Wrocławiu (39,2%); Warszawie (35,9%); Lublinie (31,0%); Bydgoszczy (30,9%) i Poznaniu (29,9%).

W strukturze rodzajowej interwencji w 16 objętych kontrolą *Strażach* największy udział miały interwencje zakończone wystawieniem przez strażników mandatu karnego – średnio 53,8%. Interwencje zakończone zastosowaniem środka oddziaływania wychowawczego tzw. pouczenia stanowiły średnio 39,7%.

Wykres nr 3

Struktura zastosowanych środków (mandaty, pouczenia, wnioski do sądu, sprawy przekazane innym organom lub instytucjom)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Najbardziej restrykcyjny charakter działań *Straży*, charakteryzujący się znacznym udziałem interwencji zakończonych wystawieniem przez strażników mandatu karnego odnotowano we Wrocławiu (82,7%); w Lublinie (75,5%); w Poznaniu (74,0%); w Szczecinie (70,0%) i w Kielcach (68,2%). Natomiast najczęściej po pouczenia, mające charakter edukacyjny sięgają *Straże* w: Rzeszowie (69,1%); Zielonej Górze (65,5%); Gdańsku (65,1%) i Opolu (59,9%).

W objętych kontrolą *Strażach* w latach 2012, 2013 i 2014 nie prowadzono ewidencji czasu pracy w podziale na działania *Straży* objęte ewidencją⁶⁷ i inne. Na potrzeby kontroli oszacowano ten czas i z szacunków tych wynika, że czas pracy przeznaczony na realizację działań *Straży* objętych ewidencją wyniósł średnio:

- ♦ 18,6% pracochłonności działań straży miejskiej (wykazanych w tabeli: *Ewidencja wyników działań straży*);
- ♦ 5,4% pracochłonności działań straży miejskiej (wykazanych w tabeli *Pozostałe wyniki działania*).

Czas wykorzystywany na inne działania, których wyniki nie są ujmowane w ewidencji, o której mowa wyżej wyniósł średnio 76%. W ramach działań nieewidencjonowanych *Straże* najwięcej czasu poświęciły m.in. na: działania prewencyjne (patrole, kontrole placów zabaw, posesji, terenów wokół szkół), współdziałanie z organizatorami oraz innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, ochronę obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej oraz działania profilaktyczno-szkoleniowe w placówkach oświatowych.

NIK zwraca uwagę, że sprawozdawczość *Straży* przekazywana do właściwych miejscowo wojewodów opiera się na danych ujmowanych w ewidencji, o której mowa wyżej, tak więc obejmuje około 24% pracochłonności działań *Straży*. Na podstawie tych samych danych statystycznych (otrzymanych od wojewodów) corocznie prezentowana jest przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych *Informacja o działalności straży gminnych (miejskich) oraz współpracy Straży z Policją*, która daje obraz tej formacji w 24% czasu działań *Straży*.

Analiza raportów z działalności badanych *Straży* oraz badanie bezpośrednie przeprowadzone na próbie podejmowanych przez *Straże* interwencji nie wykazały przypadków działań wykraczających poza katalog dozwolonych zadań ustawowych bądź zleconych przez organ stanowiący j.s.t. W przypadku 15 *Straży* nie stwierdzono także przypadków niezrealizowania przypisanych im zadań. Zastrzeżenia do realizacji przez Straż Miejską w Rzeszowie zadania wynikającego z art. 11 ust. 1 pkt 7 *ustawy o strażach gminnych*⁶⁸ zgłosił Komendant Miejski Policji w Rzeszowie (opis w pkt 3.1.4 Informacji).

3.1.3. Współpraca kontrolowanych *Straży* z innymi podmiotami

W ramach realizacji zadań ustawowych wszystkie skontrolowane *Straże* współpracowały z innymi organami, w tym w szczególności z Policją. Współpraca z Policją była realizowana na podstawie *Porozumień*. Zakres współpracy dotyczył m.in. wspólnych, mieszanych służb patrolowych, patrolowo-interwencyjnych, szkolnych, obchodowych, wspólnego zabezpieczania miejsc, imprez, zgromadzeń, organizowania wspólnych działań kontrolno-porządkowych, organizowania wspólnych szkoleń, współpracy przy przewożeniu osób nietrzeźwych. W *Porozumieniach* zawarto również zasady wymiany informacji, planowania oraz oceny współpracy.

Kontrola wykazała, że współpraca ta przyniosła w okresie objętym kontrolą wymierne efekty m.in. w ramach wspólnych akcji prewencyjnych, takich jak: *Akcja: Znicz, Zmierzch, Bezpieczna Droga do Szkoły, Bezpieczna Szkoła, Bezpieczne Wakacje*; wspólnego zabezpieczania imprez masowych takich jak: Mistrzostwa Euro 2012, koncerty, wydarzenia sportowe. Współpraca na ogół

⁶⁷ O której mowa w rozporządzeniu z dnia 12 listopada 2009 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wykazywane w części III załącznika do rozporządzenia Ministra SWiA z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań (Dz. U. z 2013 r., poz. 639 ze zm.).

⁶⁸ Doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dawały powód do zgorszenia w miejscu publicznym, znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażały życiu lub zdrowiu innych osób.

przebiegała zgodnie z zawartymi *Porozumieniami* i była wysoko oceniana przez właściwych komendantów Policji. Problemy we współpracy ujawniono jedynie w Rzeszowie i Zielonej Górze (opis pkt 3.1.4 *Informacji*).

Wyniki współpracy były raportowane zgodnie z § 4 *rozporządzenia w sprawie form współpracy* właściwym miejscowo Komendantom Wojewódzkim Policji, z wyjątkiem rocznych informacji o ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań ***Straży Miejskiej w Zielonej Górze***, które nie były uzgodnione z Komendantem Miejskim Policji. Według Komendanta Miejskiego Policji w Zielonej Górze, dane zawarte w informacjach sporządzanych przez *Straż* odnośnie liczby wspólnych patroli realizowanych przez *Straż* i Policję zostały znacznie zawyżone. W informacjach *Straży Miejskiej w Zielonej Górze* podano, że w latach 2013–2014 zrealizowano odpowiednio 141 i 86 patroli wspólnych, natomiast w informacji Komendanta Policji wykazano ich odpowiednio 78 i 45. W okresie objętym kontrolą *Straże* współpracowały również z innymi organami w zakresie ochrony porządku publicznego, m.in. z właściwymi miejscowo:

- ♦ Zarządami Nieruchomości Komunalnych⁶⁹ (asysty przy wejściach do lokali oraz podczas porządkowania terenu, wizje lokalne);
- ♦ Inspekcjami Weterynaryjnymi⁷⁰ (kontrola handlu zwierzętami na targowiskach);
- ♦ Zarządami Dróg /(i Zieleni)⁷¹ (kontrola parków, asysty przy odholowywaniu pojazdów i usuwaniu pojemników na odzież, wizje lokalne);
- ♦ Inspekcjami Transportu Drogowego⁷² (kontrola taksówek);
- ♦ Urzędami Kontroli Skarbowej⁷³ (kontrola targowisk i stoisk handlowych);
- ♦ Urzędami Miar⁷⁴ (kontrola targowisk);
- ♦ Strażą Pożarną⁷⁵;
- ♦ Strażą Graniczną⁷⁶ (kontrola legalności pobytu obcokrajowców);
- ♦ Służbą Celną⁷⁷ (rozpoznanie terenów, na których ujawniono zwiększoną aktywność handlu towarami bez akcyzy);
- ♦ Ośrodkami Pomocy Społecznej/Rodzinie⁷⁸ (patrolowanie miejsc przebywania osób bezdomnych, asystowanie pracownikom OPS);
- ♦ Strażą Ochrony Kolei⁷⁹ (kontrola skupu złomu);
- ♦ Zarządami Transportu Miejskiego⁸⁰ (kontrola zatok dla autobusów, zapewnienie bezpieczeństwa pasażerom);
- ♦ Służbą Leśną i Państwową Strażą Rybacką⁸¹ (asysta podczas kontroli placów targowych, kontrola warunków sprzedaży ryb lub ściganie kłusownictwa).

⁶⁹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku, Katowicach.

⁷⁰ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku, Zielonej Górze.

⁷¹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku, Szczecinie, Kielcach, Olsztynie, Zielonej Górze.

⁷² Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku.

⁷³ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku, Lublinie.

⁷⁴ Dotyczy Straży Miejskiej w: Poznaniu, Gdańsku.

⁷⁵ Dotyczy Straży Miejskiej w: Poznaniu, Bydgoszczy, Zielonej Górze.

⁷⁶ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Łodzi, Gdańsku, Szczecinie, Bydgoszczy, Lublinie, Zielonej Górze.

⁷⁷ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Bydgoszczy, Białymstoku.

⁷⁸ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Gdańsku, Katowicach, Olsztynie.

⁷⁹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Bydgoszczy.

⁸⁰ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Gdańsku.

⁸¹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Białymstoku, Zielonej Górze.

3.1.4. Opinie właściwych miejscowo komendantów Policji na temat współpracy ze Strażą

Stosownie do art. 9 ust. 4 *ustawy o strażach gminnych* w związku z wykonywaniem swoich zadań straż **współpracuje z Policją**. Na podstawie art. 9 ust. 7 *ustawy o strażach gminnych* zostało wydane *rozporządzenie w sprawie form współpracy*⁸². Zgodnie z tym rozporządzeniem obowiązek współpracy Policji ze strażami powstaje w chwili powołania straży i przekazania uchwały powołującej straż komendantowi wojewódzkiemu Policji. Współpraca polega między innymi na wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku np. w miejscach imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych oraz zgromadzeń. Komendanci straży oraz właściwi terytorialnie komendanci Policji przekazują właściwemu terytorialnie komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji do dnia 31 stycznia każdego roku wspólne informacje o współpracy między tymi formacjami.

Z zebranych w toku kontroli opinii od: Komendanta Stołecznego Policji, 15 Komendantów Wojewódzkich⁸³, 15 Komendantów Miejskich Policji⁸⁴ i 7 Komendantów Rejonowych Policji⁸⁵ wynika, że równoległe funkcjonowanie w mieście dwóch formacji, tj. *Straży* i Policji jest dobrym rozwiązaniem. *Straż* odciąża Policję i uzupełnia jej działania w zakresie szeroko rozumianego porządku publicznego. Wspólne patrole Policji i *Straży* pozwalają na zwiększenie ich liczby, co skutkuje wzmocnieniem poczucia bezpieczeństwa. Działania *Straży* w szczególności odciążają policjantów w zakresie prawidłowości parkowania pojazdów, kwestii porządków na terenie posesji, prawidłowości i legalności handlu ulicznego, a także postępowania z niebezpiecznymi lub egzotycznymi zwierzętami. I tak, np.:

Komendant Miejski Policji w Krakowie poinformował m.in., że współpraca odbywa się zarówno na szczeblu Komend obu formacji jak i poszczególnych Komisariatów Policji i odpowiednich Oddziałów *Straży*. W celu oceny współdziałania oraz zagrożeń w zakresie porządku publicznego Zastępca Komendanta ds. Prewencji organizował m.in. comiesięczne odprawy koordynacyjne, w których uczestniczyli przedstawiciele *Straży*. Specyfika Miasta Krakowa (o zwartej zabudowie, objętej ochroną konserwatorską) licznie odwiedzanego przez turystów i dużej liczbie imprez masowych, wymaga licznych działań Policji i tym samym wsparcia ze strony *Straży Miejskiej*. Przy liczbie mieszkańców Krakowa (750 tys.) i liczbie studentów (ok. 200 tys.) oraz 10 mln turystów odwiedzających miasto w każdym roku, jednostki Policji (ok. 2100 etatów) nie mogłyby poświęcić równych i adekwatnych wysiłków w zakresie zwalczania przestępczości i drobnych wykroczeń porządkowych. Stąd w tych warunkach niezbędne było i jest wsparcie ze strony formacji lokalnej. W jego ocenie niebezpieczeństwo dublowania zadań i rywalizacji w tym zakresie istnieje przy niewłaściwej współpracy i braku współdziałania. W Krakowie ww. problem nie występuje, a właściwe relacje i współdziałanie stanowią priorytet dla każdej ze stron.

Z opinii **Komendanta Wojewódzkiego Policji w Łodzi** oraz **Zastępcy Komendanta Miejskiego Policji w Łodzi** wynika m.in., że nie zachodzi efekt niepotrzebnego dublowania działań *Straży* i Policji, a każda formacja realizuje swój zakres działań, mający na celu ochronę porządku

⁸² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy.

⁸³ Komendanci Wojewódzcy Policji w: Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Bydgoszczy, Lublinie, Katowicach, Białymstoku, Kielcach, Rzeszowie, Olsztynie, Opolu, Gorzowie Wielkopolskim.

⁸⁴ Komendanci Miejscy Policji w: Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Bydgoszczy, Lublinie, Katowicach, Białymstoku, Kielcach, Rzeszowie, Olsztynie, Opolu, Zielonej Górze.

⁸⁵ Komendanci Rejonowi Policji: Warszawa I (Śródmieście); Warszawa II (Mokotów, Ursynów, Wilanów); Warszawa III (Ursus, Włochy, Ochota); Warszawa IV (Bemowo, Wola), Warszawa V (Bielany, Żoliborz), Warszawa VI (Białołęka, Targówek, Praga-Północ); Warszawa VII (Rembertów, Wesoła, Wawer, Praga-Południe).

publicznego na terenie Łodzi (pomimo istnienia elementów wspólnych Komendanci zauważają występowanie efektu synergii w zakresie realizacji zadań obu formacji). W opinii Komendanta KWP, straże miejskie, realizując czynności administracyjno–porządkowe, wypełniają znaczącą rolę w sferze szeroko rozumianego porządku publicznego, odciażając w tej kwestii Policję, a działania przez nie podejmowane są potrzebne i ważne także z punktu widzenia potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców. Ponadto, Komendant KWP wskazał, że *dotychczasowe doświadczenia pozwalają równocześnie dostrzegać pewne słabe strony formacji Straży Miejskich*. W jego opinii dotyczą one m.in.:

- ♦ nawiązywania stosunku służbowego, który w przypadku Policji oparty jest na pragmatyce służbowej, a w odniesieniu do straży na ogólnych zasadach mających swoje źródło w Kodeksie Pracy, który daje funkcjonariuszom straży szereg uprawnień, które osłabiają jej gotowość i mobilność. Dotyczą one głównie ograniczeń związanych z ochroną pracownika w dni wolne od pracy, niedziele i święta. Strażnicy za pracę w tym okresie otrzymują dodatkowe wynagrodzenie, które nie zawsze przewidziane jest w budżetach j.s.t., co może powodować istotne ograniczenia w planowaniu odpowiednich sił proporcjonalnie do zagrożeń i potrzeb służby;
- ♦ ograniczonego – w stosunku do funkcjonariuszy Policji – dostępu strażników do broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego. Ograniczenie to powoduje, że pełniąc służbę patrolową nie mogą oni posiadać broni palnej, tym samym ich prewencyjne oddziaływanie na osobę stwarzającą bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia innych jest zdecydowanie mniejsze niż interweniujących policjantów.

Komendant Wojewódzki Policji w Białymstoku ocenił, że Straż Miejska w Białymstoku jest przygotowana do właściwej realizacji wyznaczonych zadań, bowiem posiada m.in. odpowiedni stan zatrudnienia, poziom wyszkolenia strażników, wyposażenie techniczne oraz zapewnia odpowiedni nadzór nad strażnikami przez bezpośrednich zwierzchników. Funkcjonowanie innej umundurowanej formacji – Straży Miejskiej – na terenie Białegostoku w jego opinii jest korzystne, bowiem stanowi wymierne wsparcie dla służb policyjnych i odciażenie od wielu czynności porządkowych. Dzięki wzajemnej, ściśle skorelowanej współpracy odciażeni egzekwowaniem np. przepisów prawa miejscowego funkcjonariusze mogą realizować inne zadania służbowe, sędowane wyłącznie na Policję. *Straż wspomaga Policję w realizowaniu zadań o charakterze administracyjno–porządkowym, dbaniu o ochronę środowiska i estetykę gminy. Nie uważa on też, żeby działania obu formacji dublowały się. Stwierdził, że przeciwdziałanie przestępczości należy do zadań podmiotów rządowych i samorządowych, a powierzone zadania uzupełniają się wzajemnie. Dotyczy to w szczególności codziennego respektowania przez mieszkańców prawa miejscowego, niezachowywania przez właścicieli zwierząt zwykłych i nakazanych środków ostrożności czy też zaśmiecania miasta i picia alkoholu w miejscach publicznych. Dla przykładu wskazał na działania podjęte w czasie organizowanego w Polsce Euro 2012, kiedy to funkcjonariusze Policji z garnizonu podlaskiego zostali oddelegowani do służby w innych miastach, a strażnicy realizowali w tym czasie prewencyjne działania porządkowe. W jego ocenie (...) zgubne jest myślenie, że w miejsce likwidowanych służb samorządowych, ich zadania w pełni przejmą inne służby usankcjonowane w strukturach administracji rządowej (...) (bowiem) w jednym momencie w Białymstoku ubędzie 129 umundurowanych strażników. Ich zadania przejmie w szczególności Policja, która przecież zostanie przekierowana z innych zadań. Czy nie będzie to wykonane kosztem, tak żmudnie budowanego bezpieczeństwa publicznego, jak również jego poczucia? A teorie mówiące o tym, że Policja „wchłonęłaby” biorąc pod uwagę ... 129 białostockich strażników, są teorią, krzywdzącą w efekcie społeczeństwo.*

Do współpracy z dwoma jednostkami (spośród 16 objętych kontrolą) Straży w Rzeszowie i Zielonej Górze właściwi miejscowo komendanci Policji zgłosili zastrzeżenia.

Zastrzeżenia **Komendanta Miejskiego Policji w Rzeszowie** dotyczyły, „nierealizowania” przez Straż ustawowego obowiązku doprowadzania osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania. Straż Miejska w Rzeszowie w okresie objętym kontrolą do Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie doprowadziła 20 osób, natomiast Policja (na zlecenie Straży) – 103 osoby. Komendant Straży wyjaśnił, że przy przewożeniu osób nietrzeźwych do Izby Wytrzeźwień, Straż korzystała z wsparcia policji, ale tylko w przypadkach, gdy osoby te były agresywne lub ich stan czystości jest nieodpowiedni do przewozu samochodem osobowym, gdyż nie dysponuje ona pojazdem z wydzielonym przedziałem do ich przewożenia.

Komendant Miejski Policji w Zielonej Górze stwierdził m.in., że funkcjonowanie na terenie Zielonej Góry dodatkowej formacji (poza Policją) jest jak najbardziej właściwe i wskazane, jednak sposób działania Straży powoduje, że nie przynosi ono oczekiwanych przez lokalne społeczeństwo rezultatów. Zdaniem Komendanta zwiększenie ilości patroli, wymiana doświadczeń, pogłębienie współpracy powinno być głównym priorytetem działań, jednak kierownictwo Straży jest innego zdania. Brak chęci współpracy ze strony Komendanta Straży z Policją, a także ograniczanie działań strażników niemających wsparcia u swego Komendanta powoduje, że patrole tej formacji są niezauważalne i nieskuteczne w mieście. Straż miejska jest hermetycznie zamkniętą strukturą, nienadążającą do wyjścia naprzeciw pojawiającym się nowym problemom i zagrożeniom na terenie miasta. Wspólne patrole Policji i Straży Miejskiej w latach ubiegłych realizowane były tylko w czasie dni Zielonej Góry „Winobranie” (w roku 2013 – 78 patroli, w roku 2014 – 45 patroli). Inicjatywa wspólnych patroli Policji i Straży jest przyjmowana przez Komendanta Straży z niechęcią, pomimo ewidentnych korzyści dla bezpieczeństwa mieszkańców. Mając powyższe na uwadze, Komenda Miejska Policji, w uzgodnieniu z Dyrektorem Departamentu BiZK, była inicjatorem podpisania w dniu 31 sierpnia 2015 r. aneksu do porozumienia zawartego pomiędzy Prezydentem Miasta, a Komendantem Miejskim Policji dotyczącym realizacji wspólnych patroli Policji i Straży Miejskiej. Funkcjonowanie Straży nie powoduje niepotrzebnego dublowania działań. Zakres wykonywanych czynności przez funkcjonariuszy Straży w bardzo małym stopniu odciąża zadania realizowane przez Policję, dotyczy to głównie holowania pojazdów i reagowania na nieprawidłowe parkowanie. W innych kwestiach pomoc Straży jest znikoma.

W sprawie realizacji wspólnych patroli z Policją Komendant Straży wyjaśnił, że *mniej więcej do roku 2011 Straż Miejska dodatkowo uczestniczyła w patrolach wspólnych na terenie miasta Zielona Góra. Następnie patrole te zostały zaniechane aczkolwiek dalsza współpraca była kontynuowana w postaci wspólnych zabezpieczeń podczas imprez miejskich i sportowych. Wspólne patrole nie są obligatoryjne, a fakultatywne. Należy dodać, że dla Straży Miejskiej priorytetem są zadania wynikające z art. 11 ustawy o strażach gminnych, w szczególności w zakresie spokoju i porządku w miejscach publicznych. W art. 11 ww. ustawy nie ma mowy o bezpieczeństwie. Straż Miejska w Zielonej Górze dysponuje ograniczonymi zasobami kadrowymi, ale i tak współpracowała z Policją, Strażą Graniczną i z innymi instytucjami. (...) W kolejnych latach kontakt ten cały czas miał miejsce w zakresie organizowanych i zabezpieczanych imprez z tym, że spotkania te miały miejsce z zakresu bieżącego zapotrzebowania. Nie jestem przeciwnikiem wspólnych patroli z Policją, ale przede wszystkim muszę brać pod uwagę zadania, jakie ma przed sobą Straż Miejska, możliwości kadrowe oraz obowiązujące przepisy, w tym ustawę o strażach gminnych i kodeks pracy. Obecny Komendant Miejski Policji pełni tę funkcję od czerwca 2014 r. i nie wiem czym się zasugerował podając informację o rzekomej mojej niechęci do wzajemnej współpracy.*

Nigdy nie kontaktował się ze Strażą i nie prosił o wzajemne spotkanie. Uważam, że w ramach wzajemnej współpracy obydwie strony powinny korzystać. (...) Informuję, iż w latach poprzednich współpraca pomiędzy Strażą Miejską, a Policją układała się nienagannie i kontakty dwustronne zawsze były utrzymywane.

3.1.5. Nadzór nad działalnością straży sprawowany przez organy j.s.t.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 – 3 ustawy o strażach gminnych nadzór nad działalnością straży sprawuje prezydent miasta. Natomiast nadzór w zakresie realizacji uprawnień przez strażników podczas wykonywania zadań, użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego oraz sporządzania ewidencji: etatów; wyposażenia, wyników działań straży sprawuje wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji.

W kontroli nie stwierdzono przypadku braku nadzoru nad działalnością Straży ze strony prezydentów miast objętych kontrolą. Nadzór sprawowany był m.in. poprzez bieżące spotkania z Komendantami Straży, opiniowanie planów pracy Straży, przyjmowanie sprawozdań z wyników działań Straży, sporządzanie okresowych ocen pracy komendanta. Ponadto, zgodnie z informacją uzyskaną od Prezydenta m.st. Warszawy prawidłowe działanie Straży potwierdza badanie Barometru Warszawskiego⁸⁶ w zakresie systematycznego wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Szczególną formą nadzoru były kontrole działalności Straży. Kontrole takie przeprowadziło 13⁸⁷ spośród 16 prezydentów (łącznie przeprowadzono 62 kontrole). Dotyczyły one m.in.:

- ♦ zasad postępowania przy realizacji wybranych zadań Straży,
- ♦ prawidłowości ustalania planów finansowych,
- ♦ naboru i szkolenia pracowników Straży,
- ♦ wywiązywania się z obowiązku udostępniania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- ♦ udzielania zamówień publicznych, zawierania umów i ich realizacji,
- ♦ gospodarki finansowej oraz oceny wiarygodności sprawozdań,
- ♦ przestrzegania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

W wyniku ww. kontroli w stosunku do 9 Straży⁸⁸ sformułowano wnioski i zalecenia pokontrolne, które dotyczyły m.in. zwiększenia skuteczności działania Straży oraz skrócenia czasu interwencji, prowadzenia rejestru udzielonych zamówień o wartości poniżej 14 tys. euro, podjęcia we współpracy z Zarządem Dróg Miejskich (ZDM) w Warszawie działań w kierunku zaktualizowania Porozumienia Straży Miejskiej z ZDM w zakresie ujęcia w nim zapisów zapewniających prawidłową, terminową realizację zadań, dokonania przeglądu i aktualizacji instrukcji usuwania pojazdów w trybie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym⁸⁹, sporządzania i aktualizacji planów finansowych na podstawie rzetelnej analizy potrzeb, przeanalizowania przyjętych i projektowanych dokumentacji Systemu Bezpieczeństwa Informacji oraz Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych pod względem adekwatności przyjętych rozwiązań oraz zapewnienie przestrzegania zarządzenia w sprawie planowania i organizowania szkoleń i zarządzenia w sprawie Regulaminu udzielania zamówień publicznych. Wszystkie sformułowane wnioski zostały przez Straże zrealizowane.

⁸⁶ Badanie „Barometr Warszawski” dotyczące poznania potrzeb mieszkańców miasta jest prowadzone corocznie, na losowej, reprezentatywnej liczbie mieszkańców Warszawy przy wykorzystaniu technik CAPI (Computer Assisted Personal Interview).

⁸⁷ Dotyczy kontroli Straży Miejskiej w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Bydgoszczy, Lublinie, Katowicach, Kielcach, Rzeszowie, Opolu i Zielonej Górze.

⁸⁸ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Lublinie, Katowicach i Kielcach.

⁸⁹ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r., (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.).

Z instrumentu nadzoru, którego jednym z elementów jest przeprowadzanie kontroli w *Straży*, nie skorzystali Prezydenci Gdańska, Białegostoku i Olsztyna:

- Z informacji otrzymanych od Prezydenta **Gdańska** wynika m.in., że w latach 2012–2014 nadzór nad *Strażą* w jego imieniu sprawował Sekretarz Miasta. Ocenę działalności *Straży* prowadzono w sposób cykliczny, co kwartał poprzez akceptację składanych przez Komendanta sprawozdań z realizacji Planu działania *Straży*⁹⁰. Ponadto Komendant składał miesięczne i półroczne sprawozdania z wykonania budżetu z uwzględnieniem szczegółowości zawartej w ustawie o finansach publicznych. Prezydent podczas corocznych odpraw rozliczeniowo-planistycznych, przy udziale Przewodniczącego Rady Miasta, Przewodniczącego Komisji Samorządu i Ładu Publicznego Rady Miasta kontrolował *Straż* w zakresie dotyczącym zrealizowanych zadań oraz wskazywał cele i mierniki do realizacji na kolejny rok. Ponadto w każdym roku Komisja Rewizyjna Rady Miasta Gdańska przeprowadzała kontrole wykonania budżetu *Straży*. Uwag i zaleceń nie przekazywano, gdyż nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Z informacji otrzymanych od Prezydenta **Białegostoku** wynika m.in., że w okresach półrocznych otrzymywał on informacje o ilości, przedmiocie i sposobie załatwienia skarg napływających do *Straży* oraz ewentualnych kontrolach przeprowadzonych w *Straży*, w tym o podmiotach kontrolujących, zakresie oraz wynikach kontroli i sposobie wykonania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Informacji o stanie organizacyjnym i funkcjonowaniu *Straży* dostarczały też bieżące kontakty Prezydenta i jego zastępców z Komendantem, w tym cotygodniowe spotkania z zastępcą Prezydenta sprawującego bezpośredni nadzór nad *Strażą*, kwartalne posiedzenia kierowanych przez Prezydenta Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, a także Komisji Samorządności i Bezpieczeństwa Rady Miasta Białegostoku, coroczne oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w *Straży*. Prezydent stwierdził, że na podstawie przekazanych danych i bieżącej analizy funkcjonowania formacji uznano, iż nie zachodzi konieczność prowadzenia w niej dodatkowych kontroli.
- **W Olsztynie** nadzór nad działalnością *Straży* sprawowany był poprzez uzgadnianie i akceptację *Planów Działania*, uzgadnianie i akceptację sprawozdań z działalności *Straży*, opiniowanie propozycji zmian kadrowych i organizacyjnych oraz akceptację zmian dokonywanych w budżecie *Straży* przez upoważnionego Dyrektora WZKiOL⁹¹, przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych *Straży*, przez właściwe komórki organizacyjne Urzędu. Nie formułowano wniosków i zaleceń w wynikających z bieżącego nadzoru.

Działalność *Straży* była także przedmiotem zainteresowania organów stanowiących j.s.t., które w stosunku do objętych kontrolą 16 *Straży* nie zgłaszały wątpliwości, co do zasadności ich powołania i dalszego funkcjonowania. Rady miast nie wnosiły uwag do sprawozdań z działalności *Straży*, a niektóre z nich podjęły działania zmierzające do umocnienia tej formacji. I tak np.:

- Rada Miasta **Kraków** – mając na uwadze bezwzględłą konieczność zapewnienia porządku na terenie Miasta Krakowa uchwałą z 22 października 2014 r.⁹² ustaliła dla Prezydenta Miasta Kraków kierunki działania polegające na podjęciu wszelkich możliwych działań, mających na celu zapewnienie dalszego rozwoju *Straży* (w tym zapewnienie odpowiedniej ilości funkcjonariuszy oraz bazy organizacyjno – logistycznej) oraz sformułowała następujące szczegółowe cele:
 - doprowadzenie w terminie do końca 2017 r. do stanu osobowego wynoszącego 600 funkcjonariuszy *Straży*, przy czym w 2015 r. winna zostać przyjęta do służby oraz przeszkolona co najmniej 1/3 brakującej do powyższego stanu liczby funkcjonariuszy, a kolejna 1/3 – w roku 2016;
 - doprowadzenie do znacznego wzrostu poziomu płac funkcjonariuszy *Straży* w celu zapewnienia stabilności kadry oraz zwiększenia atrakcyjności *Straży* jako pracodawcy;
 - zapewnienie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-logistycznego (lokale, środki transportu, itp.) dla docelowej liczby funkcjonariuszy oraz przeprowadzenie optymalizacji rozmieszczenia siedzib Oddziałów *Straży* poprzez przeprowadzenie szczegółowej analizy potrzeb i opracowanie wniosków do 31 sierpnia 2015 r. oraz realizację koniecznych inwestycji i zakupów do końca 2017 r.;

⁹⁰ Sprawozdania z Planu działania *Straży* za dany rok, za okres: I kwartału, I półrocza, III kwartałów i roku.

⁹¹ Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności.

⁹² Uchwała nr CXIX/1867/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 października 2014 r. w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie zapewnienia rozwoju *Straży Miejskiej* Miasta Krakowa.

- Rada Miasta **Szczecin** w Strategii Rozwoju Straży Miejskiej Miasta Szczecin w latach 2010–2018⁹³ uchwaliła m.in.: wzrost liczby etatów z 136 w 2010 r. i 216 w 2014 r. do 298 w 2018 r.⁹⁴ uzależniony od możliwości finansowych Miasta Szczecin, cykliczne szkolenia strażników z zakresu użycia środków przymusu bezpośredniego oraz innych obowiązujących przepisów, inicjowanie i uczestnictwo w działaniach profilaktycznych i edukacyjnych w celu zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń m.in. poprzez zwiększenie liczby strażników szkolnych do 44⁹⁵ i wyposażenie 4 Oddziałów w pojazdy służbowe do dyspozycji patroli szkolnych, ścisłą współpracę z mediami i komunikowanie się ze społeczeństwem za ich pośrednictwem w celu rzetelnego informowania o sposobie załatwiania interwencji m.in. poprzez zatrudnienie 2 funkcjonariuszy, powołanie Stanowiska Dowodzenia Straży Miejskiej, w skład którego będzie wchodził referat dyżurnych (2 stanowiska – 10 osób) oraz dyspozytorzy Oddziałów (8 osób)⁹⁶.

Prezydent Miasta Szczecin poinformował m.in., że: w latach 2012–2013 Straż i Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Szczecin, w składanych projektach modelowych do budżetu, zamieszczali informacje w zakresie potrzeb wdrożenia Strategii poprzez zaplanowanie dodatkowych środków finansowych. Jednak z uwagi na brak możliwości finansowych, postulaty nie zostały ujęte w budżetach Gminy Miasta Szczecin.

Stwierdzono również przypadek, przedłożenia przez mieszkańców Miasta Lublin (w ramach przysługującej im inicjatywy uchwałodawczej) pod obrady Rady Miasta Lublin projektu uchwały w sprawie likwidacji jednostki organizacyjnej Gminy Lublin pod nazwą Straż Miejska Miasta Lublin⁹⁷. Niniejszy projekt uchwały został negatywnie zaopiniowany przez wszystkie komisje stałe Rady Miasta Lublin oraz odrzucony przez Radę w głosowaniu podczas obrad XXXI sesji Rady Miasta 23 maja 2013 r. Negatywne stanowisko wobec projektu uchwały mieszkańców wyraził również *Prezydent* w piśmie z 16 maja 2013 r.

3.1.6. Dobre praktyki

Dobre praktyki

Najwyższa Izba Kontroli dostrzega ponadstandardowe działania *Straży Miejskich*, służące poprawie bezpieczeństwa społeczności lokalnych. Przykładowo, w Rzeszowie znakowano rowery osób zameldowanych na pobyt stały na terenie Rzeszowa⁹⁸. Wspólnie z Urzędem Miasta i Gazetą Rzeszów, *Straż* prowadziła akcję *Oznakuj swój rower*, której celem było ograniczenie ryzyka kradzieży oraz zwiększenie szansy na odzyskanie skradzionego roweru. Bezpłatne znakowanie rowerów miało miejsce również w Łodzi⁹⁹ oraz w Lublinie¹⁰⁰.

Straże (zwłaszcza w okresie zimowym) udzielały mieszkańcom pomocy w uruchamianiu samochodów. Przykładowo, każdy z radiowozów w Opolu wyposażony został w kable rozruchowe, a dla samochodów wyposażonych w zaawansowany technologicznie osprzęt elektroniczny *Straż* posiadała i używała również jednego specjalistycznego urządzenia rozruchowego. Strażnicy zostali przeszkoleni w zakresie podłączania ww. urządzeń i uruchamiania pojazdów, a działania te wykonywane były w ramach służby patrolowej. Nieodpłatnie pomocy kierowcom w uruchamianiu pojazdów podczas mrozów udzielały również *Straże* w Lublinie i w Bydgoszczy.

⁹³ Przyjęta uchwałą Nr XLIV/1120/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 1 marca 2010 r.

⁹⁴ W: 2011 r. – 145, 2012 r. – 165, 2013 r. – 191, 2014 r. – 216, 2015 r. – 236, 2016 r. – 256, 2017 r. – 274.

⁹⁵ Jest 7, a na jednego strażnika przypada 6.008,3 uczniów i 21,6 placówek.

⁹⁶ Na dzień sporządzenia Strategii (marzec 2010 r.) w Referacie Służby Dyżurnej zatrudnionych było 8 osób obsługujących 2 stanowiska dyżurne w systemie całodobowym oraz 10 osób obsługujących 2 stanowiska monitoringu. Średniorocznie przyjmowanych było około 17.000 zgłoszeń (ok. 50 dziennie).

⁹⁷ Dnia 21 marca 2013 r. Druk nr 595-1.

⁹⁸ W 2012 r. oznakowano 163, w 2013 r. – 193, a w 2014 – 223 rowery.

⁹⁹ *Straż* w 2012 r. oznakowała 735 sztuk, w 2013 r. 832 i w 2014 r. 807.

¹⁰⁰ *Straż* wzięła udział w programie prewencyjnym *Identyfikacja*, którego celem było ograniczenie zjawiska kradzieży rowerów.

3.2 Adekwatność organizacji straży miejskiej w odniesieniu do realizowanych zadań

3.2.1. Stan zatrudnienia oraz warunki i wydajność pracy strażników

Spośród 16 objętych kontrolą *Straży* – 15 działało w formie odrębnych jednostek budżetowych, a Straż Miejska w Zielonej Górze działała jak komórka organizacyjna umiejscowiona w strukturze Urzędu Miasta.

W objętych kontrolą 16 *Strażach* stan zatrudnienia w okresie objętym kontrolą wyniósł łącznie średnio 4 694,4 etaty¹⁰¹, tj. ponad 40% ogółu stanu zatrudnienia we wszystkich *Strażach* w Polsce (średnio 11 424 etaty¹⁰²), z czego liczba etatów administracyjnych wyniosła 658,3. Zdecydowanym liderem było m.st. Warszawa, gdzie w okresie objętym kontrolą było średnio 1 751 etatów (w tym 1 523 na stanowiskach strażnika), w drugiej pod względem liczby etatów Łodzi było ich średnio 466 (w tym 408 na stanowiskach strażnika). Najniższe zatrudnienie (średnio 28 etatów, w tym 26 na stanowisku strażnika) wystąpiło w Zielonej Górze.

W okresie objętym kontrolą nastąpił wzrost zatrudnienia w grupie stanowisk strażnika w 5 *Strażach*, tj. w: Krakowie (o 8 etatów – 2,1%), Wrocławiu (o 20 etatów – 7,1%), Gdańsku (o 5 etatów – 2,2%), Białymstoku (o 2 etaty – 1,5%) i Olsztynie (o 1 etat – 1,3%). W trzech z tych *Straży* wzrosło równocześnie zatrudnienie na stanowiskach urzędniczych i obsługi, tj. w Krakowie (o 9 etatów – 15,5%), Gdańsku (o 2 etaty – 3,2%) i Białymstoku (o 2 etaty – 7,7%).

Spadek zatrudnienia w grupie stanowisk strażnika nastąpił w 9 *Strażach*, tj. w: Warszawie (o 66 etatów – 4,2%), Łodzi (o 27 etatów – 6,4%), Poznaniu (o 2,65 etatów – 1,0%), Szczecinie (o 1 etat – 0,8%), Bydgoszczy (o 10 etatów – 5,3%), Lublinie (5 etatów – 4,1%), Katowicach (17 etatów – 13,9%), Rzeszowie (o 1 etat – 1,6%) i Zielonej Górze (o 2 etaty – 7,4%). W dwóch z tych *Straży* spadkowi w tej grupie towarzyszył wzrost zatrudnienia na stanowiskach urzędniczych i obsługi, tj. w Warszawie (o 31 etatów – 14,5%) i Poznaniu (o 11,5 etatów – 36,9%).

Jako przyczyny tych zmian Komendanci *Straży* wskazywali m.in.:

- W ***Straży Miejskiej w Warszawie*** wzrost liczby zatrudnionych osób na stanowiskach administracyjno-biurowych związany był m.in. z potrzebą zapewnienia zastępstwa dla długotrwale nieobecnych pracowników, a także wynikał z nałożenia na straże gminne zadań z zakresu kontroli ruchu drogowego z wykorzystaniem urządzeń rejestrujących¹⁰³. Jednocześnie, zatrudnienie osób na stanowiska administracyjne zamiast strażniczych oznacza brak kosztów m.in. szkoleń (podstawowego i specjalistycznych) oraz umundurowania.
- W ***Straży Miejskiej w Krakowie***, Komendant zwrócił uwagę, że część osób zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych („cywilnych”) wykonuje zadania merytoryczne ściśle związane z zakresem ustawowych zadań straży miejskiej (ogłód monitoringu, obsługa zgłoszeń interwencyjnych). Zadania te mogą być również wykonywane przez funkcjonariuszy mundurowych. Biorąc jednak pod uwagę, iż utrzymanie stanowiska pracy funkcjonariusza jest znacząco droższe od stanowiska „cywilnego”, w sytuacji ograniczonych środków budżetowych w latach 2012–2013 zdecydowano się na inne rozwiązanie. Obowiązki służbowe w powyższym zakresie powierzono pracownikom administracyjnym, tym samym ograniczając zatrudnienie funkcjonariuszy, którzy wykonują zadania wymagane *ustawą o strażach gminnych*.

¹⁰¹ Według stanu ewidencji na dzień 31 grudnia każdego roku (§ 5 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży).

¹⁰² Dane z *Informacji statystycznej o działalności straży gminnych (miejskich)* odpowiednio za lata 2012, 2013 i 2014. Informacja jest corocznym raportem przygotowywanym w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych na podstawie danych otrzymanych od poszczególnych wojewodów.

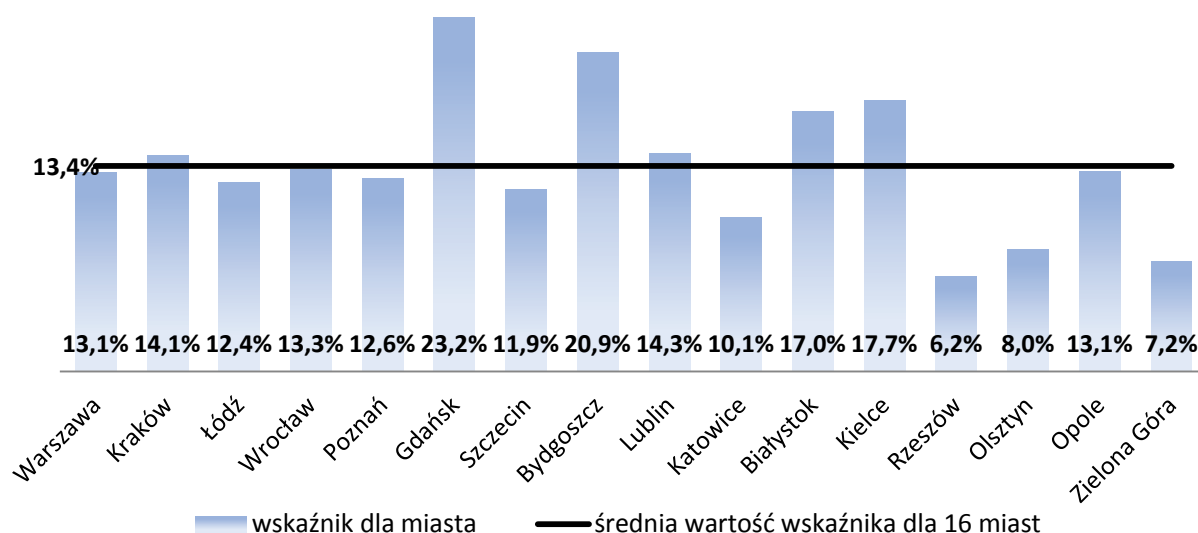
¹⁰³ W Programie zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego dla m. st. Warszawy na lata 2012–2014 pn. „Bezpieczna Warszawa” nadanym uchwałą nr XXXVI/885/2012 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 17 maja 2012 r. wśród form wspierania działań programowych do zrealizowania przez Straż Miejską jako podmiot współdziałający wskazano m.in.: dalszą rozbudowę systemu wspomagania zarządzania bezpieczeństwem w ruchu drogowym, w tym automatycznego nakładania mandatów na kierowców przekraczających dozwolone prędkości.

- W **Straży Miejskiej w Katowicach** przyczyną spadku zatrudnienia wśród strażników było zatrzymanie przez Policję w dniu 20 maja 2013 r. 15 funkcjonariuszy *Straży*, w związku z podejrzeniem o popełnienie przestępstwa określonego w art. 228 § 3 Kodeksu karnego¹⁰⁴.

W strukturze zatrudnienia dominowały etaty strażników, które w zdecydowanej większości *Straży* stanowiły ponad 80% wszystkich etatów.

Wykres nr 4

Wskaźnik: liczba etatów administracyjnych w stosunku do liczby wszystkich etatów

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Stosunek pracowników administracyjno-biurowych do liczby strażników w okresie objętym kontrolą kształtował się średnio dla 16 objętych kontrolą *Straży* na poziomie 13,4%. Znaczne odchylenia od tego wskaźnika odnotowano m.in. w:

- **Straży Miejskiej w Gdańsku**, gdzie wskaźnik ten był wyraźnie wyższy i wynosił 23,2%. Powodem tego był fakt, że w grupie pracowników administracyjno-biurowych *Straży* znajdowało się również 45 pracowników (w każdym roku), których zadaniem była obsługa monitoringu wizyjnego Miasta. Pracownicy ci pracowali siedem dni w tygodniu w trybie 12/24 godz. w studiach lokalnych, znajdujących się w siedmiu komisariatach Policji na terenie Miasta.
- **Straży Miejskiej w Bydgoszczy**, gdzie wskaźnik ten był wyraźnie wyższy i wynosił 20,9%. Powodem tego był fakt, że w grupie pracowników administracyjno-biurowych *Straży* znajdowało się również 26 pracowników (w każdym roku), których zadaniem była obsługa monitoringu wizyjnego Miasta.
- **Straży Miejskiej w Olsztynie**, gdzie wskaźnik ten był wyraźnie niższy i wynosił 8,0%. Należy jednak zauważyć, że taki poziom wskaźnika został osiągnięty ponieważ częściowo obsługę administracyjną (np. stała aktualizacja BIP¹⁰⁵, konserwacja sprzętu komputerowego, nadzór nad prawidłową eksploatacją samochodów służbowych itp.) wykonywali pracownicy zatrudnieni na etatach strażników.

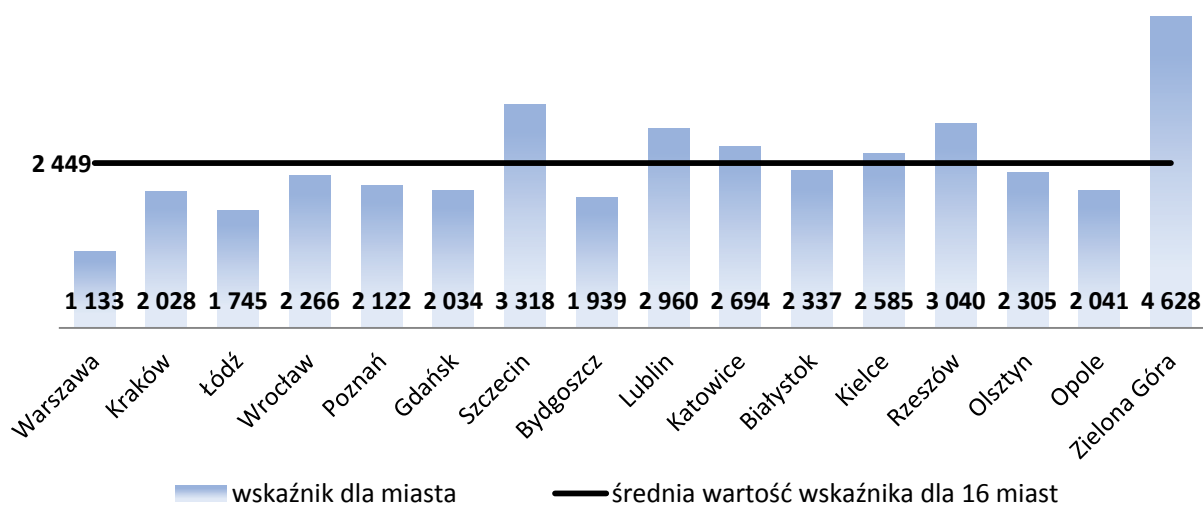
Warunki pracy stworzone dla strażnika, które potencjalnie zwiększają bezpieczeństwo mieszkańców, rozumiane jako: obszar, który na niego przypada (im mniejszy tym jego skuteczność może być lepsza) oraz liczba mieszkańców, których może obsługiwać (im mniej mieszkańców tym skuteczniej może się zajmować ich sprawami) w objętych kontrolą *Strażach* były zróżnicowane.

¹⁰⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.); zgodnie z art. 228 § 3 kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

¹⁰⁵ Biuletyn Informacji Publicznej.

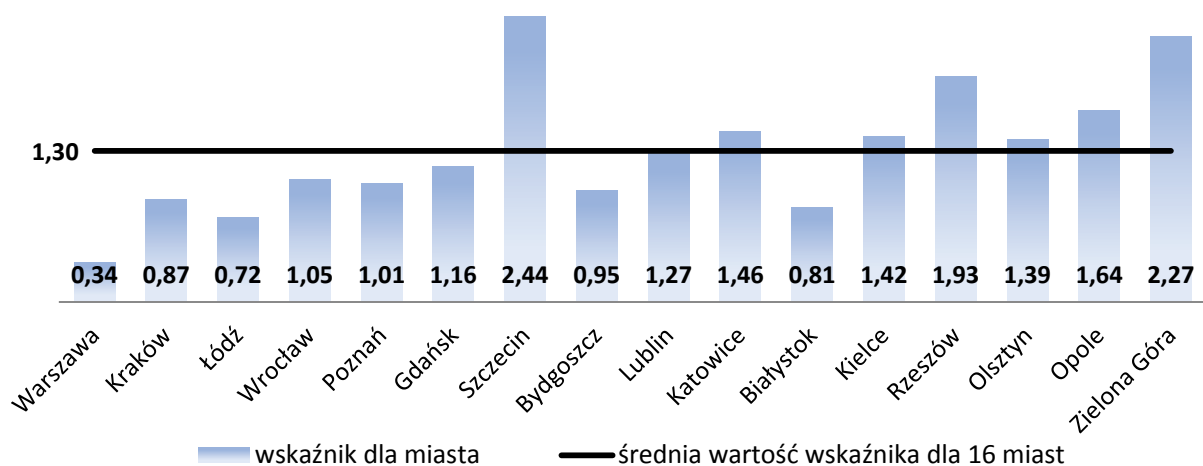
Wykres nr 5

Wskaźnik: liczba mieszkańców przypadająca na jednego strażnika

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Wykres nr 6

Wskaźnik: powierzchnia miasta przypadająca na jednego strażnika (w km²)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Zdecydowanym liderem jeśli chodzi zarówno o liczbę mieszkańców jak i o powierzchnię przypadającą do obsługi przez jednego strażnika jest m.st. Warszawa. Strażnik w m.st. Warszawie miał w okresie objętym kontrolą średnio do obsługi:

- ♦ 1 133 mieszkańców, tj. ponad 4 razy mniej niż strażnik w zajmującej ostatnie miejsce Zielonej Górze (4 628 mieszkańców) oraz prawie 3 razy mniej niż strażnik w przedostatnim Szczecinie (3 318 mieszkańców);
- ♦ 0,34 km², tj. ponad 7 razy mniej niż strażnik w zajmującym ostatnie miejsce Szczecinie (2,44 km²) oraz prawie 7 razy mniej niż strażnik w przedostatniej Zielonej Górze (2,27 km²).

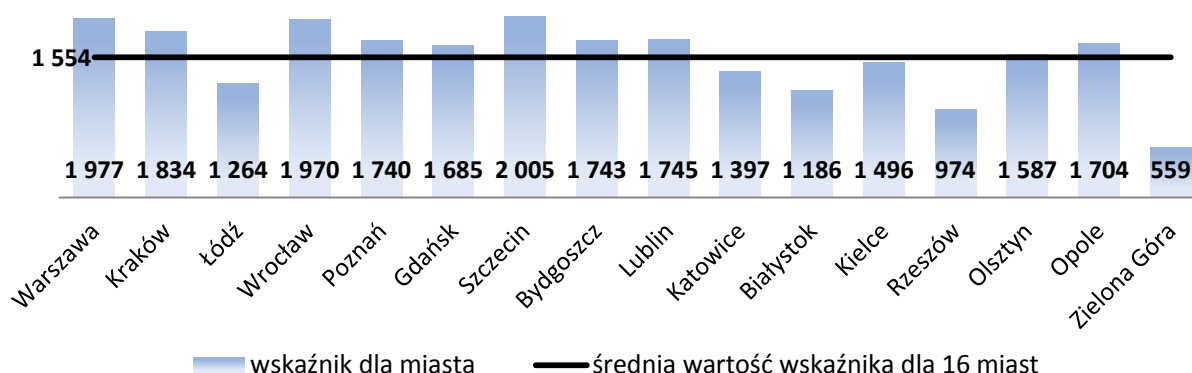
W sprawie przyczyn małej liczby strażników miejskich obsługujących mieszkańców miasta Prezydent Zielonej Góry wyjaśnił, że w jego ocenie liczba strażników miejskich jest optymalna w odniesieniu do wykonywanych przez nich zadań i obecnie nie zamierza się zwiększać składu osobowego Straży Miejskiej.

W przypadku Straży Miejskiej w Szczecinie Komendant wskazał natomiast na szczupłość etatów, co utrudnia realizację *Strategii Rozwoju Straży Miejskiej Miasta Szczecin w latach 2010–2018*. Jak wyjaśnił, działania prewencyjne podejmowane są w ograniczonym zakresie, co wynika z konieczności realizacji bieżących zgłoszeń od mieszkańców i wymusza w chwili obecnej na *Straży* skupianie się na obsłudze i realizacji wskazanych spraw i problemów. Ograniczenia kadrowe powodują także ograniczenie liczby patroli w godzinach nocnych oraz trudności we wdrażaniu *programu strażnika osiedlowego*, którego istotą jest wprowadzenie zasady indywidualnej odpowiedzialności za rejon.

Wnioskowanie o adekwatności poziomu zatrudnienia na podstawie odniesienia do obsługiwanej powierzchni i liczby mieszkańców jest niepełne bez uwzględnienia wydajności pracy. Charakteryzująca wydajność w organizacji straży w odniesieniu do realizowanych działań dla poszczególnych *Straży* liczba interwencji przeliczeniowych przypadających na jednego strażnika była zróżnicowana.

Wykres nr 7

Wskaźnik: liczby interwencji przeliczeniowych przypadająca na jednego strażnika

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Największa liczba *interwencji przeliczeniowych* przypadała na jednego strażnika w Straży Miejskiej w: Szczecinie (2 005), Warszawie (1 977), Wrocławiu (1 970), Krakowie (1 834) i Poznaniu (1 740), przy czym trzeba zwrócić uwagę, że Szczecin, Warszawa i Wrocław poprawiają swoje statystyki wysokim odsetkiem wykroczeń ujawnionych urządzeniami rejestrującymi (wykres nr 2). Znacznie mniej *interwencji przeliczeniowych* przypada na strażnika w Zielonej Górze (559) i Rzeszowie (974). Kontrola wykazała, że w większości badanych *Straży*¹⁰⁶ struktura organizacyjna została dostosowana do aktualnych celów i zadań. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zakres podległości pracowników został określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i jasny.

¹⁰⁶ W wyniku sygnałów pochodzących od mieszkańców i radnych miejskich, dotyczących np. braku szybkiej interwencji *Straży* w **Poznaniu**, podjęto działania w celu opracowania nowej struktury organizacyjnej tej formacji, która pełniej odpowiadać będzie potrzebom mieszkańców i organów Miasta. Nowy regulamin organizacyjny obowiązuje od 1 stycznia 2016 r., a w poprzedzającym go (obowiązującym w okresie objętym kontrolą) nie zostały określone zadania poszczególnych komórek organizacyjnych. W **Zielonej Górze** organizacja *Straży* uniemożliwiała wykonywanie zadań w godzinach wieczornych i nocnych oraz w święta. W **Szczecinie** niedoetatyzowanie *Straży* utrudniało realizację przyjętej Strategii.

Spośród 16 kontrolowanych *Straży* w 15 pracę zorganizowano w systemie całodobowym, przy czym w ***Straży Miejskiej w Gdańsku***, pracę w systemie dwuzmianowym – całodobowo, we wszystkie dni tygodnia, w tym niedziele i święta wykonywali: dyżurni na stanowisku kierowania w Referacie Kierowania Prewencją (obsługa telefoniczna zgłoszeń i interwencji od obywateli), zarządzający i kierujący patrolami, koordynujący działaniami *Straży* w sytuacjach kryzysowych, dyżurni obiektu w siedzibie *Straży* (ochrona obiektu, informacja dla petentów), obsługujący monitoring wizyjny (całodobowa obserwacja we współpracy z Policją). Dodatkowo, w sezonie letnim¹⁰⁷ oraz w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Świąt Wielkanocnych, Sylwestra i Nowego Roku, również strażnicy pełnili patrole nocne. Jak wyjaśnił Zastępca Komendanta, strażnicy nie przeprowadzali patroli nocnych w dni powszednie, gdyż zdecydowana ilość zdarzeń dotyczących naruszenia porządku publicznego z zakresu kompetencji *Straży* miała miejsce w godzinach wzmożonej aktywności mieszkańców.

W jednej jednostce (***Straż Miejska w Zielonej Górze***) organizacja pracy uniemożliwiała właściwe reagowanie na naruszenia porządku publicznego w godzinach wieczornych i nocnych. Pracownicy wykonywali czynności służbowe od poniedziałku do piątku w godzinach: 7.00–22.00 w systemie dwuzmianowym wg harmonogramu czasu pracy ustalonego na okres miesiąca kalendarzowego. W szczególnie uzasadnionych wypadkach dopuszczano zmianę czasu pracy *Straży* z zachowaniem właściwych przepisów z zakresu prawa pracy i przepisów *ustawy o strażach gminnych*. W kontrolowanym okresie jedynie w czasie świąt Winobrania występowały przypadki pracy strażników w innych godzinach. W powyższej sprawie Prezydent Miasta wyjaśnił, że prowadzenie działalności w godzinach nocnych wymagałoby zaangażowania znacznych środków budżetowych. Dodał, że z uwagi na fakt, że w Zielonej Górze można czuć się bezpiecznie i dbając jednocześnie o stan finansów Miasta nie planuje się w najbliższym czasie zmiany godzin pracy *Straży*.

3.2.2. Przygotowanie kadr do realizacji zadań straży

Zgodnie z art. 25 ust. 1–4 *ustawy o strażach gminnych* strażnika zatrudnia się po raz pierwszy na czas określony nie dłuższy niż 12 miesięcy, w ramach którego odbywa szkolenie podstawowe. Szkolenie podstawowe kończy się egzaminem, który przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Po ukończeniu z wynikiem pozytywnym szkolenia podstawowego, strażnika można zatrudnić na czas określony nie dłuższy niż 3 lata albo na czas nieokreślony. W uzasadnionych przypadkach można odstąpić od zatrudnienia strażnika na czas określony, jeżeli posiada on odpowiednie przygotowanie do pracy w straży.

Badanie próby dokumentacji dotyczącej 806 strażników wykazało, że posiadali oni staż pracy i wykształcenie zgodne z wymaganiami kwalifikacyjnymi określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych i zgodne z wymaganiami kwalifikacyjnymi określonymi w regulaminach wewnętrznych *Straży*.

W celu zwiększenia zaangażowania pracowników w wykonywanie powierzonych im zadań, we wszystkich objętych kontrolą *Strażach*, w okresie objętym kontrolą przyznawano premie lub nagrody, których otrzymanie uzależnione było m.in. od stopnia zrealizowania powierzonych obowiązków służbowych i stopnia zdyscyplinowania oraz oceny jakości i efektywności

¹⁰⁷ Od 1 maja do 30 września.

wykonywanej pracy. W 15 *Strażach* ustanowiono formalne systemy motywacyjne¹⁰⁸, w których zostały określone zasady przyznawania premii i nagród, natomiast w jednej *Straży* takich zasad nie określono i tak:

- W ***Straży Miejskiej w Szczecinie*** w Regulaminie wynagradzania nie ustalono zasad przyznawania premii i nagród uznaniowych. Komendant wyjaśnił, że są one przyznawane w ramach wolnych (zaoszczędzonych) środków finansowych na wynagrodzenia osobowe. Możliwość przydziału tych dodatkowych świadczeń wynika z regulaminu wynagradzania. Nagroda i premia ma charakter wyłącznie uznaniowy, nie jest składnikiem wynagrodzenia za pracę. Oba te składniki nie mają charakteru roszczeniowego. Pracownikom, którzy przez wzorowe wypełnianie swoich obowiązków przyczyniają się szczególnie do wykonywania zadań zakładu, mogą być przyznawane nagrody i wyróżnienia. Głównymi kryteriami przyznawania tych składników motywacyjnych są: skuteczność i efektywność działania, dyspozycyjność, staranność w realizacji powierzonych zadań/interwencji ze szczególnym uwzględnieniem sposobu, czasu i zakończenia sprawy. Wypłacane są na wnioski bezpośrednich przełożonych. Każdy wniosek analizowany jest indywidualnie na odprawie u Komendanta. Pracownicy straży powiadamiani są o wysokościach przydzielonych nagród i premii bądź o ich braku. Zasad wypłaty nagrody i premii uznaniowej nie trzeba regulować ani w przepisach wewnętrznych ani w umowie o pracę.

W dwóch *Strażach* stwierdzono brak w aktach osobowych strażników odpisu zawiadomień o przyznaniu nagród, co było niezgodne z art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁰⁹:

- W ***Straży Miejskiej w Lublinie*** w aktach osobowych 15 z 20 wybranych strażników, którym przyznano nagrody, brak było odpisu zawiadomienia o przyznaniu nagrody, co było również niezgodne z zarządzeniami wewnętrznymi¹¹⁰ obowiązującymi w *Straży*. Brak ten Komendant wyjaśnił tym, że wnioski nagrodowe zostały zebrane na listę zbiorczą.
- W ***Straży Miejskiej w Zielonej Górze***, Komendant wyjaśnił m.in., że z uwagi na usytuowanie *Straży* nagrody przyznawane są dla wszystkich pracowników Urzędu, tj. na dzień samorządowca w maju oraz w grudniu przedświąteczna nagroda uznaniowa. Każdy wydział otrzymuje określoną pulę pieniędzy proporcjonalną do ilości pracowników. W całym Urzędzie Miasta nie sporządza się uzasadnień do tych nagród.

We wszystkich objętych kontrolą *Strażach* podejmowano działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych strażników, przy czym skala tych działań była zróżnicowana. Największe środki¹¹¹ na szkolenia wydatkowano w *Strażach* w: Olsztynie (0,67% wydatków bieżących), Kielcach (0,63%), Katowicach (0,58%) i Wrocławiu (0,58%), a najmniejsze w Rzeszowie (0,03%) i Zielonej Górze (0,04%). Ustalono, że tematyka szkoleń związana była z działalnością *Straży* i dotyczyła m.in. doskonalenia taktyki i technik interwencji, doskonalenia umiejętności posługiwania się środkami przymusu bezpośredniego, wybranych zagadnień z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Ponadto w *Strażach* realizowano – podczas codziennych odpraw – szkolenia wewnętrzne z zakresu zmieniających się przepisów. Oprócz ww. szkoleń strażnicy uczestniczyli w licznych kursach, po ukończeniu których nabywali uprawnienia m.in. do: prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych, korzystania z broni palnej, udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy. I tak np.:

- W ***Straży Miejskiej w Kielcach*** przeszkolono i wyposażono strażników do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz współpracowano z Krajowym Systemem Ratownictwa Medycznego. Trzech strażników zatrudnionych w *Straży* było zawodowymi ratownikami medycznymi, troje posiadało tytuły Ratowników Kwalifikowanych Pierwszej Pomocy. Posiadali oni niezbędne uprawnienia do prowadzenia szkolenia

¹⁰⁸ Regulaminy: Wynagradzania, Pracy, Przyznawania Nagród.

¹⁰⁹ Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 ze zm.

¹¹⁰ Było to niezgodne z: § 11 Zarządzenia Wewnętrznego Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin Nr 47/2007 z dnia 3 grudnia 2007 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania nagród pracownikom Straży Miejskiej Miasta Lublin; § 76 ust. 4 Zarządzenia Wewnętrznego Nr 12/2012 Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie regulaminu pracy Straży Miejskiej Miasta Lublin; § 78 ust. 4 Zarządzenia Wewnętrznego Nr 14/2012 Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie regulaminu pracy Straży Miejskiej Miasta Lublin oraz § 72 ust. 4 Zarządzenia Wewnętrznego Nr 3/1014 Komendanta Straży Miejskiej Miasta Lublin z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie regulaminu pracy Straży Miejskiej Miasta Lublin.

¹¹¹ Stosunek wydatków poniesionych na szkolenia do wydatków bieżących *Straży*.

z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. W każdym radiowozie *Straży* na wyposażeniu były torby medyczne. W czterech były przenośne defibrylatory. Radiowozy posiadały na szybach bocznych w widocznych miejscach odpowiednią informację. Jeden defibrylator był dostępny w portierni w Urzędzie. Raz w miesiącu wszyscy strażnicy przechodzili uzupełniające szkolenia z udzielania pierwszej pomocy oraz ćwiczyli na fantomach i szkoleniowym defibrylatorze wszystkie procedury i poznane zasady, aby na służbie w razie potrzeby profesjonalnie ratować życie innych osób.

- W ***Straży Miejskiej w Opolu*** wszyscy strażnicy, w trakcie szkoleń organizowanych przez ratowników medycznych z Państwowej Wyższej Medycznej Szkoły Zawodowej w Opolu, zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Szkolenia przypominające przeprowadzane były corocznie przez Polski Czerwony Krzyż. Radiowozy *Straży* wyposażone zostały w walizki pierwszej pomocy. Trzy radiowozy wyposażono również w defibrylatory, a jeden dodatkowy znajdował się w siedzibie *Straży* (na stanowisku dyżurnych)¹¹². Ww. samochody służbowe *Straży* oraz dyżurka zostały oznakowane jako miejsca, w których znajduje się takie urządzenie. Na wyposażeniu *Straży* znajdowały się również rzutki ratownicze, które dwukrotnie zostały użyte w trakcie udzielania pomocy osobom topiącym się. Umiejętności praktyczne oraz ww. sprzęt były wykorzystywane w codziennej pracy strażników.

Analiza akt osobowych strażników wykazała, że w 14 spośród 16 objętych kontrolą *Strażach* wszyscy strażnicy odbyli szkolenie podstawowe w terminie przewidzianym w art. 25 ust 1 *ustawy o strażach gminnych*. W dwóch jednostkach stwierdzono przypadki zwolnienia strażników z odbywania służby przygotowawczej, przy czym dotyczyło to byłych funkcjonariuszy Policji, i tak:

- W ***Straży Miejskiej w Bydgoszczy***, czterech strażników zatrudnionych po raz pierwszy w *Straży* na czas określony (spośród 62)¹¹³ nie odbyło szkolenia podstawowego i nie przystępowało do egzaminu podstawowego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*.
- W ***Straży Miejskiej w Lublinie***, Komendant zatrudniony w *Straży* po raz pierwszy na czas określony¹¹⁴ nie odbył szkolenia podstawowego (i nie przystępował do egzaminu podstawowego), o którym mowa w art. 25 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*. Został zwolniony z tego obowiązku przez Prezydenta¹¹⁵. W uzasadnieniu podano, że był to długoletni pracownik Policji (ostatnio zajmujący stanowisko Komendanta Miejskiego Policji w Lublinie) i posiada bardzo dobre kwalifikacje, które uzasadniają pełnienie funkcji Komendanta *Straży* bez konieczności odbycia przeszkolenia podstawowego.

W złożonych wyjaśnieniach wskazywano m.in., że *wykładnia art. 25 ust. 1 musi uwzględniać brzmienie art. 25 ust. 4 ustawy. Ustawodawca wyraźnie bowiem dookreślił w przepisie art. 25 ust. 4 ustawy, iż w uzasadnionych przypadkach można odstąpić od zatrudnienia strażnika na czas określony, jeżeli posiada on odpowiednie przygotowanie do pracy w straży. Pomimo, iż w przepisie art. 25 ust. 4 nie zawarto zapisu, że w takiej sytuacji odstępuje się też od wymogu odbycia szkolenia podstawowego, które z uwagi zarówno na brzmienie art. 25 ust. 1 i 4, jak też jego założenia i przebieg określone w przepisach rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) – jest ukierunkowane na przygotowanie strażnika do pracy w straży gminnej. Jeżeli strażnik ma odpowiednie przygotowanie do pracy oczywistym jest, że nie ma obowiązku odbycia szkolenia podstawowego.*

3.2.3. Wykorzystanie sprzętu służącego wykonywaniu zadań

Wyposażenie *Straży* w środki przymusu bezpośredniego oraz środki transportu było wystarczające do realizacji zadań, poza jednym przypadkiem *Straży Miejskiej w Rzeszowie*, która korzystała z radiowozów policyjnych w celu realizacji ustawowego obowiązku doprowadzania osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania, gdyż nie dysponowała ona wyspecjalizowanym do tego celu pojazdem (pkt 3.1.4 Informacji).

¹¹² Dodatkowo *Straż* posiadała i wykorzystywała zgodnie z przeznaczeniem defibrylator szkoleniowy.

¹¹³ Zatrudnionych w okresie od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2014 r.

¹¹⁴ Tj. od 1 września 2012 r. do 28 lutego 2013 r.

¹¹⁵ Na wniosek Z-cy Komendanta *Straży Miejskiej Miasta Lublin*.

W kontroli nie stwierdzono przypadków nieefektywnego wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego. Zakupiony sprzęt z reguły rozdysponowywany był bezpośrednio do użytku. Utrzymywane w magazynach zapasy (w tym stany magazynowe, przekraczające 10% posiadanych środków, które wystąpiły w 7 *Strażach*¹¹⁶) służyły zapewnieniu ciągłości funkcjonowania lub wynikały z okresowych wakatów etatów „mundurowych”. Stwierdzono natomiast przypadki wskazujące na konieczność optymalizacji wykorzystania samochodów, i tak:

- W ***Straży Miejskiej w Warszawie***, analiza użytkowania pojazdów wykazała, że dla samochodów używanych w okresie objętym kontrolą:
 - czterech z 264 w 2012 r., 20 z 265 w 2013 r. i dwóch z 255 w 2014 r. współczynnik gotowości technicznej pojazdu¹¹⁷ był niższy niż 60% co oznacza, że pojazdy te przez ok. 145 dni w roku nie były gotowe do wykonywania zadań transportowych;
 - 28 z 264 w 2012 r., 34 z 265 w 2013 r. i 46 z 255 w 2014 r. współczynnik wykorzystania pracy pojazdu¹¹⁸ był niższy niż 50% co oznacza, że pojazdy te pomimo, że były sprawne technicznie i gotowe/przydatne do użycia, były eksploatowane tylko przez połowę czasu nominalnego.
- W ***Straży Miejskiej we Wrocławiu*** analiza użytkowania pojazdów wykazała, że w 2012 r. współczynnik gotowości technicznej dla 27 pojazdów wynosił średnio 70,6%¹¹⁹. Współczynnik wykorzystania pracy pojazdu wynosił średnio: 42,7% w 2012 r., 57,2% w 2013 r. i 56,3% w 2014 r. Komendant Straży, w związku z dokonaną przez kontrolerów NIK analizą stopnia wykorzystania pojazdów podjął decyzję o systematycznym monitorowaniu współczynników wykorzystania pojazdów, opartym o metodę zastosowaną przez NIK, co ułatwi podejmowanie adekwatnych, bieżących decyzji, zmierzających do uniknięcia wystąpienia sytuacji niekontrolowanego spadku stopnia wykorzystania posiadanego taboru.
- W ***Straży Miejskiej w Szczecinie***, mimo że średni roczny współczynnik gotowości technicznej pojazdów w każdym roku kontrolowanego okresu wynosił 1, to współczynnik średniego rocznego wykorzystania pracy pojazdu wyniósł 50%. Wskaźniki te kształtowały się różnorodnie dla poszczególnych rodzajów środków transportowych. Przykładowo, w 2014 r. 3 łódzie patrolowe eksploatowane były w wymiarze 4%, 21% i 29% czasu ich przydatności do użytku, a 31 samochodów osiągnęło współczynniki wykorzystania w przedziale od 14% do 89%, z tego 11 samochodów eksploatowanych było przez mniej niż połowę czasu ich sprawności technicznej (przydatności do użytku) – czas eksploatacji wyniósł dla nich od 14% do 45% czasu sprawności technicznej.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że występujące w badanym okresie przypadki niskiej gotowości technicznej pojazdów oraz niskie współczynniki ich wykorzystania wskazują na konieczność optymalizacji sposobu zarządzania posiadaną flotą samochodową. Zoptymalizowanie wykorzystania dostępnej floty jest szczególnie istotne w kontekście konieczności ponoszenia stałych kosztów związanych z jej utrzymaniem.

Stwierdzono również przypadki nieefektywnego wykorzystania skuterów i tak:

- W ***Straży Miejskiej w Poznaniu***¹²⁰ w 2014 r. nie wykorzystywano jednego skutera, a w 2015 r. (do 30 września) trzech, pomimo że pozostawały one w stanie gotowości technicznej. Koszt utrzymania czterech niewykorzystywanych pojazdów, obejmujący koszty ubezpieczenia i badań technicznych, wyniósł 861,00 zł w 2014 r. oraz 2 430,00 zł w 2015 r. (do 30 września).
- W ***Straży Miejskiej w Lublinie*** 2 z 4 posiadanych skuterów, przejechały w 2012 r. jedynie 335 km każdy, w 2013 r. jeden przejechał tylko 127 km, natomiast 3 z 4 posiadanych w 2014 r. w ogóle nie były wykorzystywane, a jeden przejechał zaledwie 48 km. Komendant wyjaśnił, że w związku z rozbudową ścieżek rowerowych,

¹¹⁶ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Łodzi, Poznaniu, Gdańsku, Lublinie, Katowicach i Białymstoku.

¹¹⁷ Liczony jako gotowość do wykonywania zadań transportowych (przedstawia stopień sprawności technicznej pojazdu, czyli liczbę dni, w których dany pojazd był gotowy/przydatny do użycia w stosunku do liczby dni inwentarowych. Im współczynnik wyższy tym gotowość techniczna taboru wyższa).

¹¹⁸ Liczony jako stopień wykorzystania pracy pojazdu (przedstawia stopień wykorzystywania czasu pracy pojazdu, czyli czasu jazdy w stosunku do czasu eksploatacji pojazdu. Im wartość współczynnika jest bliższa 1 tym współczynnik wykorzystania czasu pracy pojazdu jest większy).

¹¹⁹ W kolejnych latach uległ on poprawie, i wyniósł: w 2013 r. dla 32 pojazdów średnio 96,8%, natomiast w 2014 r. dla 35 pojazdów średnio 89,6%.

¹²⁰ W wyniku kontroli ujawniono nieprawidłowości o skutkach finansowych na łączną kwotę 12,4 tys. zł.

gdzie patrolowanie nie może się odbywać skuterami i współpracą z policją od kilku lat w Straży Miejskiej w czasie sezonu zdecydowanie częściej wykorzystywane są rowery będące na wyposażeniu Straży, a od ubiegłego roku wykorzystywane są również rowery miejskie.

- W **Straży Miejskiej w Kielcach** w 2013 r. nie wykorzystywano dwóch spośród czterech posiadanych skuterów, natomiast w 2014 r. – wszystkich czterech. Straż Miejska na ubezpieczenie niewykorzystywanych skuterów wydatkowała 885 zł, z tego 294 zł w 2013 r. i 591 zł w 2014 r., Komendant wyjaśnił, że skutery (...) *Były intensywnie wykorzystywane do patrolowania terenów leśnych, rekreacyjnych, a w szczególności patrolowania ścieżki rowerowej i ciągów spacerowych. Użytkowanie skuterów do realizacji zadań na ścieżkach rowerowych i ciągach spacerowych wstrzymano w 2013 r. wskutek skargi mieszkańca żądającego zaniechania jazdy skuterami po ścieżkach rowerowych pod groźbą złożenia doniesienia do Prokuratury Rejonowej. (...) Do końca roku planuję przekazanie wyłącznie sprawnych technicznie skuterów innym podmiotom.*
- W **Straży Miejskiej w Szczecinie**, mimo że średni roczny współczynnik gotowości technicznej pojazdów w każdym roku kontrolowanego okresu wynosił 1, to 2 skutery eksploatowane były przez 39 dni (18 i 21 dni, tj. odpowiednio w wymiarze 5% i 6% czasu ich przydatności do użytku).

Zdaniem NIK, wskazane przez Komendantów przyczyny braku lub niskiego wykorzystania ww. skuterów potwierdzają znikomą przydatność tego sprzętu w realizacji zadań Straży. NIK oceniła, że ponoszenie kosztów związanych z utrzymaniem przez Straż skuterów, wykorzystywanych w bardzo ograniczonym zakresie jest niezgodne z zasadą gospodarnego wydatkowania środków publicznych.

3.2.4. Udział w Programie Standaryzacji i Certyfikacji Straży

Pod koniec roku 2014 zakończył się pilotażowy projekt standaryzacji straży gminnych w województwie pomorskim, który powstał z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Miał on na celu sprawdzenie w praktyce wypracowanego przez przedstawicieli policji i straży gminnych standardu. Przystąpiły do niego trzy straże miejskie (gdańska, gdyńska i starogardzka), ale tylko dwie z nich zdobyły certyfikat. Międzyresortowy Zespół do spraw Współpracy ze Strażami Gminnymi zarekomendował wnioski z pilotażowego programu do stosowania przez innych wojewodów oraz dalsze promowanie programu. Celem programu jest podniesienie poziomu działania straży gminnych oraz większe ukierunkowanie jej działania na pomoc mieszkańcom gmin. Dlatego jak zakłada program, straże którym zależy na zdobyciu certyfikatu nie mogą zdobywać ponad 40% zysku z mandatów za wykroczenia.

Prefekt Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie programu certyfikacji i standaryzacji straży poinformował, że „...środowisko samorządowców skupionych w Związku Miast Polskich lub naszym stowarzyszeniu z mieszanymi uczuciami odnosi się do ww. projektu. Nie wdając się tu w szczegóły trzeba stwierdzić, że propozycje wskazane w ww. projekcie jako oczekiwane (?) wzorcowe (?) eliminują z możliwości uzyskania pozytywnej oceny w zasadzie każdą straż, która posługuje się urządzeniami samoczynnie rejestrującymi wykroczenia. A co w sytuacji gdy wójt, burmistrz, prezydent wskazuje straży jako priorytet posługiwanie się np. fotoradarem?”.

Spośród 16 objętych kontrolą Straży dwie¹²¹ przystąpiły do programu certyfikacji i standaryzacji i uzyskały certyfikat, trzy¹²² złożyły do właściwych miejscowo wojewodów wnioski o objęcie ww. programem, a pozostałe 11 Straży nie bierze udziału w tym programie.

¹²¹ Dotyczy Straży Miejskiej w: Gdańsku i Bydgoszczy.

¹²² Dotyczy Straży Miejskiej w: Krakowie, Łodzi i Olsztynie.

Komendanci *Straży* ubiegający się o certyfikat zwracali uwagę m.in. na to, że przystąpienie do *Programu* może przyczynić się do podniesienia jakości pracy oraz większego profesjonalizmu w działaniach podejmowanych przez funkcjonariuszy *Straży*, jak również zwiększy wiarygodność i poprawi wizerunek. Projekt standaryzacji skoncentrowany jest na określeniu wzorca oczekiwanej społecznie *Straży* – profesjonalnej, reagującej na potrzeby społeczne i wyróżniającej się wysoką jakością oraz efektywnością działań.

Natomiast Komendanci *Straży* i prezydenci miast, którzy nie zdecydowali się wziąć udziału w tym przedsięwzięciu zwracali uwagę na zjawiska niekorzystne związane z programem, i tak przykładowo:

- W **Warszawie** poinformowano, że *Straż* od początku prac nad projektem aktywnie uczestniczy w pracach nad nim, poprzez m.in. zgłaszanie uwag dotyczących proponowanych mierników realizacji zadań. Projekt standaryzacji zmierza w dobrym kierunku. Program jest cenną inicjatywą umożliwiającą aktywnym strażom gminnym przedstawienie swojego zaangażowania w sprawy społeczności lokalnej, wyczerpania na potrzeby społeczne, wysoką jakość i efektywność działań. Należy jednak rozważyć, czy stosowanie w programie określonych z góry mierników procentowych realizacji zadań jest zasadne. Może to bowiem doprowadzić do ujawniania przez straż gminne tylko niektórych naruszeń prawa i skupienia się na realizowaniu zadań na rzecz statystyk, a nie na rzetelnej pracy na rzecz społeczności lokalnych.
- W **Poznaniu** *Straż* nie przystąpiła do udziału w programie z uwagi na podjęcie, z początkiem 2015 r., działań zmierzających do reorganizacji strukturalnej i zadaniowej jednostki. W ocenie władz Miasta pierwszym możliwym terminem zgłoszenia *Straży* do oceny w ramach programu jest 2017 r., kiedy wdrożone w 2016 r. schematy organizacyjne, plany i wewnętrzne programy funkcjonalno-operacyjne przyniosą udokumentowane efekty. Jednocześnie, zdaniem Komendanta, narzucenie strażom gminnym jednoznacznych wskaźników nie pozwala na zarządzanie jednostkami biorąc pod uwagę ich specyfikę oraz wymagania stawiane przez organy nadzorcze i oceniające. Wprowadzenie pewnych standardów wspomagających zarządzanie jest możliwe, ale tworzenie realnych, rzeczywistych i mierzalnych celów powinno być bardziej elastyczne i dawać możliwość kreowania przez podmioty bezpośrednio zainteresowane.
- W **Szczecinie** poinformowano, że Zarząd Związku Miast Polskich na posiedzeniu w dniu 24 lipca 2015 r., po analizie przedmiotowego programu nie udzielił rekomendacji dla jego akceptacji w aktualnym brzmieniu. Ponadto Program Standaryzacji był przedmiotem obrad Komisji ds. Bezpieczeństwa oraz Zarządzania Kryzysowego Unii Metropolii Polskich, podczas którego zgłoszono wiele uwag, które miały być uwzględnione przy dopracowaniu ostatecznego brzmienia programu. Na dzień sporządzenia odpowiedzi brak informacji o skorygowaniu brzmienia programu, jak również brak pisma o stanowisku Wojewody Zachodniopomorskiego w przedmiotowym zakresie.
- W **Lublinie** *Straż* zadeklarowała przystąpienie do ww. programu w terminie do dnia 31 stycznia 2016 r. Przyczyną nieprzystąpienia do programu w 2015 r., jak wyjaśnił Komendant, był wymóg określony w punkcie 3.1. programu, w którym określono procentowy miernik stosunku ujawnionych wykroczeń drogowych i tzw. porządkowych do ogółu ujawnionych wykroczeń, tj. odpowiednio nie mniej niż 45% i nie więcej niż 55%. W ocenie Komendanta takie ustalenie mierników w praktyce oznaczałoby „kreowanie rzeczywistości” stojące w sprzeczności z wynikającymi z art. 1 ust. 2 ustawy o strażach gminnych, celem powołania *Straży*, jakim jest spełnianie służebnej roli wobec społeczności lokalnej.
- W **Katowicach** Komendant¹²³ wyraził wątpliwości co do opinii o znaczącym wpływie projektu na zmianę postrzegania straży gminnych przez społeczeństwo. Zwrócił uwagę na konieczność ponownego ustalenia roli, jaką ma pełnić w społeczeństwie formacja straży gminnej (miejskiej), co powinno skutkować wprowadzeniem na jej podstawie systematycznych zmian w przepisach, które wyeliminowałyby definitywnie wszelkie negatywne zjawiska występujące obecnie w działalności straży i pozwoliłyby odbudować jej wizerunek w odbiorze społecznym. Odnosząc się do merytorycznych treści programu przedstawił uwagi dotyczące przede wszystkim wymagań standardu w zakresie realizacji zadań. Stwierdził, że: *Ujęte w programie standardy w tym względzie obejmują tylko i wyłącznie realizację zadań ustawowych straży, a nie uwzględniają np. realizacji zadań zleconych do realizacji przez radę gminy (miasta) lub wójta, burmistrza, prezydenta. Brak jest też mierników w zakresie np.: szybkości reakcji straży na zgłoszenie o zdarzeniu, satysfakcji interesanta straży, uzyskanej efektywności w zakresie prowadzonych w sprawach o wykroczenie czynności wyjaśniających i kierowanych do sądu*

¹²³ Swoje stanowisko w tej sprawie Komendant przesłał 11 października 2013 r. do Sekretarza Międzyresortowego Zespołu ds. Współpracy ze Strażami Gminnymi (Miejskimi) Departamentu Nadzoru Ministra Spraw Wewnętrznych.

wniosków o ukaranie, a także środków odwoławczych. Jako kontrowersyjne uznał, określone w standaryzacji, mierniki procentowe realizacji zadań w poszczególnych kategoriach. Jego zdaniem były one zbyt mało wyważone i nie odzwierciedlały w jakimkolwiek stopniu specyfiki, uwarunkowań i priorytetów działania straży w różnych uwarunkowaniach.

- W **Zielonej Górze** Prezydent na podstawie negatywnego stanowiska Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Związku Miast Polskich z dnia 1 lipca 2015 r. negatywnie zaopiniował przystąpienie *Straży* do programu standaryzacji i certyfikacji straży gminnych. Zastrzeżenia budziła m.in. konfrontacja oceny działalności *Straży* przez Wojewodę z zasadą autonomii samorządu terytorialnego, który utrzymuje je z własnych środków i wskazuje im priorytety działania. Ponadto za sztuczne uznano szereg wskaźników ujętych w *wymogach planowania według standardu straży* m.in. dotyczących ilości planowanych działań profilaktycznych; postulowany stosunek liczby strażników do ilości mieszkańców.

3.2.5. Dobre praktyki

Dobre praktyki

NIK uznaje za dobrą praktykę osiąganie przez Straż Miejską w Bydgoszczy wysokiego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych odpowiednio na koniec 2012 r., 2013 r., i 2014 r. wynoszącego: 8,7%, 8,6%, 10%, tj. w wysokości wyższej od 6%, uprawniającego ją do zwolnienia z miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych¹²⁴. Po odliczeniu strażników, zatrudnienie osób niepełnosprawnych w stosunku do osób zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, pomocy i obsługi kształtowało się na poziomie średnio z trzech lat wynoszącym 39,1%. Osoby te zatrudnione były głównie przy obsłudze monitoringu.

3.3 Rezultaty działalności straży miejskiej (podejmowanych interwencji) w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną

3.3.1. Skargi i wnioski składane do Komendantów straży miejskich na działania *Straży*

Zgodnie z art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej¹²⁵ prawo do składania petycji, wniosków i skarg w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą, przysługuje każdemu. Przedmiotem skargi, zgodnie z art. 227 Kpa, może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Ponadto, zgodnie z art. 254 Kpa, skargi i wnioski składane i przekazywane do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych i organów organizacji społecznych oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków

Kontrola NIK w zakresie skarg i wniosków składanych do komendantów *Straży* ukierunkowana była na kwestie wykorzystania zawartych w nich postulatów i problemów w celu usprawnienia funkcjonowania *Straży*. Odstąpiono od szczegółowego badania prawidłowości formalno-prawnych postępowań prowadzonych w sprawach ww. skarg i wniosków.

¹²⁴ Stosownie do przepisów art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).

¹²⁵ Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.).

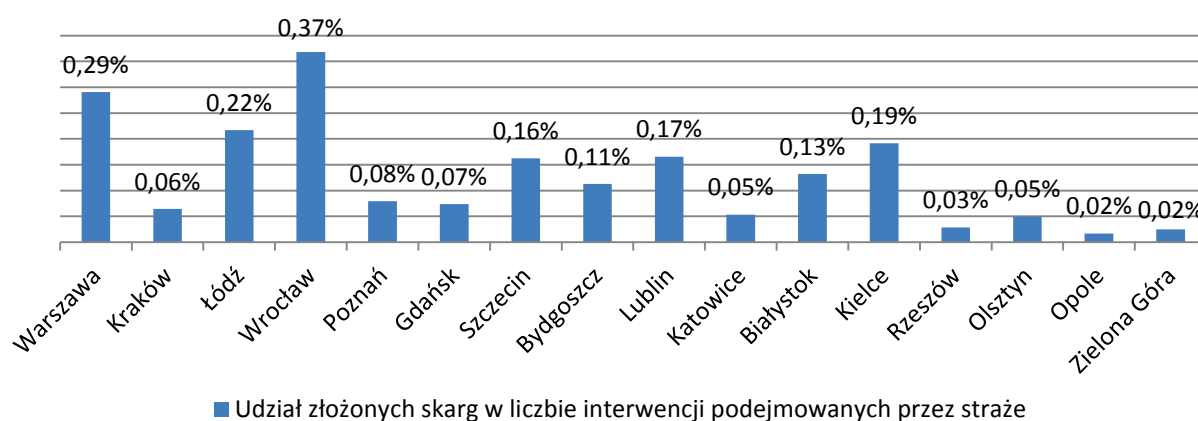
Kontrola wykazała, że w latach 2012–2014 mieszkańcy miast korzystali z możliwości składania skarg lub wniosków dotyczących funkcjonowania *Straży*. Takich skarg lub wniosków, kierowanych bezpośrednio do komendanta, nie składano jedynie w przypadku Straży Miejskiej w Zielonej Górze¹²⁶.

Najwięcej skarg¹²⁷ składano do Komendantów Straży Miejskich w: Warszawie (3 178), Wrocławiu (642) i Łodzi (458). Najmniej do Komendantów w: Opolu (8), Rzeszowie (8) i Olsztynie (28).

W celu dokładniejszego zobrazowania ilości składanych skarg w latach 2012–2014 w stosunku do skali działalności poszczególnych *Straży*, na poniższym wykresie przedstawiono w ujęciu procentowym liczbę skarg w odniesieniu do liczby wszystkich interwencji¹²⁸ podejmowanych przez *Straże*.

Wykres nr 8

Liczba skarg na działalność *Straży* w odniesieniu do liczby wszystkich interwencji podejmowanych przez *Straże*

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższego wykresu wynika, że liczba składanych skarg w stosunku do liczby interwencji podejmowanych przez *Straż* była największa we Wrocławiu, a najmniejsza w Opolu i Zielonej Górze. Składane przez mieszkańców skargi na działania *Straży* (w okresie objętym kontrolą) dotyczyły głównie braku zasadności przeprowadzenia interwencji oraz niewłaściwego zachowania strażników. W prowadzonych postępowaniach najwięcej skarg zasadnych¹²⁹ stwierdzono w Strażach Miejskich w: Warszawie (283), Łodzi (73) i Wrocławiu (56). W przypadku Straży Miejskich w Opolu, Rzeszowie i Zielonej Górze nie potwierdzono zasadności żadnej z złożonych skarg.

Udział skarg zasadnych w łącznej liczbie wszystkich złożonych skarg przedstawiono na poniższym wykresie.

¹²⁶ W okresie objętym kontrolą 2 skargi związane z działalnością strażników miejskich wpłynęły do Rzecznik Praw Mieszkańców Zielonej Góry. Po przeprowadzeniu postępowań wyjaśniających obie skargi uznano za niezasadne.

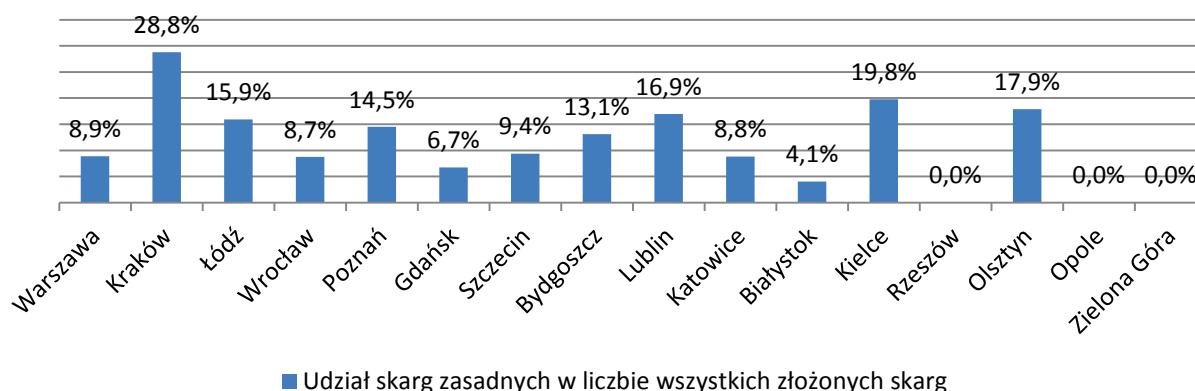
¹²⁷ W przedstawionej poniżej analizie uwzględniono również przypadki wniosków składanych do *Straży*.

¹²⁸ Dotyczy wszystkich interwencji straży podejmowanych w poszczególnych latach objętych kontrolą, które generują wyniki objęte ewidencją, określoną w *rozporządzeniu w sprawie ewidencji* (interwencje wynikowe).

¹²⁹ W przedstawionej poniżej analizie uwzględniono również skargi zasadne częściowo.

Wykres nr 9

Udział skarg zasadnych w liczbie wszystkich złożonych skarg

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższego wykresu wynika, że największy udział skarg zasadnych w skargach ogółem występował w Krakowie. Poza Rzeszowem, Opolem i Zieloną Górą, gdzie nie stwierdzono skarg zasadnych, udział ten najkorzystniej kształtował się w Białymstoku, Gdańsku i Wrocławiu.

Kontrola wykazała, że we wszystkich badanych jednostkach prowadzono analizy skarg i wniosków, a ich wyniki były wykorzystywane w usprawnianiu funkcjonowania *Straży*. Wyniki te m.in. były omawiane ze strażnikami na różnego rodzaju spotkaniach, odprawach i szkoleniach w celu zwrócenia uwagi na zgłaszane w skargach problemy. Służyły także do określania właściwej tematyki szkoleń planowanych w *Straży*.

W Straży Miejskiej w Rzeszowie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie prowadzeniu, w latach 2012–2014, ewidencji skarg i wniosków. Stanowiło to naruszenie, przytoczonego powyżej, art. 254 Kpa. Wyjaśniając przyczyny zaistniałej nieprawidłowości, Komendant wskazał na niewielką ilość wpływających pism tego rodzaju.

3.3.2. Interwencje straży miejskich podejmowane w związku ze zgłoszeniami mieszkańców

Kontrola wykazała, że w latach 2012–2014 wszystkie badane *Straże* prowadziły rejestry zgłoszeń mieszkańców. Prowadzono je w formie odrębnych ewidencji, jak również w formie rejestrów funkcjonujących w ramach różnych systemów informatycznych stosowanych w kontrolowanych jednostkach¹³⁰. Wskazać tu można na np.: *System Wspomagania Dowodzenia*¹³¹ stosowany w Straży Miejskiej m.st. Warszawy oraz *System Wspomagania Straży Miejskiej DART* stosowany w *Strażach* w Olsztynie, Lublinie i Białymstoku.

Badaniu w zakresie prawidłowości podejmowanych przez *Straż* interwencji poddano łączną próbę 684 zgłoszeń mieszkańców z 2014 r.¹³², które dotyczyły m.in.: nieprawidłowego parkowania pojazdów, zakłócania porządku publicznego oraz prowadzenia nielegalnego handlu.

¹³⁰ Rejestry zgłoszeń posiadały różne nazwy, np.: elektronicznej książki dyżurnego, ewidencji zgłoszeń mieszkańców, książki zgłoszeń oraz rejestru interwencji straży.

¹³¹ Jest to wielozadaniowa platforma wspierająca działanie Służby Dyżurnej i Centralnego Stanowiska Kierowania w zakresie m.in. przyjmowania zgłoszeń i obsługi zdarzeń, przetwarzania wprowadzanych informacji, dysponowania właściwych sił i środków, a także wizualizacji, gromadzenia i przetwarzania danych pochodzących z różnorodnych urządzeń i systemów.

¹³² W większości przypadków próba obejmowała 30 zgłoszeń. Największą ilość zgłoszeń zbadano w Straży Miejskiej w Łodzi – 200 zgłoszeń.

Badanie wykazało, iż w przypadku każdego zgłoszenia *Straże* podejmowały interwencje. W wyniku interwencji, które okazały się uzasadnione m.in.: wystawiono mandaty karne, udzielono pouczeń, unieruchomiono nieprawidłowo zaparkowane pojazdy poprzez zastosowanie urządzenia blokującego koła oraz przewieziono osoby pod wpływem alkoholu do izby wytrzeźwień. Stwierdzono również przypadki zgłoszeń odwołanych oraz takich, które nie potwierdziły się po przyjechaniu *Straży* na miejsce interwencji.

Pomimo, że w każdej z kontrolowanych jednostek prowadzono rejestry zgłoszeń mieszkańców, systemy monitorowania reakcji na te zgłoszenia, w tym liczenia czasów reakcji były mocno zróżnicowane, a w 8 przypadkach w ogóle zrezygnowano z systemowego monitoringu. I tak:

- W ***Straży Miejskiej w Poznaniu*** monitorowanie czasu reakcji na zgłoszenia nie miało charakteru systemowego, a odbywało się wyłącznie metodą bieżącej kontroli kierowników w referatach *terenowych*, opartej na analizie danych z elektronicznej książki dyżurnego oraz notatników służbowych strażników.
- W ***Straży Miejskiej w Katowicach*** nie dokonywano pomiaru średniego czasu dojazdu na interwencję.
- W ***Straży Miejskiej w Kielcach*** nie dysponowano systemem, na podstawie którego można by określić średni czas reakcji straży na zgłoszenie¹³³.
- W ***Straży Miejskiej w Rzeszowie*** brak było możliwości ustalenia, w oparciu o dostępne źródła, średniego czasu reakcji na wpływające zgłoszenia.
- W ***Straży Miejskiej w Łodzi*** nie były opracowywane statystyki zbiorcze dotyczące średniego czasu reakcji na zgłoszenia wpływające od mieszkańców¹³⁴.
- W ***Straży Miejskiej we Wrocławiu*** nie prowadzono statystyk czasu dojazdu do zgłoszonych interwencji.
- W ***Straży Miejskiej w Szczecinie*** nie prowadzono ewidencji czasu reakcji¹³⁵ na zgłoszenie. Informacje o dacie i godzinie zgłoszenia oraz o godzinie podjęcia interwencji ewidencjonowane były w dwóch odrębnych systemach informatycznych¹³⁶, dzięki czemu można było ustalić czas reakcji konkretnego zdarzenia w oparciu o te narzędzia informatyczne, ale nie można było wygenerować takiej informacji z bazy danych. Narzędzia nie dawały możliwości wygenerowania uśrednionej informacji o czasie reakcji w konkretnym okresie, ani dla wybranego rodzaju zdarzeń.
- W ***Straży Miejskiej w Opolu*** brak było systemowego narzędzia informującego, m.in. o czasie reakcji straży na wpływające zgłoszenia.

Ustalenia kontroli wskazują, że w *Strażach*, w których stwierdzono przypadki braku systemowych rozwiązań dotyczących monitoringu i analiz czasu reakcji, zwykle prowadzone były działania bieżące w tym zakresie, polegające m.in. na codziennej kontroli notatników służbowych oraz dobowej analizie dokumentacji dyżurnego. W przypadku *Straży Miejskiej w Katowicach*, Komendant podał np., że w dotychczasowej działalności jego jednostki nie występowała potrzeba ustalania czasu reakcji na zgłoszenie.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że brak systemowych narzędzi informujących, m.in. o czasie reakcji *Straży* na wpływające zgłoszenia, nie pozwalał na ustalenie, czy w skali całej *Straży* następuje w tym zakresie poprawa, brak zmian czy regres oraz na podjęcie ewentualnych działań naprawczych. Podkreślić tu należy, iż skrócenie czasu reakcji na zgłoszenie było w niektórych przypadkach jednym z celów zawartych w dokumentach strategicznych kontrolowanych jednostek.

¹³³ Z dniem 4 lutego 2015 r. wdrożono do pracy zakupiony system wspomagania dowodzenia o nazwie DART, który posiadał aplikację pozwalającą na określenie czasu reakcji na zdarzenie. System rejestrował czas przyjęcia zgłoszenia, przekazania interwencji przez dyżurnego *Straży Miejskiej* do patrolu, celem jej zrealizowania oraz ostateczny czas jej zakończenia.

¹³⁴ Jak ustalono, z dniem 1 stycznia 2016 r. oprogramowanie stosowane w *Straży* zostanie zastąpione nowym oprogramowaniem, które posiada moduł pozwalający m.in. na wyliczenie czasu reakcji na zgłoszenia przekazywane do *Straży* przez mieszkańców Łodzi.

¹³⁵ Czas dojazdu na zgłoszenie interwencyjne.

¹³⁶ System przyjmowania zgłoszeń na dyżurkę *Straży Miejskiej* Aksel CPR i System oprogramowania dla *Straży Miejskiej* EMandat.

Z uwagi na dużą różnorodność systemów monitorowania nie było możliwe przedstawienie porównywalnych wyników badania, zwłaszcza w zakresie czasu reakcji na zgłoszenia. I tak na podstawie systemowego monitorowania¹³⁷ lub badanej próby zgłoszeń ustalono:

- W **Straży Miejskiej w Warszawie** gdzie do monitorowania i ewidencji zgłoszeń wykorzystywano *System Wspomagania Dowodzenia*, średni czas interwencji, liczony od „utworzenia zdarzenia”¹³⁸ do dojazdu pierwszego patrolu do zdarzenia wyniósł 42,77 min.
- w **Straży Miejskiej w Krakowie**: przykładowo, w dwóch przypadkach zgłoszenia zagrożenia życia lub zdrowia czas interwencji wynosił odpowiednio 8 i 10 min. Średni czas interwencji w przypadku zakłócania spokoju to 9 min, a nieprawidłowo zaparkowanych samochodów – 46 min.
- W **Straży Miejskiej w Lublinie** do monitorowania i ewidencji zgłoszeń wykorzystywano *System DART*. Rejestrowany był czas przyjęcia zgłoszenia i czas zakończenia interwencji. Czas od zgłoszenia do zakończenia interwencji wynosił od 1 min 47 sekund do 5h 24 min i 28 sekund.
- W **Straży Miejskiej w Łodzi** średni czas od momentu wprowadzenia zgłoszenia do elektronicznego systemu ewidencji do dojazdu na miejsce interwencji wyniósł 59,05 min¹³⁹.
- W **Straży Miejskiej we Wrocławiu** według obliczeń na podstawie próby wybranych notatników służbowych strażników średni czas dojazdu na miejsce interwencji wynosił 20 min.
- W **Straży Miejskiej w Gdańsku** w ewidencji nie odnotowywano czasu przybycia patrolu na miejsce interwencji. Średni czas od momentu odebrania zgłoszenia do zadysponowania patrolu wynosił w 2014 r. 15 min i 36 sekund.
- W **Straży Miejskiej w Szczecinie** czas reakcji na zdarzenie wahał się od 1 min i 57 sekund do 15 dni, 5 godzin i 25 min (zgłoszenie dot. rozbitego, rozkradzionego samochodu).
- W **Straży Miejskiej w Bydgoszczy**: z badania 475 zgłoszeń w jednym tygodniu¹⁴⁰ wynikało, że średni czas od zgłoszenia do podjęcia interwencji przez strażnika wyniósł 1 godzinę i 33 min.
- W **Straży Miejskiej w Białymstoku**: gdzie do monitorowania i ewidencji zgłoszeń wykorzystywano *System DART* w 2014 roku średni czas od zgłoszenia do zakończenia interwencji wynosił 34 min.
- W **Straży Miejskiej w Olsztynie** gdzie do monitorowania i ewidencji zgłoszeń wykorzystywano *System DART*, średni czas od zgłoszenia do zakończenia interwencji (w badanej grupie zgłoszeń po wyłączeniu takich, które nie wymagały natychmiastowej interwencji) wynosił 31 min i 57 sekund
- W **Straży Miejskiej w Opolu** średni czas reakcji straży w 2014 r. wynosił jedną godzinę i 35 min.
- W **Straży Miejskiej w Zielonej Górze**: w 2012 r. od przyjęcia zgłoszenia do rozpoczęcia interwencji upływało od 5 min do 5 godzin, a w 2013 r. od 10 min do 3 godzin. Za 2014 r. badaniem objęto 40 pozycji odnotowanych w rejestrze, według których od godziny przyjęcia zgłoszenia przez straż do godziny rozpoczęcia interwencji w 26 przypadkach (65,0%) upływało od 5 do 30 min; w 9 przypadkach (22,5%) od 30 do 60 min, a w 5 przypadkach czas ten przekraczał 60 min.

Uwzględniając wielość zastosowanych metodologii liczenia tych czasów oraz zróżnicowanie w ramach prób badawczych zaznaczyć należy, iż kontrolowane jednostki wskazywały na to, że czas ich reakcji uzależniony był m.in. od:

- ♦ charakteru zgłoszenia (zwykle priorytetowo i bez zbędnej zwłoki traktowane były zgłoszenia z zakresu zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia);
- ♦ możliwości i dyspozycyjności patroli (skumulowanie ilości zgłoszeń mieszkańców w krótkim okresie czasu, ilości patroli zmotoryzowanych będących w dyspozycji dyżurnego oraz czasochłonności realizowanych interwencji).

¹³⁷ Dotyczy Straży Miejskiej w: Warszawie, Krakowie, Lublinie i Białymstoku.

¹³⁸ Czas przekazania zgłoszenia przez przyjmującego zgłoszenie (operatora) dyspozytorowi.

¹³⁹ Średnie czasy ustalono w następujących kategoriach interwencji przyporządkowanych w elektronicznym systemie ewidencji: Bezdomny – 25,3 min; Drogowe – 54,25 min; Handel – 47,95 min; Niszczenie zieleni – 45,90 min; Sanitarно-Порządkowe – 175,20 min; Sanitarne (sople, nawisy) – 38 min; Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym – 59,55 min; Zakłócanie porządku – 29,30 min; Zwierzęta – 66,65 min; Inne – 48,30 min.

¹⁴⁰ Od 6 do 12 października 2014 r.

3.3.3. Działania straży miejskich mające na celu rozpoznanie potrzeb mieszkańców

W latach 2012–2014 wszystkie kontrolowane *Straże* podejmowały działania mające na celu rozpoznanie potrzeb mieszkańców. Działania te zwykle podejmowane były z inicjatywy własnej *Straży*¹⁴¹ i dotyczyły głównie rozpoznania potrzeb odnośnie zakresu i oceny działalności oraz realizowanych zadań.

Działania prowadzone były w różnej formie, również przy współudziale innych podmiotów. Najczęściej były to spotkania strażników z mieszkańcami, podczas których pozyskiwano informacje o potrzebach społeczności lokalnej. Do tych spotkań dochodziło zwykle przy okazji debat społecznych, posiedzeń rad osiedlowych, zebrań wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych oraz w trakcie pełnienia dyżurów przez strażników osiedlowych (dzielnicowych). Innymi występującymi źródłami pozyskiwania ww. informacji były m.in.:

- ♦ postulaty i uwagi mieszkańców zawarte w korespondencji kierowanej do władz miasta (w Kielcach);
- ♦ forum internetowe *Platforma Konsultacji Społecznych* prowadzone przez Urząd Miasta Katowice¹⁴²;
- ♦ wpisy na koncie *Straży* na tweeterze (w Gdańsku).

Ponadto ustalono, iż poza ww. działaniami, w części kontrolowanych miast w latach 2012–2014 przeprowadzono m.in. następujące badania:

- W ***Straży Miejskiej w Warszawie*** opracowano i przeprowadzono w 2013 r. badanie ankietowe wśród mieszkańców Warszawy uczestniczących w odbywających się wówczas debatach społecznych dotyczących bezpieczeństwa. Głównym celem badania było uzyskanie informacji o poczuciu bezpieczeństwa mieszkańców poszczególnych dzielnic oraz wskazanie działań, które w ocenie mieszkańców powinna podjąć *Straż* w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Pytano także o wykorzystanie przez mieszkańców formy kontaktu z jednostką, a także zakres zgłaszanych do *Straży* próśb. Wyniki powyższego badania zostały wykorzystane w bieżącej działalności jednostki;
- Z inicjatywy **Urzędu Miasta Wrocławia** przeprowadzono dwa badania, które zawierały informacje związane z działalnością lokalnej *Straży* miejskiej:
 - a) badanie w ramach projektu „Wrocławska Diagnoza Społeczna 2014” realizowanego przez Uniwersytet Wrocławski w 2014 r. Opinie mieszkańców dotyczące oceny stanu sanitarno-porządkowego przedstawione w ww. badaniu, zostały wykorzystane przez *Straż*, która wzmocniła swoje działania w tym obszarze, poprzez dedykowanie do tych działań większej ilości funkcjonariuszy. Został utworzony wyspecjalizowany Oddział Ochrony Środowiska,
 - b) badanie dotyczące oceny funkcjonowania *Straży Miejskiej Wrocławia* realizowane w ramach panelu pn. „Funkcjonowanie Instytucji Publicznych we Wrocławiu”. Badania przeprowadził w grudniu 2014 r. Instytut Badania Opinii Homo Homini. Respondenci mieli podzielone zdania na temat działalności *Straży Miejskiej Wrocławia*;
- W ***Straży Miejskiej w Poznaniu*** zlecono w 2012 r. podmiotowi zewnętrznemu badanie satysfakcji klienta „Mystery Shopping” (Tajemniczy Klient), obejmujące kontakt telefoniczny i osobisty. Ocena *Straży* wyniosła 84,7 punktów (na 100 możliwych);
- Z inicjatywy **Urzędu Miasta w Bydgoszczy**, w celu oceny działalności *Straży*, zlecono badanie potrzeb, postaw i opinii mieszkańców Bydgoszczy. Raport z 2012 r.¹⁴³ pokazał m.in. niską ocenę pracy *Straży*, skuteczności jej działań oraz zaufania mieszkańców do tej formacji. Reakcją na wyniki badania było opracowanie przez *Straż* kierunków zmierzających do poprawy stanu opisanego w raporcie, m.in. w zakresie polityki informacyjnej,

¹⁴¹ Takich działań nie inicjowano samodzielnie w przypadku *Straży Miejskiej* w Białymstoku i Rzeszowie (uczestniczono w spotkaniach z mieszkańcami organizowanymi przez Urząd Miasta) oraz *Straży Miejskiej* w Opolu (uczestniczono w spotkaniach z mieszkańcami przy okazji m.in. zebrań spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych).

¹⁴² Platforma służyła do wymiany opinii oraz miała ułatwiać urzędnikom podejmowanie decyzji zgodnych z potrzebami społecznymi. Przedstawiciel *Straży* był moderatorem forum w temacie *Bezpieczeństwo*, a pracownicy *Straży* na bieżąco udzielali odpowiedzi na wyrażane przez mieszkańców opinie, zadawane pytania czy propozycje działań, które mogłyby poprawić stan ładu i porządku publicznego w mieście. Uwagi mieszkańców były przekazywane do odpowiednich komórek *Straży* i w dalszej kolejności weryfikowane pod kątem zasadności.

¹⁴³ „Badanie potrzeb, postaw i opinii mieszkańców Bydgoszczy” przeprowadzone w 2012 r. przez Millward Brown.

dyslokacji patroli i sposobu pełnienia służby, a także realizacji nowych przedsięwzięć. Kolejne badanie sondażowe przeprowadzone w 2013 r. przez PBS wykazało znaczącą poprawę we wszystkich trzech ww. obszarach.

Powyższe ustalenia kontroli wskazują na aktywność *Straży* w zakresie działań mających na celu rozpoznanie potrzeb mieszkańców. Zauważyć należy, że w największych miastach działania te prowadzono w formach bardziej wyspecjalizowanych, tj. poprzez różnego rodzaju profesjonalne badania.

3.3.4. Inicjatywy własne straży miejskich wpływające na poprawę wizerunku tych formacji

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 8 *ustawy o strażach gminnych* do zadań straży należy w szczególności informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

W latach 2012–2014 wszystkie kontrolowane *Straże* podejmowały działania wpływające na poprawę swojego wizerunku. Podkreślić tu należy dużą różnorodność form podejmowanych inicjatyw, które często nie sprowadzały się tylko do szeroko rozumianej profilaktyki¹⁴⁴ wynikającej z ww. art. 11 ust. 1 pkt 8 *ustawy o strażach gminnych*.

Do najbardziej popularnych inicjatyw wpływających na poprawę wizerunku *Straży* należało:

- ♦ uczestnictwo straży w festynach, imprezach plenerowych oraz akcjach charytatywnych, podczas których strażnicy organizowali m.in. gry oraz zabawy sportowe;
- ♦ organizowanie spotkań z mieszkańcami (prelekcje, pogadanki, warsztaty, dyskusje z młodzieżą), na których przybliżano mieszkańcom problematykę pracy strażników;
- ♦ organizowanie konkursów i olimpiad skierowanych do młodzieży¹⁴⁵.

Warto odnotować również inne inicjatywy mające na celu bezpośrednio poprawę bezpieczeństwa, ale również wpływające na poprawę wizerunku, takie jak:

- ♦ prowadzone w okresie zimowym akcje polegające na udzielaniu pomocy mieszkańcom przy uruchamianiu pojazdów (straż wyposażona była w urządzenia rozruchowe)¹⁴⁶;
- ♦ akcje znakowania rowerów, których celem było ograniczenie ryzyka kradzieży oraz zwiększenie szansy na odzyskanie skradzionego roweru¹⁴⁷;
- ♦ prowadzenie zajęć praktycznych skierowanych głównie do młodzieży w miasteczkach ruchu drogowego/miasteczkach rowerowych¹⁴⁸;
- ♦ szkolenia dla mieszkańców w zakresie samoobrony¹⁴⁹.

¹⁴⁴ W ramach profilaktyki realizowano m.in. takie programy jak: *Każdy z nas zyska na ochronie środowiska* (Kraków); *Przedszkolak i pies*; *Bezpiecznie w domu, w szkole i na podwórku*; *Dziecko i ruch drogowy* (Łódź); *Bezpiecznie na rowerze* (Gdańsk); *Bezpieczna droga dziecka do szkoły i domu* (Lublin).

¹⁴⁵ Wskazać tu można m.in.: konkurs plastyczny *Bezpieczna droga do szkoły* (Kraków), *Olimpiadę wiedzy o bezpieczeństwie* (Gdańsk) oraz różne rodzaje konkursów organizowane w trakcie imprez plenerowych.

¹⁴⁶ Dotyczy Straży Miejskiej m.in. w: Opolu, Bydgoszczy i Lublinie.

¹⁴⁷ Dotyczy Straży Miejskiej m.in. w: Rzeszowie, Łodzi i Lublinie.

¹⁴⁸ Dotyczy Straży Miejskiej m.in. w: Warszawie, Gdańsku i Opolu.

¹⁴⁹ Dotyczy Straży Miejskiej m.in. w: Łodzi, Opolu i Krakowie.

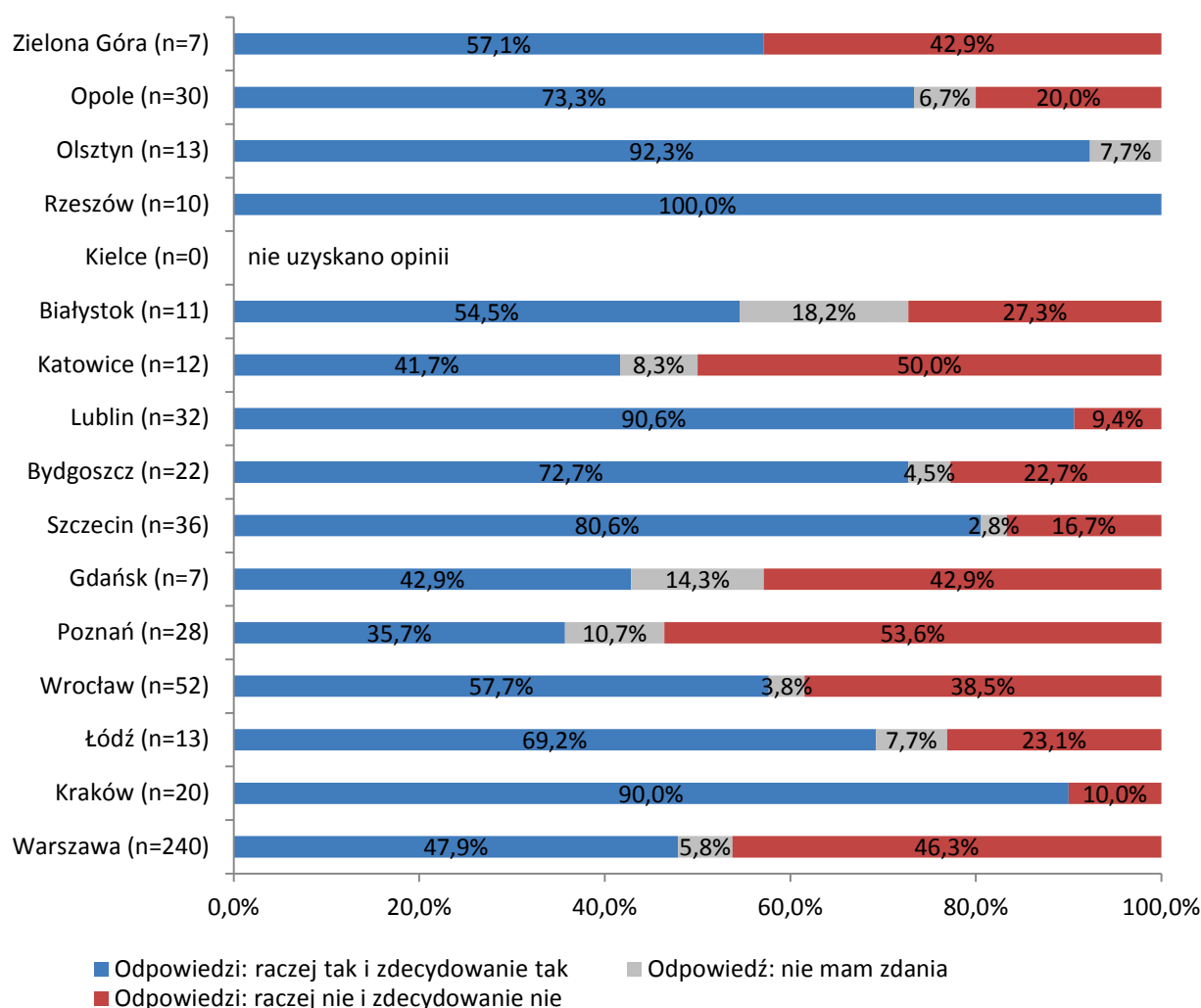
3.3.5. Opinie wybranych podmiotów działających na terenie miasta na temat działalności straży miejskiej w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną

W ramach kontroli zwrócono się do wybranych podmiotów działających na terenie miasta o wyrażenie opinii na temat działalności Straży w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. Grupę opiniodawczą stanowili radni miejscy oraz organy wykonawcze jednostek pomocniczych miast (Przewodniczący: Rad Dzielnic i Rad Osiedlowych¹⁵⁰).

Na podstawie ww. opinii ustalono, że w zdecydowanej większości miast opiniodawcy pozytywnie wyrażali się na temat działalności Straży w zakresie spełniania oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną.

Wykres nr 10

Struktura uzyskanych odpowiedzi radnych miejskich i organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast na pytanie: czy działalność straży miejskiej odpowiada oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną?

n = liczba udzielonych odpowiedzi

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

¹⁵⁰ W przypadku Lublina opinii udzieliły Rady poszczególnych Dzielnic.

Przy analizie powyższych odpowiedzi należy mieć na uwadze m.in. to, że:

- ♦ pomiędzy poszczególnymi miastami występowały duże różnice w liczbie opiniodawców (od 240 w Warszawie¹⁵¹ do 7 w Gdańsku i Zielonej Górze);
- ♦ w Kielcach, Białymstoku i Zielonej Górze nie utworzono jednostek pomocniczych tych miast;
- ♦ w Kielcach radni nie przedstawili żadnej opinii na zadane pytania.

Z powyższego wykresu wynika, że tylko w Katowicach i Poznaniu przeważały odpowiedzi negatywne na zadane pytanie. W Gdańsku było tyle samo odpowiedzi negatywnych jak i pozytywnych. W pozostałych 12 miastach przeważały oceny pozytywne działalności *Straży* w zakresie spełniania oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. Najlepszą opinią cieszyły się Straże Miejskie w Rzeszowie, Olsztynie i Lublinie.

Szczegółowe wyniki i analizy uzyskanych opinii zostały zawarte w Załączniku nr 7 do Informacji.

Ustalono ponadto, że w okresie objętym kontrolą radni miejscy wykazywali się aktywnością w zakresie dotyczącym działalności *Straży*¹⁵². W zdecydowanej większości miast radni zgłaszali do prezydentów postulaty/interpelacje/zapytania związane z funkcjonowaniem straży miejskich¹⁵³. Dotyczyły one głównie:

- ♦ zwiększenia liczby patroli i poprawy skuteczności działalności *Straży*¹⁵⁴;
- ♦ interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy *Straży*¹⁵⁵;
- ♦ problemów związanych z nieprawidłowo zaparkowanymi pojazdami¹⁵⁶.

3.3.6. Dobre praktyki

Dobre praktyki

W trakcie kontroli w Straży Miejskiej w Łodzi zidentyfikowano dobrą praktykę polegającą na poddawaniu przez *Straż* wnikliwej analizie skarg i wniosków, które w świetle przepisów Kpa nie podlegają rozpatrzeniu. W tej jednostce zapewniono także wiele sposobów ich przyjmowania: osobiście, listownie (zarówno tradycyjnie jak i elektronicznie, przy czym zgłoszenie elektroniczne nie wymagało dla rozpatrzenia certyfikowanego podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego ePUAP), telefonicznie oraz przez portale społecznościowe – Facebook.

¹⁵¹ W przypadku Warszawy o opinię zwrócono się również do radnych poszczególnych dzielnic.

¹⁵² Ustaleń w tym zakresie dokonano m.in. na podstawie informacji przekazanych przez prezydentów miast.

¹⁵³ Dotyczy: Warszawy (38 zgłoszeń), Krakowa (78), Łodzi (64), Wrocławia (7), Gdańska (16), Szczecina (36), Bydgoszczy (33), Lublina (13), Katowic (28), Białegostoku (43), Kielc (10), Opola (11) i Zielonej Góry (69). W przypadku Poznania danych w tym zakresie nie pozyskano.

¹⁵⁴ Dotyczy m.in.: Krakowa, Wrocławia, Kielc i Opola.

¹⁵⁵ Dotyczy m.in.: Wrocławia, Łodzi, Białegostoku i Katowic.

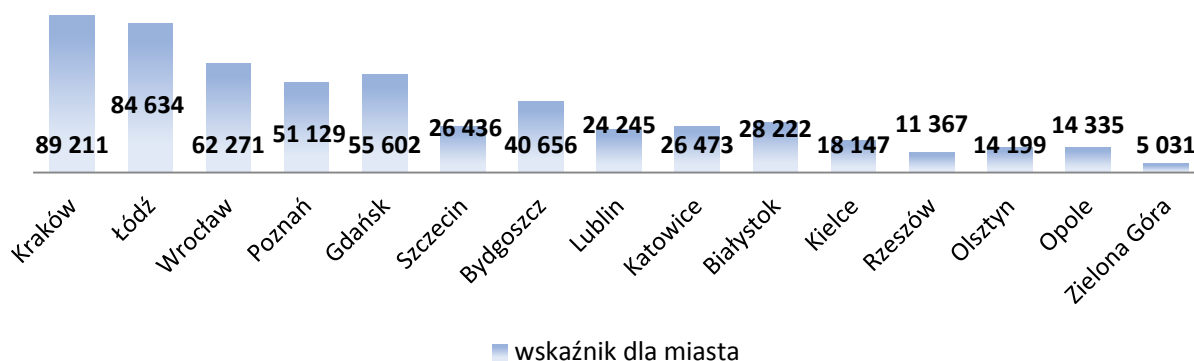
¹⁵⁶ Dotyczy m.in.: Warszawy, Szczecina i Zielonej Góry.

3.4 Gospodarność wydatków ponoszonych na realizację działań straży miejskiej

3.4.1. Wskaźniki kosztowe dotyczące kontrolowanych Straży

Wykres nr 11

Koszty utrzymania Straży (bez Warszawy) w okresie objętym kontrolą (w tys. zł)

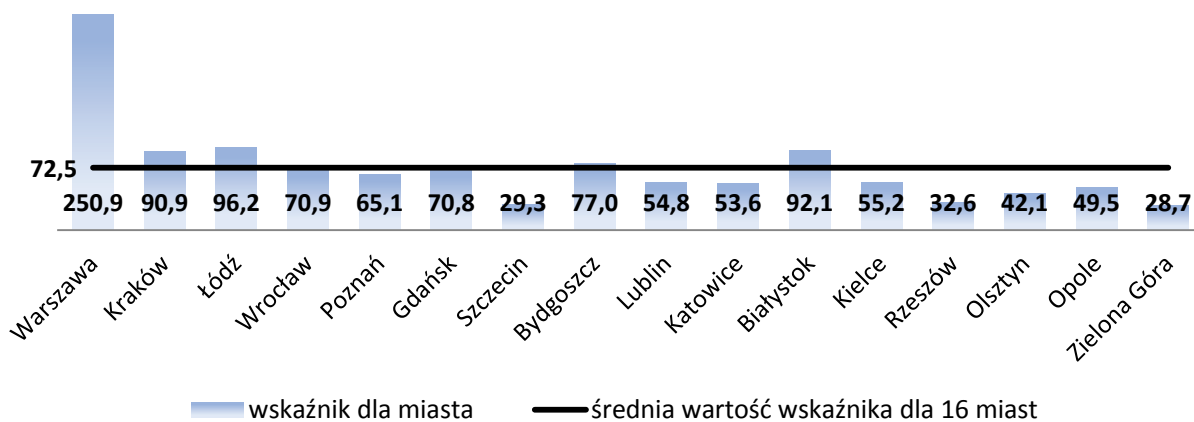

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Największe kwoty środków finansowych, spośród wybranych do badania 16 miast wojewódzkich, przeznaczonych na utrzymanie Straży w okresie objętym kontrolą ponosiła **Warszawa**. W przypadku **Straży Miejskiej w Warszawie** łączne koszty jej działalności, w latach 2012–2014, wyniosły 389 395 tys. zł. Najmniejsze koszty (nieco ponad 5 mln zł), poniesiono na działalność **Straży Miejskiej w Zielonej Górze**. Średnio rocznie Warszawa wydatkowała 129 798 tys. zł, tj. ponad cztery razy więcej niż drugi w kolejności Kraków (średnio rocznie 29 737 tys. zł) i ponad 77 razy więcej niż **Zielona Góra** (średnio rocznie 1 677 tys. zł). Kwot tych – m.in. z uwagi na znaczące różnice w wielkości badanych miast – nie można porównywać. Dlatego poniżej przedstawiono wskaźniki, które prezentują skalę finansowania Straży w odniesieniu do powierzchni i liczby mieszkańców obsługiwanych przez nie miast.

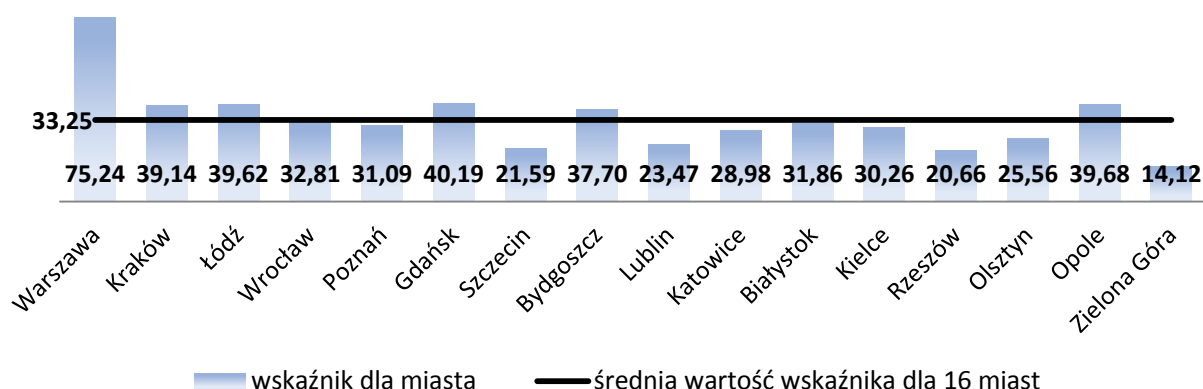
Wykres nr 12

Wskaźnik: koszt utrzymania Straży przypadający na 1 km² (w tys. zł)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Wykres nr 13

Wskaźnik: koszt utrzymania *Straży* przypadający na jednego mieszkańca (w zł)

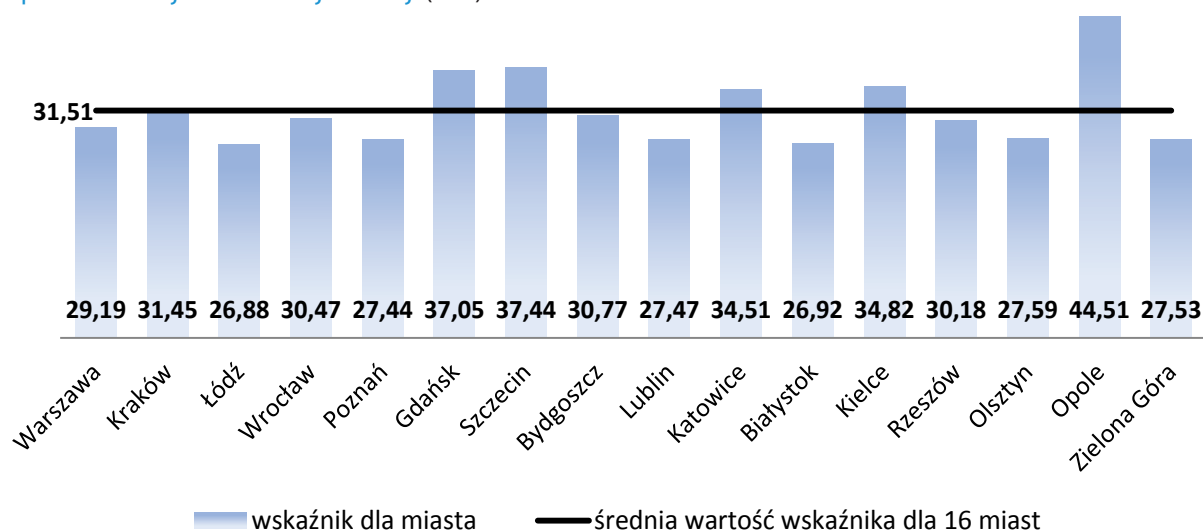
Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Jak wynika z powyższych wykresów, najwyższe koszty, zarówno odniesione do powierzchni jak i liczby mieszkańców, ponosiła Straż Miejska w Warszawie, najniższe zaś – Straż Miejska w Zielonej Górze. W pozostałych jednostkach różnice były mniejsze, zwłaszcza przy uwzględnieniu porównań w grupach miast.

Najistotniejszy z punktu widzenia mieszkańców (płatników podatków, z których m.in. *Straże* są finansowane) wskaźnik kosztów przypadających na jednego mieszkańca był zdecydowanie najwyższy w Warszawie (ponad 75 zł). Mieszkańca Zielonej Góry *Straż* kosztowała najmniej (nieco ponad 14 zł). Niewielkim obciążeniem finansowym dla mieszkańców były także *Straże* w Rzeszowie, Szczecinie i Lublinie (nieco powyżej 20 zł). W większości pozostałych przypadków koszt kształtował się w przedziale 30–40 zł. Nadal nie jest to jednak pełny obraz finansowania *Straży*, gdyż nie uwzględnia „jakościowych” aspektów funkcjonowania tej formacji. Poniżej przedstawiono wskaźnik kosztów utrzymania *Straży* przypadających na jednego mieszkańca skorygowany poprzez uwzględnienie mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców wskaźników liczby mieszkańców przypadających na jednego strażnika oraz liczby strażników przypadających na 1 km². Tak przedstawiony obraz kosztów został zatem uzupełniony o aspekt uzasadniający ich wysokość.

Wykres nr 14

Wskaźnik¹⁵⁷: koszt utrzymania *Straży* przypadający na jednego mieszkańca z uwzględnieniem „jakościowych” aspektów funkcjonowania tej formacji (w zł)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

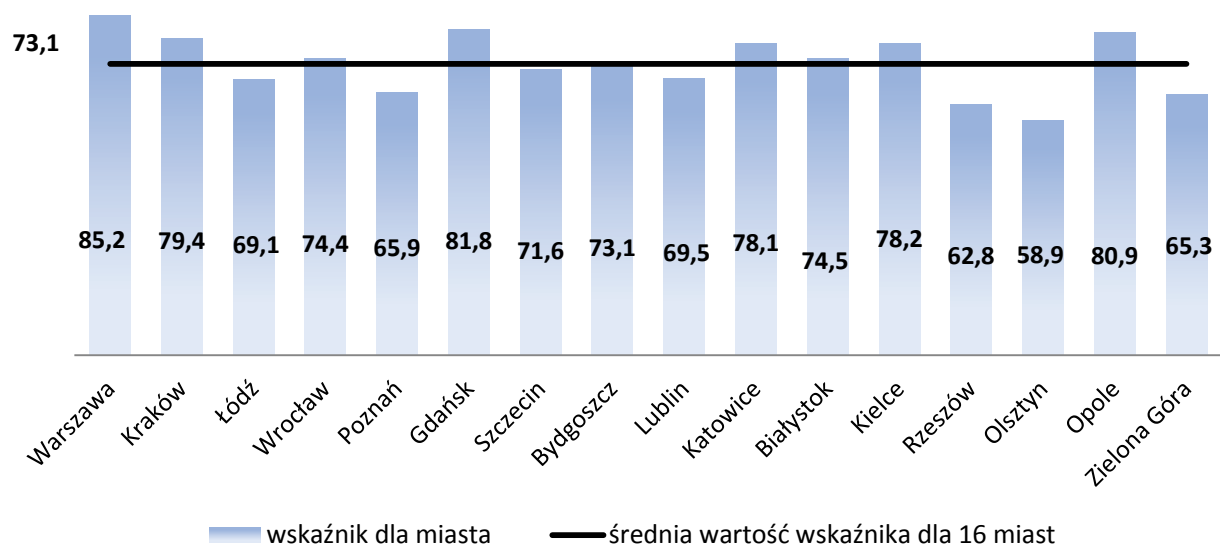
Jak wynika z powyższego wykresu, koszty dla poszczególnych miast nie były już tak zróżnicowane. W szczególności najwyższe bezwzględne koszty utrzymania przypadające na jednego mieszkańca Warszawy (ponad 75 zł), po uwzględnieniu faktu, że za taką kwotę Warszawiak dostaje zdecydowanie najlepsze „zagęszczenie” strażników na każdy km² i jest obsługiwany przez największą liczbę strażników (potencjalnie może czuć się bezpieczniej), nie były już tak wysokie (dopiero 7 miejsce wśród 16 miast – 29,19 zł). Z kolei mieszkaniec Zielonej Góry najniższe koszty (nieco powyżej 14 zł) „zawdzięczał” w dużej mierze nieproporcjonalnie niskiemu wskaźnikowi poziomu potencjalnego bezpieczeństwa. Uwzględniając ten czynnik, koszty utrzymania przypadające na jednego mieszkańca Zielonej Góry nie były już najniższe (5 miejsce wśród 16 miast – 27,53 zł). Uwzględniając „jakościowe” aspekty potencjalnego bezpieczeństwa, relatywnie najtańszą *Straż* posiadały Łódź, Białystok i Poznań. Najdroższą zaś Opole, Szczecin i Gdańsk.

Efektywność pracy strażników (produktywność kosztowa) w poszczególnych *Strażach* analizowano na podstawie wskaźników kosztów utrzymania jednego etatu strażnika (miernik oszczędności) oraz kosztów zrealizowanych przez strażników *interwencji przeliczeniowych* (miernik wydajności).

¹⁵⁷ Został on obliczony poprzez pomnożenie kosztów przypadających na 1 mieszkańca (wskaźnik z wykresu nr 13) przez „jakościowy” wskaźnik korygujący (k), który jest średnią arytmetyczną dwóch wskaźników (x i y), tj.: liczba mieszkańców na 1 strażnika w danym mieście odniesiona do mediany dla 16 kontrolowanych miast (x) oraz powierzchnia w km² przypadająca na 1 strażnika w danym mieście do mediany dla 16 kontrolowanych miast (y). Opracowanie własne NIK – szczegółowy opis metodologii w załączniku nr 5.

Wykres nr 15

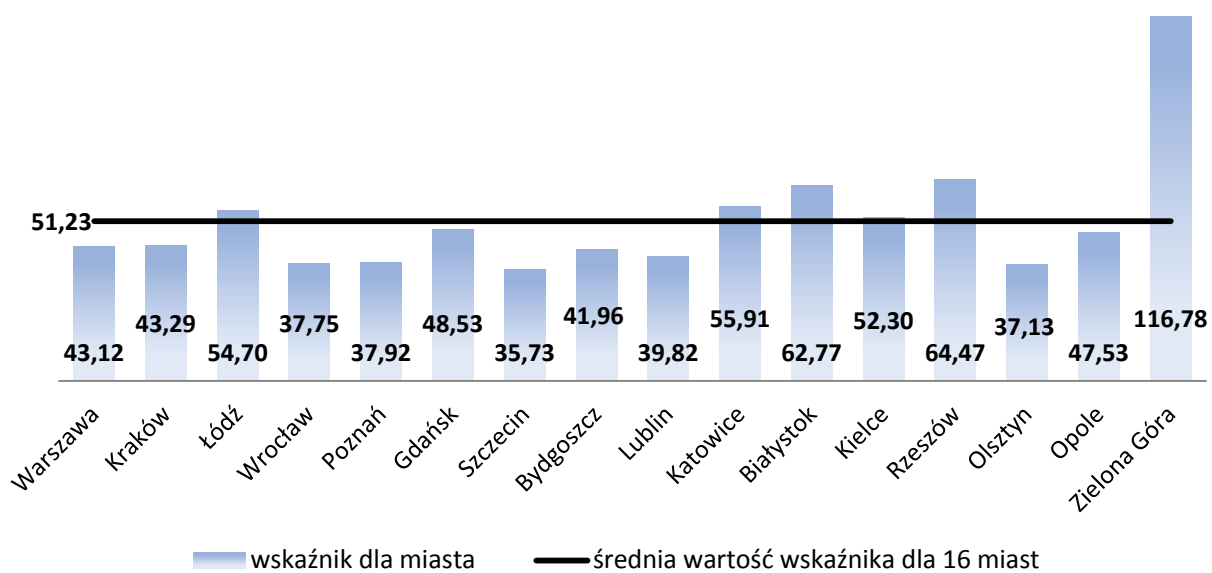
Wskaźnik oszczędności, czyli: całkowity koszt utrzymania jednego etatu strażnika (w tys. zł)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Wykres nr 16

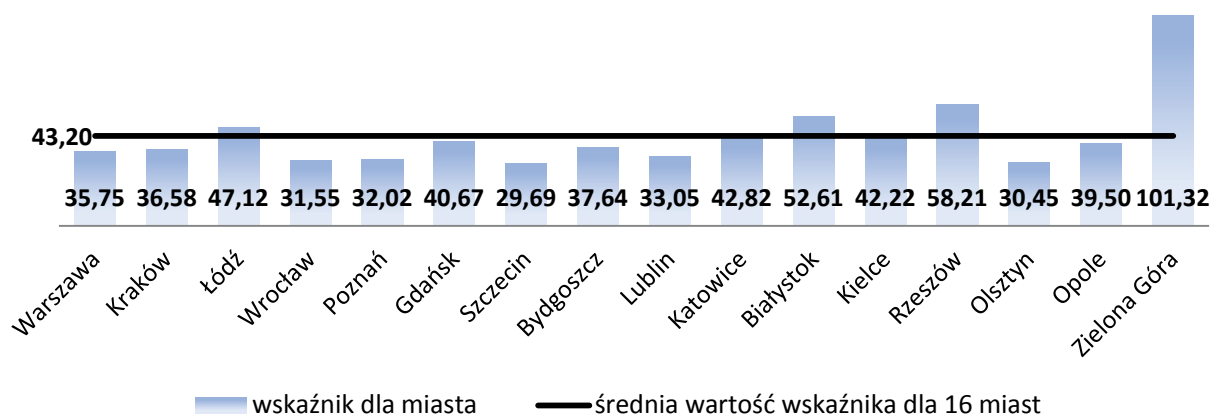
Wskaźnik: koszt całkowity jednej interwencji przeliczeniowej (w zł)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Wykres nr 17

Wskaźnik: koszty osobowe jednej interwencji przeliczeniowej (w zł)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższych wykresów wynika, że średni roczny¹⁵⁸ koszt utrzymania jednego etatu strażnika wyniósł w badanym okresie 73,1 tys. zł, przy czym różnica pomiędzy kosztem najwyższym (*Straż Miejska w **Warszawie*** – 85,2 tys. zł) i najniższym (*Straż Miejska w **Olsztynie*** – 58,9 tys. zł) wynosiła 26,3 tys. zł.

Znacznie większe zróżnicowanie wystąpiło w kosztach *interwencji przeliczeniowej*. Podczas, gdy średni koszt całkowity interwencji wyniósł 51,23 zł, najwyższy – obrazujący najniższą efektywność funkcjonowania *Straży* – wystąpił w **Zielonej Górze** (116,78 zł), a najniższy w **Szczecinie** (35,73 zł). Różnica pomiędzy *Strażą* z najwyższym i najniższym ww. wskaźnikiem wynosiła zatem 81,05 zł. Podobne różnice wystąpiły w kosztach osobowych interwencji przeliczeniowej.

W przypadku *Straży Miejskiej w **Zielonej Górze*** wysokość wskaźników kosztów interwencji przeliczeniowej zdeterminowana była szczególnie niewielką (w odniesieniu do poniesionych kosztów) liczbą takich interwencji przypadających na jednego strażnika (wykres nr 7).

W celu poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, Miasto Zielona Góra przekazywało Komendzie Miejskiej Policji corocznie kwotę 200 tys. zł z przeznaczeniem na rekompensatę pieniężną za ponadnormatywny czas służby funkcjonariuszy Komendy. Cele główne służby patrolowej określały załączniki do porozumień, a cele szczegółowe określone były comiesięcznie przez Prezydenta Miasta i Komendanta Policji na podstawie bieżącej analizy stanu bezpieczeństwa, a także wskazań radnych oraz opinii i wniosków mieszkańców Zielonej Góry. Dyslokacja patroli miała być ustalana w oparciu o bieżącą analizę stanu bezpieczeństwa na terenie Miasta, a służby miały być pełnione w miejscach najbardziej zagrożonych lub wskazanych przez Prezydenta Miasta.

Z corocznych sprawozdań z czynności wykonywanych przez służby patrolowe finansowane z budżetu Miasta składanych przez Komendanta Policji wynika m.in., że w ww. latach wykonano po 1 200 służb, co dało rocznie od 599 do 793 dodatkowych patroli na terenie Miasta. Łączna liczba godzin pełnionej służby prewencyjnej wynosiła 9 600 rocznie. W 2012 r. liczba interwencji przypadająca na 1 dzień służby dodatkowej Policji w Zielonej Górze wynosiła 2,36 i była prawie 3 krotnie wyższa niż w przypadku strażników miejskich (0,83 interwencji na 1 dzień pracy).

¹⁵⁸ Średnia arytmetyczna z okresu objętego kontrolą.

W złożonych przez Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Zielona Góra wyjaśnieniach zwrócono uwagę m.in. na to, że *podczas wspólnych patroli Straży z Policją generalną zasadą było stosowanie postępowania represyjnego przez Policję. W patrolach wspólnych zawsze Policjant był dowódcą patrolu, co tłumaczy mniejszą efektywność patroli Straży Miejskiej w Zielonej Górze.*

3.4.2. Wydatki na zakup materiałów i wyposażenia, usług szkoleniowych oraz realizację prac zleconych

W toku kontroli przeprowadzono badanie¹⁵⁹, czy dokonanie wybranych do kontroli wydatków poprzedzone było konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców, a tym samym zapewniono optymalizację uzyskiwanej od wykonawców oferty. Wyboru próby wydatków dokonano stosując kryterium najwyższych wydatków w trzech grupach: zakupów materiałów i wyposażenia, szkoleń oraz wynagrodzeń bezosobowych¹⁶⁰.

Na podstawie powyższego badania ustalono, że tylko w przypadku **Straży Miejskiej w Lublinie** dokonywanie wydatków nie było poprzedzone konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców. Dotyczyło to 9 z 20 badanych wydatków, w przypadku których nie przeprowadzono rozeznania cenowego lub rozeznania rynku.

W pozostałych 15 kontrolowanych *Strażach* nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie. W jednostkach tych wyboru wykonawców dokonywano w wyniku m.in. przeprowadzenia postępowań w trybie przetargu nieograniczonego oraz rozeznania cenowego lub rozeznania rynku. Efekty wydatków poniesionych na zakup materiałów oraz usług szkoleniowych zostały przedstawione w pkt 3.2.2 Informacji. Badanie efektów wydatków ponoszonych przez *Straże* na wynagrodzenia bezosobowe przeprowadzono na wybranej próbie umów zlecenia lub o dzieło¹⁶¹. Poza nieprawidłowościami opisanymi poniżej, badanie nie wykazało przypadków zrealizowania przedmiotu umowy niezgodnie z jej postanowieniami oraz niewykorzystania efektów prac zleconych w działalności statutowej kontrolowanych *Straży*. Nie wystąpiły także przypadki zawierania umów zleceń lub o dzieło (z pracownikami kontrolowanych jednostek lub osobami spoza jednostek) na realizację zadań pomimo, że zadania te mogły być wykonane w ramach obowiązków służbowych pracowników *Straży*.

- **W Straży Miejskiej w Białymstoku** stwierdzono nieprawidłowość polegającą na rozliczeniu prac wykonanych w ramach 39 umów zlecenia o łącznej wartości 114.220 zł niezgodnie z warunkami i zasadami odbioru oraz oceny wykonanych zadań, określonych w instrukcji Obiegu Dokumentów Finansowo-Księgowych *Straży*¹⁶². Choć umowy zrealizowano, to jednak w dokumentacji *Straży* brakowało rachunków wystawionych przez zleceniobiorców z potwierdzeniem upoważnionych osób, że praca została wykonana i odebrana. Pomimo to, *Straż* wypłaciła wykonawcom należne wynagrodzenia na podstawie sporządzonych przez głównego księgowego i zatwierdzonych przez Komendanta list płac dla osób, z którymi zawarto umowy zlecenia.

¹⁵⁹ Z wyłączeniem prawidłowości przeprowadzania postępowań o zamówienie publiczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2164).

¹⁶⁰ Z każdej ze wskazanych grup wybierano zwykle po 2 wydatki w każdym roku objętym badaniem.

¹⁶¹ Co do zasady badaniem objęto po trzy umowy z każdego roku objętego kontrolą, stosując kryterium najwyższej wartości (doboru próby do badania dokonywano z uwzględnieniem spotykanych uwarunkowań kontrolnych, np. w *Straży Miejskiej* w Zielonej Górze w latach 2012–2013 nie ponoszono wydatków na wynagrodzenia bezosobowe).

¹⁶² W części III Kontrola dowodów księgowych i części IV Zasady obiegu dowodów księgowych i innych z nimi związanych pkt 3 obieg dokumentów związanych z wypłatą wynagrodzeń, stanowiących załącznik do zarządzenia Komendanta w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości (zarządzenie nr 23/2010 z 23 lipca 2010 r.).

Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶³ przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy stosować w sposób ciągły. Mając na uwadze złożone w tej sprawie wyjaśnienia, NIK zauważyła, że prawidłowe dokumentowanie odbioru prac wykonanych w ramach umów zlecenia może przeciwdziałać ryzyku wystąpienia zjawisk korupcyjnych;

- W **Straży Miejskiej w Olsztynie** stwierdzono formalne uchybienia dot. umów zleceń, które polegały na zawarciu w formie pisemnej pięciu z nich, po terminie wskazanym w tych umowach jako termin realizacji ich przedmiotu (opóźnienie od jednego do pięciu dni). Mając na uwadze złożone w tej sprawie wyjaśnienia, NIK zauważyła, że dla zachowania zasad przejrzystości i rzetelności realizowania przez *Straż* wydatków publicznych, określonych w art. 10 ufp, należałoby rozważyć zawieranie umów zleceń na piśmie, odpowiednio przed wskazanym w nich terminem realizacji przedmiotu umowy.

3.4.3. Wydatki na wynagrodzenia pracowników *Straży*

Kontrola wykazała, że w latach 2012–2014 wysokość wynagrodzeń pracowników *Straży* ustalono w oparciu m.in. o:

- ♦ przepisy powszechnie obowiązujące zawarte w: *ustawie o strażach gminnych*, *ustawie o pracownikach samorządowych* oraz rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych;
- ♦ uregulowania wewnętrzne zawarte w: Regulaminach Wynagradzania¹⁶⁴, Regulaminach Pracy oraz innych zarządzeniach wewnętrznych¹⁶⁵.

Wynagrodzenia pracowników *Straży* składały się ze składników stałych¹⁶⁶ i zmiennych¹⁶⁷. O ich wysokości decydowały takie czynniki jak np.:

- ♦ zajmowane stanowisko, które było uzależnione od posiadanego wykształcenia i doświadczenia (dot. składników stałych);
- ♦ zaangażowanie w pracę, realizacja dodatkowych zadań i obowiązków, opinia bezpośredniego przełożonego, ocena okresowa, szczególne osiągnięcia (dot. składników zmiennych).

W **Straży Miejskiej w Bydgoszczy** w 21 przypadkach spośród 86 badanych wynagrodzeń pracowników stwierdzono, powstała w wyniku omyłki przy reorganizacji, niezgodność kategorii zaszeregowania w ich umowach o pracę (i zmianach tych umów) z kategorią wymaganą *Regulaminem wynagradzania pracowników Straży* dla danego stanowiska pracy. Niezgodność ta nie miała wpływu na wysokość ustalonego wynagrodzenia. W ww. przypadkach wynagrodzenia ustalone pracownikom mieściły się zarówno w kategorii wyszczególnionej w umowie o pracę, jak i w kategorii wymaganej *Regulaminem*.

W latach 2012–2014 największe wydatki na wynagrodzenia pracowników *Straży* ponoszono w przypadku **Straży Miejskiej w Warszawie**, tj. średniorocznie po 106 659,5 tys. zł¹⁶⁸. W pozostałych jednostkach były to kwoty znacznie niższe, co zostało zobrazowane na poniższym wykresie.

¹⁶³ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.

¹⁶⁴ Określano w nich m.in.: szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego, warunki przyznawania i sposób wypłacania premii, nagród, dodatku funkcyjnego oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

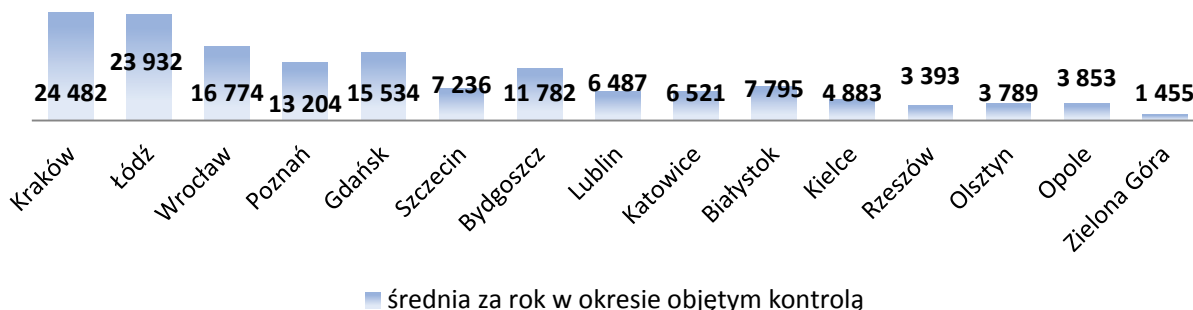
¹⁶⁵ Np. w *Straży Miejskiej w Łodzi* było to Zarządzenie Prezydenta w sprawie określenia wynagrodzenia kierowników i zastępców kierowników miejskich jednostek organizacyjnych.

¹⁶⁶ Np. wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wysługę lat, dodatek funkcyjny.

¹⁶⁷ Np. premia, nagroda, dodatek za pracę w porze nocnej, dodatek za dodatkowe czynności związane z obsługą pojazdów, dodatek specjalny, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, w Nowy Rok, Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia.

¹⁶⁸ Dane ustalono w oparciu o nadesłane przez Prezydentów Miast zestawienia dotyczące wydatków na utrzymanie straży miejskiej ponoszonych z planu finansowego jednostki budżetowej (Komendy Straży Miejskiej).

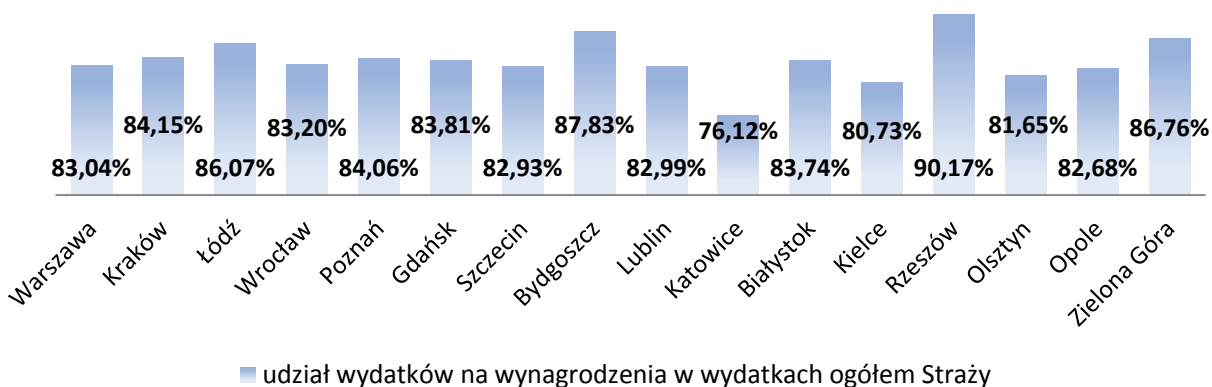
Wykres nr 18

Wydatki na wynagrodzenia pracowników *Straży* (w tys.)

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach ogółem *Straży*¹⁶⁹, w większości kontrolowanych jednostek utrzymywał się na podobnym poziomie, co zostało zobrazowane na poniższym wykresie.

Wykres nr 19

Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach ogółem *Straży*

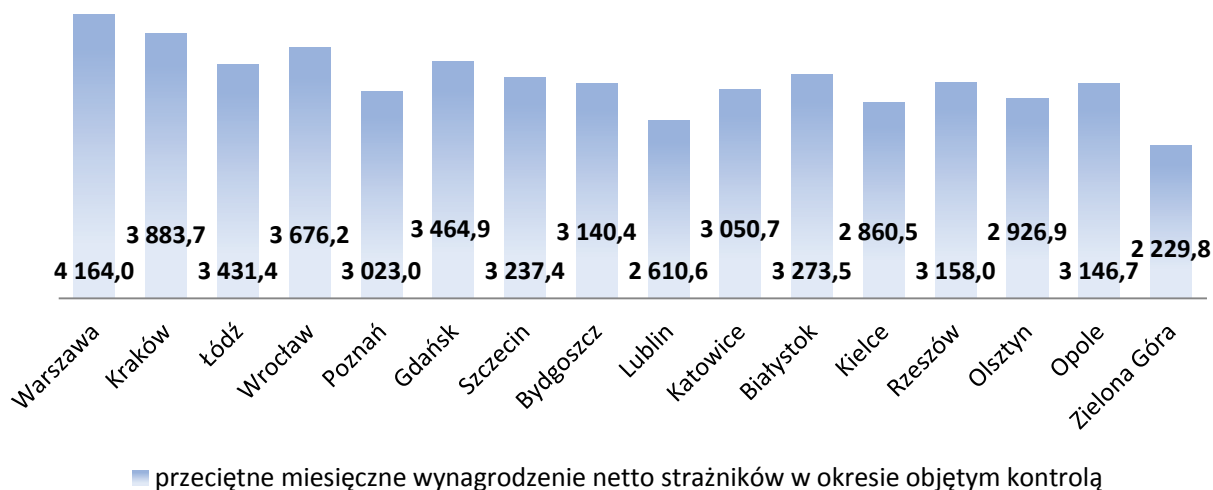
Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższego wykresu wynika, że powyższa struktura wydatków w większości kontrolowanych Straży pozostawała na zbliżonym poziomie od 80% do 85%. Różnica pomiędzy Strażą z największym (*Straż Miejska w Rzeszowie*) i najmniejszym (*Straż Miejska w Katowicach*) udziałem wydatków na wynagrodzenia w wydatkach ogółem, wynosiła 14,05 punktów procentowych.

Większe zróżnicowanie występowało w poziomie przeciętnych wynagrodzeń, zarówno w grupie strażników jak i pozostałych pracowników. W większości przypadków zachowano przy tym generalną zasadę relatywnie lepszego opłacania strażników, którzy realizują podstawowe, najistotniejsze zadania *Straży*.

¹⁶⁹ Bez wydatków majątkowych. Dane ustalono w oparciu o nadesłane przez Prezydentów Miast zestawienia dotyczące wydatków na utrzymanie straży miejskiej ponoszonych z planu finansowego jednostki budżetowej (Komendy Straży Miejskiej).

Wykres nr 20

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto strażników w okresie objętym kontrolą (w zł)¹⁷⁰

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Jak widać z powyższego wykresu, różnica pomiędzy najwyższym przeciętnym wynagrodzeniem strażnika w Warszawie (4 164,0 zł) i najniższym przeciętnym wynagrodzeniem strażnika w Zielonej Górze (2 229,8 zł) wyniosła 1 934,2 zł. Uwzględniając obiektywne regionalne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń, w niektórych przypadkach można było zauważyć korelację pomiędzy wysokością wynagrodzenia i wydajnością strażników mierzoną liczbą dokonywanych przez nich interwencji (wykres nr 7). Przykładowo, wyżej opłacani strażnicy w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie i Bydgoszczy wykazywali się także ponadprzeciętną wydajnością. Z drugiej strony, najmniej wydajni strażnicy z Zielonej Góry otrzymywali stosunkowo niskie wynagrodzenie. Wystąpiły jednak i takie przypadki (np. Rzeszów, Opole, Białystok, Łódź) gdzie uwzględniając wysokość wynagrodzenia wydajność mogłaby być lepsza oraz takie (np. Lublin, Szczecin, Olsztyn i Kielce), gdzie wydajność nie była rekompensowana poziomem wynagrodzeń.

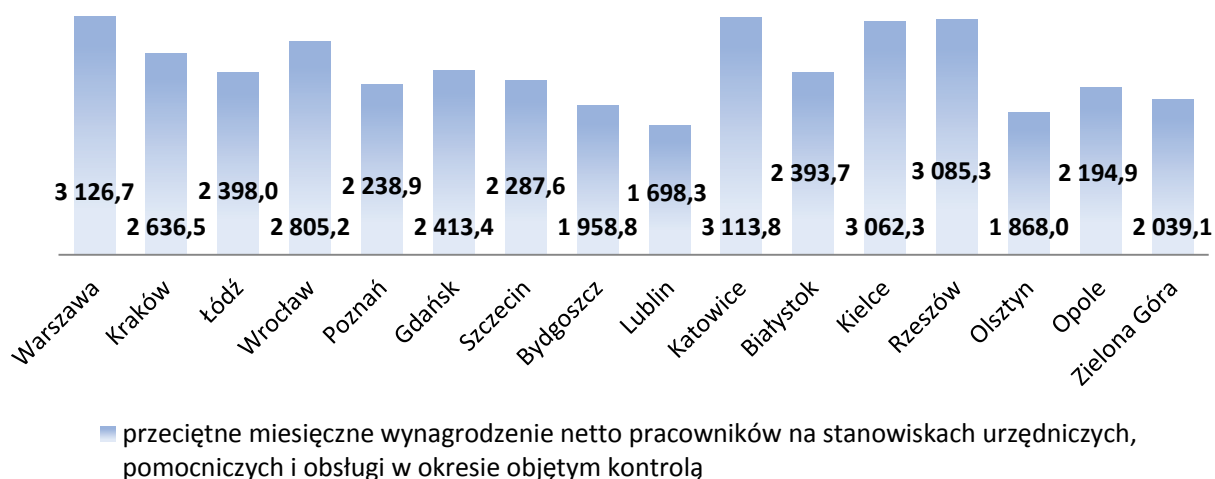
Kontrola **Straży Miejskiej w Olsztynie** w ww. zakresie wykazała m.in., że uposażenia strażników podejmujących czynności interwencyjne kształtowały się w okresie objętym kontrolą na poziomie najniższego wynagrodzenia. Poniżej 2 000 zł netto otrzymywali strażnicy w grupie stanowisk: od młodszego specjalisty (1 972,00 zł) do aplikanta (1 216,00 zł). W ww. grupie stanowisk zatrudnionych było w latach 2012, 2013 i 2014 odpowiednio: 38,31 i 28 osób, co stanowiło 47,5%; 38,75% i 34,56% wszystkich strażników. Stan zatrudnienia w tych grupach w kolejnych latach wykazywał tendencję malejącą. Komendant wyjaśnił m.in., że: przyczyną dużej rotacji strażników w grupie od aplikanta do młodszego specjalisty były niskie wynagrodzenia. Ze względów

¹⁷⁰ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ustalono w oparciu o dane uzyskane, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f) ustawy o NIK, od Prezydentów Miast wojewódzkich – załącznika dotyczącego wynagrodzeń pracowników straży miejskiej: *Wynagrodzenia pracowników straży miejskiej* (część danych źródłowych była korygowana na etapie przeprowadzania kontroli w jednostkach). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w poszczególnych latach objętych kontrolą (na podstawie którego liczono średnią z całego okresu objętego kontrolą) liczono w następujący sposób: sumę wszystkich wykazanych wynagrodzeń na poszczególnych stanowiskach dzielono przez liczbę wszystkich stanowisk przy których wykazano kwotę wynagrodzenia. Do wyliczenia zostały wzięte kwoty wynagrodzeń przekazanych pracownikom po potrąceniu przez pracodawcę zaliczek na podatek dochodowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne oraz Fundusz Pracy.

ekonomicznych pracownicy ci poszukiwali nowej, lepiej płatnej pracy zazwyczaj w innych służbach bądź formacjach mundurowych: policji lub w służbie więziennej. Bodźcem do zmiany pracy, oprócz lepszego wynagrodzenia były również uprawnienia emerytalne tych służb.

Wykres nr 21

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto pracowników Straży na stanowiskach urzędniczych, pomocniczych i obsługi w okresie objętym kontrolą (w zł)¹⁷¹

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Dane z powyższego wykresu w powiązaniu z danymi o wynagrodzeniach strażników wykazały, że w przypadku Katowic i Kielc przeciętne wynagrodzenia pracowników na stanowiskach urzędniczych, pomocniczych i obsługi były wyższe niż wynagrodzenia strażników.

¹⁷¹ Patrz przypis nr 170.

4.1 Przygotowanie i przebieg kontroli

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone z udziałem Departamentu Administracji Publicznej oraz 12 Delegatur NIK. Wyboru jednostek do kontroli dokonano w sposób celowy biorąc pod uwagę skalę, a tym samym istotność działalności kontrolowanych jednostek w danym województwie.

Dodatkowo w Urzędach Miast, na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f) ustawy o NIK, zasięgnięto informacji dotyczących m.in. rzeczowych jak i finansowych aspektów działalności *Straży*. Zasięgnięto również informacji od Prefekta Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczącej m.in. pomiaru efektywności i wydajności realizowanych przez strażę zadań.

4.2 Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Najwyższa Izba Kontroli w 16 wystąpieniach pokontrolnych, skierowanych do kierowników kontrolowanych jednostek, sformułowała ogółem 17 wniosków pokontrolnych, dotyczących przede wszystkim wyeliminowania stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości. Adresaci wystąpień pokontrolnych poinformowali¹⁷² o zrealizowaniu 9 wniosków i podjęciu działań na rzecz realizacji 6 wniosków. Dwa wnioski nie zostały zrealizowane.

Wnioski pokontrolne dotyczyły przede wszystkim:

- ♦ określania mierników umożliwiających monitorowanie stopnia realizacji celów zaplanowanych zadań straży;
- ♦ systemowego monitorowania czasu przyjęcia zgłoszenia oraz wdrożenia czynności interwencyjnych;
- ♦ zapewnienia racjonalnego wykorzystania pojazdów jednośladowych;
- ♦ prawidłowego dokumentowania i rozliczania umów zleceń;
- ♦ zapewnienia zgodności danych sprawozdawczych z ewidencyjnymi w zakresie wyposażenia;
- ♦ rejestrowania i przechowywania skarg i wniosków stosownie do postanowień art. 254 Kpa.

Zastrzeżenia do wystąpień pokontrolnych NIK zostały wniesione przez jednego kierownika skontrolowanej jednostki.

Komendant Straży Miejskiej w Bydgoszczy wniósł zastrzeżenie do wystąpienia pokontrolnego w części dotyczącej nieprawidłowości polegającej na braku odbycia przez czterech spośród 62 strażników szkolenia podstawowego i nie zdania przez nich egzaminu podstawowego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*. Osoby te zatrudnione zostały po raz pierwszy w *Straży* na czas określony.

Uchwałą Komisji Rozstrzygającej z dnia 25 stycznia 2016 r. zastrzeżenie zostało uwzględnione.

¹⁷² Dane według stanu na dzień 26 stycznia 2016 r.

Charakterystyka stanu prawnego obszaru objętego kontrolą

Zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie porządku publicznego, stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 14 *ustawy o samorządzie gminnym* należy do **zadań własnych gmin**.

Funkcjonowanie straży gminnych uregulowane zostało w ustawie o strażach gminnych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. oraz w przepisach wykonawczych. Stosownie do art. 1 tej ustawy do ochrony porządku publicznego na terenie gminy może być utworzona **samorządowa umundurowana formacja – straż gminna** zwana dalej strażą. Straż spełnia służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swe zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

W myśl art. 2 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*, **straż gminną może utworzyć** rada gminy, a zatem utworzenie straży gminnej jest prawem, a nie obowiązkiem rady gminy. Formą prawną utworzenia straży jest uchwała rady gminy. Uchwała o utworzeniu straży gminnej, zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu¹⁷³, nie jest aktem prawa miejscowego. Warunkiem formalnym do wydania uchwały o utworzeniu straży jest, stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy, uprzednie zasięgnięcie opinii komendanta wojewódzkiego Policji, o czym zawiadamia się wojewodę. Opinia nie jest wiążąca – rada gminy może utworzyć straż nawet przy negatywnej opinii komendanta¹⁷⁴. Wymogiem proceduralnym jest odczekanie 14 dni na jej przedstawienie.

W gminach, w których organem wykonawczym jest burmistrz (prezydent miasta), straż nosi nazwę **straż miejska** (art. 2 ust. 3 *ustawy o strażach gminnych*).

Art. 10 ust. 1 ustawy o strażach gminnych stanowi, że straż **wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego** wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego. Akty prawa miejscowego, ustanawiające przepisy porządkowe w zakresie zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego wydane przez rady i zarządy gmin, są źródłami powszechnie obowiązującego prawa na obszarze działania organów, które je uchwały. Straż wykonuje również uprawnienia i obowiązki wynikające z ustaw szczególnych (np. ochrony przyrody, ustawy o ochronie zwierząt, o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, etc.)¹⁷⁵.

Koszty związane z funkcjonowaniem straży są pokrywane z budżetu gminy. (art. 5 *ustawy o strażach gminnych*). Stąd nie istnieje możliwość alternatywnego jej finansowania.

Art. 6 ustawy o strażach gminnych stanowi, że straż jest **jednostką organizacyjną gminy**. Rada gminy może postanowić o umiejscowieniu straży w strukturze urzędu gminy. W takim przypadku szczegółową strukturę organizacyjną straży określa regulamin straży nadawany przez wójta, burmistrza (prezydenta miasta).

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej są **jednostkami budżetowymi**, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności (art. 11 ust. 2 ufp). Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej, stosownie do art. 11 ust. 3 ufp, jest plan dochodów i wydatków (plan finansowy jednostki budżetowej). W planie dochodów wyszczególnia się, w układzie działów klasyfikacji budżetowej, planowane kwoty dochodów bieżących i majątkowych według ich źródeł (art. 235 ust. 1 ufp). W planie wydatków wyszczególnia się, w układzie działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej planowane kwoty wydatków bieżących i majątkowych (art. 236 ust. 1 ufp). Organ stanowiący j.s.t. może ustalić większą szczegółowość planu wydatków (art. 236 ust. 5 ufp).

W myśl art. 12 ust. 1 pkt 2 ufp jednostki budżetowe tworzą, łączą i likwidują organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ufp organ tworzący jednostkę budżetową nadaje jej statut.

¹⁷³ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 28 kwietnia 2014 r.; II SA/Op 96/14, LEX.

¹⁷⁴ Komentarz do art. 2 ust. 2 *ustawy o strażach gminnych*. Wojciech Kotowski; LEX 2014.

¹⁷⁵ Komentarz do art. 10 *ustawy o strażach gminnych*. Wojciech Kotowski; LEX.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 – 3 *ustawy o strażach gminnych* **nadzór nad działalnością straży** sprawuje wójt, burmistrz (prezydent miasta). Natomiast nadzór w zakresie realizacji uprawnień przez strażników podczas wykonywania zadań, użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego oraz sporządzania ewidencji: etatów; wyposażenia, wyników działań straży sprawuje wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Wojewoda sprawuje nadzór przede wszystkim przez:

- ♦ okresowe lub doraźne kontrole, obejmujące całokształt lub część spraw poddanych nadzorowi;
- ♦ wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz kontrolę prawidłowości i terminowości ich realizacji;
- ♦ podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i zapobieżenia ich powstawaniu.

Stosownie do art. 9 ust. 4 *ustawy o strażach gminnych* w związku z wykonywaniem swoich zadań straż **współpracuje z Policją**. Na podstawie art. 9 ust. 7 *ustawy o strażach gminnych* zostało wydane *rozporządzenie w sprawie form współpracy*¹⁷⁶. Zgodnie z tym rozporządzeniem obowiązek współpracy Policji ze strażami powstaje w chwili powołania straży i przekazania uchwały powołującej straż komendantowi wojewódzkiemu Policji. Współpraca polega między innymi na wspólnym prowadzeniu działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku np. w miejscach imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych oraz zgromadzeń. Komendanci straży oraz właściwi terytorialnie komendanci Policji przekazują właściwemu terytorialnie komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji do dnia 31 stycznia każdego roku wspólne informacje o współpracy między tymi formacjami. Zbiorcze informacje z obszaru województwa komendant wojewódzki Policji składa do końca lutego każdego roku wojewodzie.

Straż gminna prowadzi również **współpracę ze specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochrony**. Współpraca ta prowadzona jest w oparciu o *rozporządzenie w sprawie zasad współpracy*¹⁷⁷ i polega w szczególności na: wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego; współdziałaniu w celu utrzymania spokoju i porządku publicznego podczas zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, w zakresie określonym w odrębnych przepisach; współdziałaniu przy zabezpieczaniu miejsc popełnienia przestępstw i wykroczeń w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urządzeń; wzajemnych konsultacjach doskonalących metody współpracy.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 *ustawy o strażach gminnych* straż gminna **prowadzi ewidencję**:

- ♦ etatów,
- ♦ wyposażenia, w tym środków przymusu bezpośredniego, broni palnej, urządzeń samoczynnie ujawniających i rejestrujących naruszenia przepisów ruchu drogowego, środków technicznych służących do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, pojazdów;
- ♦ wyników działań straży.

Zasady prowadzenia ewidencji określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁷⁸. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia ewidencję prowadzi się w formie pisemnej lub elektronicznej. Dane zawarte w ewidencji straż aktualizuje na bieżąco, nie rzadziej niż raz na pół roku, według stanu na dzień 30 czerwca i 31 grudnia. W przypadku rozwiązania straży ewidencję aktualizuje się według stanu na dzień zakończenia działalności straży. Komendanci straży przekazują komendantowi wojewódzkiemu Policji informacje o danych zawartych w ewidencji do dnia 31 stycznia każdego roku. Zbiorcze informacje komendant wojewódzki Policji składa do końca lutego każdego roku wojewodzie, który do dnia 15 marca każdego roku, przekazuje otrzymane informacje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (art. 9b *ustawy o strażach gminnych*).

¹⁷⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy.

¹⁷⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi).

¹⁷⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży.

Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego (art. 10 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*). Do zadań straży (art. 11 ust. 1 *ustawy o strażach gminnych*) należy w szczególności:

- ♦ ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym,
- ♦ ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej oraz konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb gminy,
- ♦ współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych,
- ♦ doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te swoim zachowaniem dają powód do zgorzienia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają innym,
- ♦ informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Według art. 12 ust. 1 *ustawy* strażnik wykonując zadania, ma m.in. prawo do:

- ♦ udzielania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub stosowania innych środków oddziaływania wychowawczego;
- ♦ legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości;
- ♦ ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji;
- ♦ dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby;
- ♦ nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- ♦ dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia¹⁷⁹;
- ♦ usuwania pojazdów i ich unieruchamiania przez blokowanie kół w przypadkach, zakresie i trybie określonych w przepisach o ruchu drogowym.

Dokładny sposób wykonywania niektórych czynności przez strażników określa rozporządzenie Rady Ministrów¹⁸⁰.

Wykonywanie czynności przez straż w sprawach o wykroczenia dotyczy m.in. prowadzenia postępowania mandatowego na podstawie art. 95 § 4 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia i przepisów wykonawczych. Strażnicy są upoważnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego wyłącznie za **wykroczenia określone w rozporządzeniu dotyczącym uprawnień strażników do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego**¹⁸¹.

Wobec osób uniemożliwiających strażnikowi wykonanie zadań określonych w ustawie może on stosować środki **przymusu bezpośredniego** określone w art. 14 *ustawy*. Sposób i przypadki użycia przez strażników środków przymusu bezpośredniego określały przepisy rozporządzenia w sprawie sposobu dokumentowania faktu użycia środków przymusu bezpośredniego¹⁸². Od 5 czerwca 2013 r. zgodnie z art. 14 ust. 4 *ustawy o strażach gminnych* użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz udokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w *ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*¹⁸³.

¹⁷⁹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.).

¹⁸⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr 220, poz. 1722 ze zm.).

¹⁸¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 ze zm.).

¹⁸² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków, trybu i sposobu postępowania w przypadku użycia broni palnej bojowej przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 215, poz. 2185) – uchylone z dniem 5 czerwca 2013 r. przez *ustawę z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej* (Dz. U. 2013 r., poz. 628 ze zm.).

¹⁸³ Dz. U. z 2013 r., poz. 628 ze zm.

Na mocy *rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy lub asysty*¹⁸⁴ komendant straży gminnej został zobowiązany do **udzielenia pomocy lub asysty** kontrolującemu przy wykonywaniu czynności kontrolnych, polegającej w szczególności na zapewnieniu:

- ♦ dostępu do miejsca, w którym czynności kontrolne mają być wykonywane;
- ♦ porządku w miejscu przeprowadzania czynności kontrolnych;
- ♦ osobistego bezpieczeństwa kontrolującego oraz innych osób biorących udział w czynnościach kontrolnych;
- ♦ użycia środków przymusu bezpośredniego po spełnieniu przesłanek ich zastosowania określonych w przepisach dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego.

Według art. 10a *ustawy o strażach gminnych*, w celu realizacji ustawowych zadań straż **może przetwarzać dane osobowe**, z wyłączeniem danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym nałogach lub życiu seksualnym, bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą. Dane te mogą zostać uzyskane w wyniku wykonywania czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia oraz z rejestrów, ewidencji i zbiorów, do których straż posiada dostęp na podstawie odrębnych przepisów.

W myśl art. 24 *ustawy o strażach gminnych* **strażnikiem może być osoba**, która:

- ♦ posiada obywatelstwo polskie,
- ♦ ukończyła 21 lat,
- ♦ korzysta z pełni praw publicznych,
- ♦ posiada co najmniej wykształcenie średnie,
- ♦ cieszy się nienaganną opinią,
- ♦ jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym,
- ♦ nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za ścigane z oskarżenia publicznego i umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- ♦ ma uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Na mocy art. 24a ust. 1 *ustawy o strażach gminnych* strażnicy oraz osoby ubiegające się o przyjęcie do pracy w charakterze strażnika podlegają obowiązkowym badaniom lekarskim i psychologicznym. Badanie to przeprowadza się w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia¹⁸⁵.

Zgodnie z art. 25 ust. 1–4 *ustawy o strażach gminnych* **strażnika zatrudnia się po raz pierwszy** na czas określony nie dłuższy niż 12 miesięcy, w ramach którego odbywa szkolenie podstawowe. Szkolenie podstawowe kończy się egzaminem, który przeprowadza komisja egzaminacyjna powoływana przez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Członkowie komisji powinni posiadać wiedzę, umiejętności i doświadczenie w zakresie wynikającym z programu szkolenia podstawowego. Po ukończeniu z wynikiem pozytywnym szkolenia podstawowego, strażnika można zatrudnić na czas określony nie dłuższy niż 3 lata albo na czas nieokreślony. W uzasadnionych przypadkach można odstąpić od zatrudnienia strażnika na czas określony, jeżeli posiada on odpowiednie przygotowanie do pracy w straży.

Zasady przeprowadzania szkolenia podstawowego zostały określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁸⁶.

W art. 23 *ustawy o strażach gminnych* zapisano, że w związku z wykonywaniem czynności służbowych **strażnik korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych**.

Zgodnie z art. 26a *ustawy o strażach gminnych* **strażnika zawiesza się w pełnieniu obowiązków pracowniczych** w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o ścigane z oskarżenia publicznego i popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe – na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. Strażnika można zawiesić w pełnieniu obowiązków pracowniczych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania

¹⁸⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 kwietnia 2003 r. w sprawie udzielania przez organy Policji, Straży Granicznej, straży miejskich lub organy wojskowe pomocy lub asysty pracownikowi organu podatkowego przy wykonywaniu czynności kontrolnych.

¹⁸⁵ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie badań psychologicznych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 150, poz. 1012).

¹⁸⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2013 r., poz. 353 ze zm.).

karnego w sprawie o ścigane z oskarżenia publicznego i popełnione nieumyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro pracy – na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. W uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w pełnieniu obowiązków pracowniczych można przedłużyć na dalszy okres, nie dłużej jednak niż do czasu ukończenia postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Strażnikowi zawieszonemu w pełnieniu obowiązków pracowniczych, od najbliższego terminu wypłaty wynagrodzenia za pracę przysługuje wynagrodzenie w wysokości 50 % jego wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków do wynagrodzenia określonych w umowie o pracę w stałej wysokości. Po upływie okresu, na jaki strażnik został zawieszony w pełnieniu obowiązków pracowniczych, strażnikowi wypłaca się należne wynagrodzenie za okres zawieszenia oraz obligatoryjne podwyżki wynagrodzenia w tym okresie, w przypadku umorzenia postępowania karnego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu. Pełnego wynagrodzenia nie wypłaca się w przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Stosownie do art. 29a *ustawy o strażach gminnych* **obowiązki pracownicze strażnika powinny być ustalone** w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w 4-miesięcznym okresie rozliczeniowym. Tygodniowy czas pracy strażnika, łącznie z pracą w godzinach nadliczbowych, nie może przekraczać przeciętnie 48 godzin w 4-miesięcznym okresie rozliczeniowym. Strażnikowi przysługuje w każdym tygodniu nieprzerwany odpoczynek w wymiarze nie krótszym niż 35 godzin oraz nieprzerwany odpoczynek dobowy w wymiarze nie krótszym niż 11 godzin. Zasady te mogą być naruszone w przypadku gdy dotyczą sytuacji, które wymagają podjęcia środków do ochrony życia lub zdrowia obywateli, a także bezpieczeństwa zbiorowości, w szczególności w związku z powszechnym zagrożeniem bezpieczeństwa publicznego, katastrofą, klęską żywiołową lub przestępstwem o charakterze terrorystycznym. W takiej sytuacji strażnikowi przysługuje, w okresie rozliczeniowym, równoważny okres odpoczynku. W zamian za czas przepracowany w godzinach nadliczbowych strażnikowi przysługuje w tym samym wymiarze, w okresie rozliczeniowym, czas wolny od pracy albo może mu zostać przyznany dodatek do wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 32 *ustawy o strażach gminnych* **w sprawach dotyczących strażników, a nieuregulowanych w ustawie o strażach gminnych, mają zastosowanie przepisy o pracownikach samorządowych.**

Rozdział 2 ustawy z dnia 28 listopada 2008 r. o **pracownikach samorządowych**¹⁸⁷ reguluje zagadnienia związane z nawiązywaniem z pracownikami samorządowymi stosunku pracy. Art. 11 ust.1 stanowi, że nabór kandydatów na wolne stanowiska urzędnicze, w tym na kierownicze stanowiska urzędnicze, jest otwarty i konkurencyjny. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ogłoszenie o wolnym stanowisku urzędniczym, oraz o naborze kandydatów na to stanowisko umieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy informacyjnej w jednostce w której jest prowadzony nabór. Elementy, które powinno zawierać ogłoszenie zostały określone w art. 13 ust. 2. Termin do składania dokumentów określony w ogłoszeniu o naborze, nie może być krótszy niż 10 dni od dnia opublikowania tego ogłoszenia w Biuletynie (art. 13 ust. 3), a z przeprowadzonego naboru kandydatów sporządza się protokół (art. 14 ust. 1). Niezwłocznie po przeprowadzonym naborze informacja o wyniku naboru jest upowszechniana przez umieszczenie na tablicy informacyjnej w jednostce, w której był przeprowadzony nabór, oraz opublikowana w Biuletynie przez okres co najmniej 3 miesięcy.

Prawo do składania **petycji, wniosków i skarg** w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą, zgodnie z art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., przysługuje każdemu. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa Kpa (Dział VIII Skargi i wnioski). Ponadto realizując upoważnienie zawarte w art. 226 Kpa, Rada Ministrów wydała w dniu 8 stycznia 2002 r. rozporządzenie w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków¹⁸⁸.

Po otrzymaniu skargi organ powinien w pierwszej kolejności dokonać oceny swojej właściwości do jej rozpatrzenia. Jeżeli okaże się, że organ, do którego wniesiono skargę, jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest on niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi. Równocześnie organ, do którego wniesiono skargę, jest zobowiązany do zawiadomienia wnoszącego skargę o dokonaniu tej czynności, albo wskazać mu właściwy organ (art. 231 Kpa).

¹⁸⁷ Dz. U. z 2014 r., poz. 1202 ze zm.

¹⁸⁸ Dz. U. Nr 5, poz. 46.

Organ załatwiający skargę powinien załatwić ją bez zbędnej zwłoki. Kodeks określa jednak organowi maksymalny termin załatwienia skargi (art. 237 § 1 Kpa), tj. nie później niż w ciągu miesiąca. O sposobie załatwienia skargi zawiadamia się skarżącego (art. 237 § 3 Kpa).

Zgodnie z 237 § 4 Kpa w przypadku niezałatwienia skargi w terminie wyznaczonym w art. 237 § 1 Kpa stosuje się przepisy art. 36–38 Kpa. Jeżeli zatem organ właściwy do załatwienia skargi nie załatwi jej w terminie wyznaczonym przez Kpa, również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu, obowiązany jest zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy (art. 36 Kpa).

Stosownie do art. 237 § 3 Kpa postępowanie skargowe kończy się zawiadomieniem skarżącego o sposobie załatwienia skargi. Zawiadomienie powinno zawierać (art. 238 § 1):

- ♦ oznaczenie organu, od którego pochodzi;
- ♦ wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona;
- ♦ podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi.

Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239 Kpa.

Organy właściwe do przyjmowania skarg i wniosków zostały zobowiązane w art. 253 Kpa do ustalenia szczegółowego harmonogramu dni i godzin, w których będą przyjmowani obywatele w sprawach skarg i wniosków. Ponadto kierownicy organów samorządu terytorialnego i innych organów samorządowych lub wyznaczeni przez nich zastępcy obowiązani są przyjmować obywateli w sprawach skarg i wniosków co najmniej raz w tygodniu. Art. 254 Kpa ustanawia obowiązek rejestracji i przechowywania przez właściwe organy skarg oraz wszelkich związanych z nimi pism i dokumentów.

Stosownie do art. 68 ust. 1 upf **kontrolę zarządczą** w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy celem tej kontroli jest zapewnienie w szczególności (art. 68 ust. 2 upf):

- ♦ zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- ♦ skuteczności i efektywności działania,
- ♦ wiarygodności sprawozdań,
- ♦ ochrony zasobów,
- ♦ przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- ♦ efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- ♦ zarządzania ryzykiem.

Za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 2 i 3 upf odpowiada odpowiednio prezydent miasta lub kierownik jednostki.

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu art. 129b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym¹⁸⁹ strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do kontroli ruchu drogowego jedynie wobec kierującego pojazdem niestosującego się do zakazu ruchu w obu kierunkach, określonego odpowiednim znakiem drogowym. Wykreślone zostały tym samym uprawnienia strażników gminnych (miejskich) do kontroli ruchu wobec kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego, w przypadku ujawnienia i zarejestrowania czynu przy użyciu urządzenia rejestrującego (fotoradaru). Ponadto uchylony został przepis art. 129b ust. 3 pkt 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym, zgodnie z którym w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego strażnicy upoważnieni są do używania urządzeń rejestrujących. Uchylony został także przepis art. 129b ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym zawierający upoważnienie dla strażników do dokonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego z użyciem przenośnych albo zainstalowanych w pojeździe urządzeń rejestrujących w oznakowanym miejscu i określonym czasie, uzgodnionymi z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) lub Komendantem Stołecznym Policji. W związku z uchyceniem art. 129b ust. 3 pkt 3 ustawy w przepisie art. 129g ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym usunięto słowa „z zastrzeżeniem art. 129b ust. 3 pkt 3”. Nowe brzmienie wskazanego przepisu wskazuje, że ujawnianie za pomocą stacjonarnych urządzeń rejestrujących zainstalowanych w pasie drogowym dróg publicznych naruszeń przepisów ruchu drogowego należy wyłącznie do Inspekcji Transportu Drogowego.

¹⁸⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.

W wyniku nowelizacji¹⁹⁰ zmieniona została m.in. treść art. 9a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, określającego rodzaje ewidencji, które ma obowiązek prowadzić straż gminna (miejska). Ze wskazanego przepisu wykreślono „urządzenia samoczynnie ujawniające i rejestrujące naruszenia przepisów ruchu drogowego”.

¹⁹⁰ Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o strażach gminnych (Dz. U. z 2015 r., poz.1335).

Wykaz podstawowych aktów prawnych dotyczących kontrolowanej działalności

1. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1383 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 23).
5. Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 628 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r., poz. 395 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1202 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2013 r., poz. 639 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 220, poz. 1733 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy (Dz. U. Nr 220, poz. 1732).
12. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją, jednostkami ochrony przeciwpożarowej, obrony cywilnej i strażami gminnymi (miejskimi) (Dz. U. Nr 161, poz. 1108).
13. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 kwietnia 2003 r. w sprawie udzielania przez organy Policji, Straży Granicznej, straży miejskich lub organy wojskowe pomocy lub asysty pracownikowi organu podatkowego przy wykonywaniu czynności kontrolnych (Dz. U. Nr 65, poz. 611).
14. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026 ze zm.).
15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 20, poz. 201 ze zm.).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. Nr. 220 poz. 1722 ze zm.).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 112, poz. 713 ze zm.).
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych przez straż gminną (miejską) (Dz. U. Nr 220, poz. 1720).

19. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. Nr 132, poz. 841 ze zm.).
20. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2013 r. Nr 353 ze zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie warunków przydziału, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej i amunicji przez straże gminne (miejskie) (Dz. U. z 2014 r., poz. 748).
22. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 czerwca 2014 r. w sprawie sposobu przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego przez strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2014 r., poz. 777).
23. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 sierpnia 2010 r. w sprawie badań psychologicznych strażników gminnych (miejskich) (Dz. U. Nr 150, poz. 1012).
24. Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. Nr 15, poz. 84).
25. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
26. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U z 2014 r., poz. 119 ze zm.).
27. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289 ze zm.).

Wykaz jednostek objętych kontrolą, osób odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność oraz jednostek organizacyjnych NIK, które przeprowadziły czynności kontrolne

Kontrolowane jednostki oceniono wg 3-stopniowej skali ocen stosowanej w NIK: pozytywna; pozytywna, mimo stwierdzonych nieprawidłowości; negatywna.

Lp.	Nazwa jednostki objętej kontrolą	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność	Ocena kontrolowanej działalności	Jednostka organizacyjna NIK, która przeprowadziła kontrolę
1.	Straż Miejska w Warszawie	Komendant Straży Miejskiej Zbigniew Leszczyński	P*	Departament Administracji Publicznej
2.	Straż Miejska w Łodzi	Komendant Straży Miejskiej Zbigniew Kuleta	P	
3.	Straż Miejska w Lublinie	Komendant Straży Miejskiej Jacek Kucharczyk	P(n)**	
4.	Straż Miejska w Olsztynie	Komendant Straży Miejskiej Jarosław Lipiński	P	
5.	Straż Miejska w Krakowie	Komendant Straży Miejskiej Adam Młot	P	Delegatura NIK w Krakowie
6.	Straż Miejska we Wrocławiu	Komendant Straży Miejskiej Zbigniew Słysz	P	Delegatura NIK we Wrocławiu
7.	Straż Miejska w Poznaniu	Komendant Straży Miejskiej Waldemar Matuszewski	P(n)	Delegatura NIK w Poznaniu
8.	Straż Miejska w Gdańsku	Komendant Straży Miejskiej Leszek Walczak	P	Delegatura NIK w Gdańsku
9.	Straż Miejska w Szczecinie	Komendant Straży Miejskiej Leon Gajewski	P	Delegatura NIK w Szczecinie
10.	Straż Miejska w Bydgoszczy	Komendant Straży Miejskiej Marek Echaust	P(n)	Delegatura NIK w Bydgoszczy
11.	Straż Miejska w Katowicach	Komendant Straży Miejskiej Kazimierz Romanowski	P	Delegatura NIK w Katowicach
12.	Straż Miejska w Białymstoku	Komendant Straży Miejskiej Krzysztof Kolenda	P(n)	Delegatura NIK w Białymstoku
13.	Straż Miejska w Kielcach	Komendant Straży Miejskiej Władysław Kozieł	P(n)	Delegatura NIK w Kielcach
14.	Straż Miejska w Rzeszowie	Komendant Straży Miejskiej Józef Wisz	P	Delegatura NIK w Rzeszowie
15.	Straż Miejska w Opolu	Komendant Straży Miejskiej Grzegorz Bukowski	P	Delegatura NIK w Opolu
16.	Urząd Miasta Zielona Góra	Prezydent Miasta Janusz Kubicki	P(n)	Delegatura NIK w Zielonej Górze

*P – ocena pozytywna

**P(n) – ocena pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości

Zestawienia tabelaryczne

Tabela nr 1

Miasta objęte kontrolą w podziale na grupy według kryterium liczby ludności.

Lp.	Nr grupy	Miasta objęte kontrolą	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2012–2014 r.
			ludność wg stanu na koniec roku			ŚREDNIA – ludność wg stanu na koniec roku
1.	I	Warszawa	1 715 517	1 724 404	1 735 442	1 725 121
2.	II	Kraków	758 334	758 992	761 873	759 733
3.		Łódź	718 960	711 332	706 004	712 099
4.		Wrocław	631 188	632 037	634 487	632 581
5.		Poznań	550 742	548 028	545 680	548 150
6.	III	Gdańsk	460 427	461 531	461 489	461 149
7.		Szczecin	408 913	408 172	407 180	408 088
8.		Bydgoszcz	361 254	359 428	357 652	359 445
9.		Lublin	347 678	343 598	341 722	344 333
10.		Katowice	307 233	304 362	301 834	304 476
11.		Białystok	294 921	295 282	295 459	295 221
12.	IV	Kielce	200 938	199 870	198 857	199 888
13.		Rzeszów	182 028	183 108	185 123	183 420
14.		Olsztyn	174 641	174 675	173 831	174 382
15.		Opole	121 576	120 146	119 574	120 432
16.		Zielona Góra	119 023	118 405	118 920	118 783

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych z rocznika demograficznego, publikowanego przez Główny Urząd Statystyczny.

Tabela nr 2

Wydatki bieżące ponoszone na utrzymanie Straży Miejskiej

Lp.	Miasto	Wydatki bieżące na utrzymanie straży miejskiej											Wydatki bieżące Miasta			Udział wydatków ponoszonych na Straż Miejską w wydatkach bieżących Miasta			
		2012			2013			2014			2012			2013			2014		
		w tym			w tym			w tym											
											wydatki ponoszone z budżetu SM	wydatki ponoszone z budżetu UM	wydatki ponoszone z budżetu SM	wydatki ponoszone z budżetu UM	wydatki ponoszone z budżetu SM	wydatki ponoszone z budżetu UM	wydatki ponoszone z budżetu SM	wydatki ponoszone z budżetu UM	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17			
w tys. zł																			
1.	Warszawa	128 732,0	127 677,7	1 054,3	130 141,8	128 503,0	1 638,9	130 521,0	129 156,5	1 364,5	10 435 516,2	10 257 144,0	11 076 900,8	1,2	1,3	1,2			
2.	Kraków	29 247,3	28 624,6	622,7	29 272,6	28 497,5	775,1	30 690,7	30 154,2	536,5	3 032 496,7	3 174 757,6	3 333 497,8	1,0	0,9	0,9			
3.	Łódź	28 737,7	28 344,8	392,9	28 423,6	28 028,4	395,2	27 473,1	27 047,1	426,0	2 791 083,6	2 807 249,7	2 817 554,0	1,0	1,0	1,0			
4.	Wrocław	20 221,4	19 753,9	467,5	20 404,7	19 861,4	543,3	21 644,8	20 867,6	777,2	3 692 968,0	3 476 393,0	3 737 334,0	0,5	0,6	0,6			
5.	Poznań	16 683,0	15 329,1	1 353,9	16 889,1	15 546,3	1 342,8	17 556,7	16 248,4	1 308,3	2 827 632,6	2 680 806,6	2 544 456,3	0,6	0,6	0,7			
6.	Gdańsk	17 731,1	17 731,1		18 725,8	18 725,8		19 144,9	19 144,9		1 790 637,9	1 818 412,5	1 864 002,2	1,0	1,0	1,0			
7.	Szczecin	8 693,6	8 658,9	34,7	8 813,1	8 704,9	108,2	8 929,0	8 811,7	117,3	1 369 280,4	1 092 256,1	1 119 274,3	0,6	0,8	0,8			
8.	Bydgoszcz	13 936,0	13 808,5	127,6	13 642,0	13 507,7	134,3	13 078,4	12 928,4	150,0	1 179 401,9	1 229 961,8	1 343 331,3	1,2	1,1	1,0			
9.	Lublin	8 191,9	7 933,0	258,9	7 905,3	7 639,6	265,7	8 148,1	7 875,5	272,5	1 277 586,0	1 302 714,0	1 372 585,8	0,6	0,6	0,6			
10.	Katowice	9 087,0	8 816,6	270,4	8 854,2	8 627,7	226,5	8 531,3	8 254,8	276,5	1 173 962,0	1 241 800,7	1 268 707,7	0,8	0,7	0,7			
11.	Białystok	9 501,0	9 432,3	68,8	9 063,5	8 959,8	103,6	9 657,0	9 534,0	123,1	1 118 837,1	1 130 419,6	1 201 207,4	0,8	0,8	0,8			
12.	Kielce	6 059,1	6 059,1		6 003,7	6 003,7		6 084,3	6 084,3		834 790,4	848 957,4	889 355,6	0,7	0,7	0,7			
13.	Rzeszów	3 855,8	3 830,1	25,7	3 747,0	3 721,1	25,9	3 763,8	3 737,1	26,7	698 586,3	729 652,2	764 896,2	0,6	0,5	0,5			
14.	Olsztyn	4 639,2	4 552,5	86,8	4 791,0	4 692,0	99,0	4 768,4	4 676,7	91,7	672 213,5	706 216,5	746 838,1	0,7	0,7	0,6			
15.	Opole	4 746,1	4 621,9	124,2	4 798,8	4 683,2	115,6	4 790,2	4 673,5	116,6	497 600,5	510 785,6	544 271,3	1,0	0,9	0,9			
16.	Zielona Góra	1 781,3	1 781,3		1 597,5	1 597,5		1 651,7	1 651,7		451 984,6	448 338,6	460 833,8	0,4	0,4	0,4			

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych w trakcie kontroli oraz na podstawie informacji uzyskanych od Prezydentów kontrolowanych miast w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK.

Tabela nr 3

Dochody uzyskane z tytułu mandatów karnych nakładanych przez straż miejską

Lp.	Miasto	Dochody uzyskane z tytułu mandatów karnych nakładanych przez straż miejską				Dochody ogółem Miasta				Dochody własne* Miasta				Udział dochodów uzyskanych z tytułu mandatów karnych w dochodach ogółem Miasta			Udział dochodów uzyskanych z tytułu mandatów karnych w dochodach własnych Miasta		
		2012	2013	2014		2012	2013	2014		2012	2013	2014		2012	2013	2014	2012	2013	2014
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	w %								
1	2	w tys. zł																	
1.	Warszawa	22 289,9	34 396,4	32 107,1	11 941 031,1	12 222 732,7	13 780 912,0	8 899 933,7	9 570 771,3	10 356 533,8	0,19	0,28	0,23	0,25	0,36	0,31			
2.	Kraków	6 159,1	3 803,6	2 679,2	3 445 907,8	3 735 659,6	4 048 337,2	1 265 445,8	1 342 822,5	1 453 709,1	0,18	0,10	0,07	0,49	0,28	0,18			
3.	Łódź	3 637,2	3 522,0	2 674,3	3 030 272,0	3 574 740,0	3 396 634,0	2 822 538,7	3 354 339,5	3 169 789,6	0,12	0,10	0,08	0,13	0,10	0,08			
4.	Wrocław	6 045,8	5 608,2	4 646,2	3 592 871,0	3 610 601,0	3 537 545,0	1 695 912,0	1 752 777,0	1 653 217,0	0,17	0,16	0,13	0,36	0,32	0,28			
5.	Poznań	4 358,8	3 714,5	3 886,1	2 753 921,1	2 664 639,3	2 831 933,4	2 565 830,5	2 529 350,6	2 679 516,5	0,16	0,14	0,14	0,17	0,15	0,15			
6.	Gdańsk	1 452,2	1 313,6	1 073,5	2 933 912,1	2 761 349,5	2 733 224,3	2 343 385,8	2 173 751,8	2 132 577,8	0,05	0,05	0,04	0,06	0,06	0,05			
7.	Szczecin	3 096,0	2 669,2	2 637,1	1 660 260,1	1 775 266,6	1 871 968,6	408 098,0	422 702,3	442 420,7	0,19	0,15	0,14	0,76	0,63	0,60			
8.	Bydgoszcz	3 391,2	2 521,0	2 025,6	1 328 428,0	1 385 256,0	1 527 472,0	788 651,0	840 307,0	972 995,0	0,26	0,18	0,13	0,43	0,30	0,21			
9.	Lublin	2 243,4	1 610,5	1 751,7	1 537 773,2	1 791 599,7	1 829 441,9	821 036,1	851 019,4	949 622,1	0,15	0,09	0,10	0,27	0,19	0,18			
10.	Katowice	1 632,1	1 226,1	924,9	1 391 933,4	1 565 124,1	1 615 551,1	1 018 209,3	1 172 822,2	1 211 531,6	0,12	0,08	0,06	0,16	0,10	0,08			
11.	Białystok	934,9	988,5	720,3	1 463 821,5	1 375 332,6	1 734 230,4	764 428,3	751 015,3	1 092 649,8	0,06	0,07	0,04	0,12	0,13	0,07			
12.	Kielce	1 130,5	773,5	583,8	981 581,5	1 025 474,4	1 056 242,2	508 729,2	512 454,1	544 151,5	0,12	0,08	0,06	0,22	0,15	0,11			
13.	Rzeszów	194,4	135,4	123,7	879 167,0	947 256,1	969 260,0	427 976,5	452 704,9	492 138,5	0,02	0,01	0,01	0,05	0,03	0,03			
14.	Olsztyn	538,7	462,2	315,3	832 379,7	887 139,2	962 964,8	437 947,8	476 870,4	514 197,9	0,06	0,05	0,03	0,12	0,10	0,06			
15.	Opole	181,7	170,2	144,9	584 630,5	610 276,3	625 527,6	340 313,1	376 887,5	393 038,2	0,03	0,03	0,02	0,05	0,05	0,04			
16.	Zielona Góra	46,7	32,8	40,6	493 536,3	506 395,8	542 607,3	274 979,3	285 061,7	295 571,0	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01			

Dane: Opracowanie własne na podstawie danych zebranych w trakcie kontroli.

* Dochody własne w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513).

Wskaźnik potencjalnego bezpieczeństwa mieszkańców

	powierzchnia w km ²	liczba mieszkańców	średnia liczba etatów	średnie wydatki	liczba mieszkańców na 1 strażnika (im mniej tym lepiej)	wskaźnik 1	powierzchnia na 1 strażnika (im mniej tym lepiej)	wskaźnik 2	wskaźnik 3 (średnia wskaźników 1 i 2)	wydatki na 1 mieszkańca	ranking bez uwzględniania wskaźników bezpieczeństwa	wydatki na mieszkańca po uwzględnieniu wskaźnika 2	ranking po uwzględnieniu wskaźnika 2	wydatki na mieszkańca po uwzględnieniu średniej wskaźników 1 i 2	ranking po uwzględnieniu średniej wskaźników 1 i 2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Warszawa	517	1 725 121	1522,7	129 798 268,4	1133	0,50	0,34	0,28	0,39	75,24	16	21,09	1	29,19	7
Kraków	327	759 733	374,7	29 736 842,3	2028	0,89	0,87	0,72	0,80	39,14	12	28,18	7	31,45	11
Łódź	293	712 099	408,0	28 211 495,4	1745	0,76	0,72	0,59	0,68	39,62	13	23,50	3	26,88	1
Wrocław	293	632 581	279,2	20 756 957,5	2266	0,99	1,05	0,87	0,93	32,81	10	28,41	8	30,47	9
Poznań	262	548 150	258,3	17 042 952,7	2122	0,93	1,01	0,84	0,88	31,09	8	26,02	5	27,44	3
Gdańsk	262	461 149	226,7	18 533 923,1	2034	0,89	1,16	0,95	0,92	40,19	15	38,33	14	37,05	14
Szczecin	301	408 088	123,0	8 811 905,4	3318	1,45	2,44	2,02	1,73	21,59	3	43,55	15	37,44	15
Bydgoszcz	176	359 445	185,3	13 552 156,3	1939	0,85	0,95	0,78	0,82	37,70	11	29,55	10	30,77	10
Lublin	147	344 333	116,3	8 081 753,4	2960	1,30	1,27	1,05	1,17	23,47	4	24,55	4	27,47	4
Katowice	165	304 476	113,0	8 824 164,3	2694	1,18	1,46	1,20	1,19	28,98	6	34,85	12	34,51	12
Białystok	102	295 221	126,3	9 407 186,3	2337	1,02	0,81	0,67	0,84	31,86	9	21,26	2	26,92	2
Kielce	110	199 888	77,3	6 049 021,3	2585	1,13	1,42	1,17	1,15	30,26	7	35,41	13	34,82	13
Rzeszów	116	183 420	60,3	3 788 900,6	3040	1,33	1,93	1,59	1,46	20,66	2	32,88	11	30,18	8
Olsztyn	112	185 189	80,3	4 732 865,8	2305	1,01	1,39	1,15	1,08	25,56	5	29,41	9	27,59	6
Opole	97	120 432	59,0	4 778 347,5	2041	0,89	1,64	1,35	1,12	39,68	14	53,59	16	44,51	16
Zielona Góra	58	118 783	25,7	1 676 836,3	4627	2,02	2,27	1,876	1,95	14,12	1	26,48	6	27,53	5
mediana					2286		1,21								

Wyjaśnienie: dodatkowe wskaźniki potencjalnego bezpieczeństwa mieszkańców (kolumny 7,9 oraz 10) uwzględniają warunki pracy stworzone dla strażnika rozumiane jako: liczba mieszkańców, których może obsługiwać – kolumna 6 (im mniej mieszkańców tym skuteczniej może się zajmować sprawami mieszkańców); obszar, który na niego przypada – kolumna 8 (im mniejszy tym jego skuteczność może być lepsza) oraz obydwa te parametry. Wskaźniki 1 i 2 wyliczono poprzez odniesienie liczby właściwej dla danego miasta (x) do wartości przeciętnej obliczonej dla wszystkich miast (mediana = y) (iloraz x/y). Wskaźnik 3 to średnia arytmetyczna wskaźników 1 i 2. W celu ustalenia kwoty wydatków na straż w przeliczeniu na 1 mieszkańca przy uwzględnieniu okoliczności wpływających na skuteczność działania straży i bezpieczeństwo mieszkańców należy pomnożyć nominalną kwotę wydatków na 1 mieszkańca przez wskaźniki: 2 (który uwzględnia powierzchnię na 1 strażnika) oraz 3 (który oprócz powierzchni uwzględnia także liczbę mieszkańców na 1 strażnika).

Interwencje przeliczeniowe

Z uwagi na skomplikowany charakter badań dotyczących określenia pracochłonności realizowanych zadań i poniesionych na nie kosztów przed rozpoczęciem kontroli NIK zwróciła się do prezydentów miast wojewódzkich, w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK, o przekazanie w formie wypełnionych zestawień informacji dotyczących:

- ♦ wydatków na utrzymanie straży miejskiej ponoszonych z planu finansowego jednostki budżetowej (Komendy Straży Miejskiej),
- ♦ wydatków na utrzymanie straży miejskiej ponoszonych z planu finansowego jednostki budżetowej (Urzędu Miasta),
- ♦ wynagrodzeń pracowników straży miejskiej,
- ♦ wydatków na wynagrodzenia pracowników Urzędu Miasta obsługujących straż miejską,
- ♦ stanu zatrudnienia w straży miejskiej,
- ♦ stanu zatrudnienia pracowników Urzędu Miasta obsługujących straż miejską,
- ♦ pracochłonności działań straży miejskiej,
- ♦ pracochłonności Urzędu Miasta w zakresie działań dotyczących straży miejskiej,
- ♦ pracochłonności jednostkowej wyników działalności straży w układzie rodzajów wykroczeń i pozostałych wyników działania,
- ♦ pracochłonności jednostkowej pracowników Urzędu Miasta w odniesieniu do wyników działalności straży w układzie rodzajów wykroczeń i pozostałych wyników działania.

Uzyskane informacje zostały wykorzystane do celów porównań efektywnościowych. Wykorzystane zostały wskaźniki wzorcowe rozumiane jako średnia wyliczona na podstawie zebranych przed kontrolą danych od wszystkich kontrolowanych miast wojewódzkich.

Szczególnym wskaźnikiem jest tzw. *interwencja przeliczeniowa*. Interwencja, którą podejmuje strażnik miejski jest interwencji nierówna (np. znacznie bardziej pracochłonne od pouczenia jest postępowanie zakończone skierowaniem wniosku do sądu), dlatego ich liczbę w kontrolowanej jednostce należy najpierw przeliczyć wg wag określonych na podstawie danych ww. zestawienia nr 5a zebranych przed kontrolą. Wagi zostały określone na podstawie uśrednionego szacunku pracochłonności poszczególnych interwencji (wykazanych w *rozporządzeniu w sprawie ewidencji*) dokonanego przez objęte kontrolą jednostki. Interwencji o najmniejszej pracochłonności została przypisana waga 1,0 (najmniejszy uśredniony szacunek pracochłonności – 10 min – kontrolowane jednostki wskazały przy wykroczeniach zawartych w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, wiersz 16, kolumna 8,9 tabel nr od 1 do 16). Wagi dla pozostałych interwencji o większych pracochłonnościach zostały obliczone jako iloraz uśrednionego czasu danej interwencji do uśrednionego czasu najmniej pracochłonnej interwencji (np. waga dla interwencji o uśrednionej szacunkowej pracochłonności 25 min wynosi $25 \text{ min} : 10 \text{ min} = 2,5$). Wagi dla poszczególnych interwencji zostały zamieszczone w kolumnach 5, 9, 13 i 17 tabel nr od 1 do 16.

Rodzaje wykroczeń zawartych w:			Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)			Mandat			Wnioski do Sądu			Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom		
			Pracochłonność poszczególnych czynności (zakres w mln)	Uśredniony szacunek pracochłonności (mln)	Waga	Pracochłonność poszczególnych czynności (zakres w mln)	Uśredniony szacunek pracochłonności (mln)	Waga	Pracochłonność poszczególnych czynności (zakres w mln)	Uśredniony szacunek pracochłonności (mln)	Waga	Pracochłonność poszczególnych czynności (zakres w mln)	Uśredniony szacunek pracochłonności (mln)	Waga
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń													
	a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	15–109	38,0	3,8	10–128	45,3	4,5	32–480	192,8	19,3	10–60	39,8	4,0
	b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	19–161	42,6	4,3	10–178	48,5	4,9	29–566	227,6	22,8	10–60	36,7	3,7
	c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	14–170	43,0	4,3	10–190	51,6	5,2	34–480	197,1	19,7	10–107	45,0	4,5
	d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym:	15–200	70,4	7,0	10–313	92,6	9,3	25–764	263,6	26,4	24–110	55,4	5,5
		– ujawnione przez urzędnika rejestrujące	21–107	65,8	6,6	10–145	85,7	8,6	42–782	259,9	26,0	10–111	49,3	4,9
		– pozostałe naruszenia	20–134	54,4	5,4	10–171	65,7	6,6	33–493	204,5	20,4	10–60	41,0	4,1
	e)	wykroczenia przeciwko osobie	14–41	27,3	2,7	10–80	42,4	4,2	30–42	36,2	3,6	27–60	41,8	4,2
	f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	15–168	45,9	4,6	10–228	50,8	5,1	60–501	231,0	23,1	30–60	37,3	3,7
	g)	wykroczenia przeciwko mieniu	15–37	23,5	2,4	10	10,0	1,0	80–376	186,5	18,7	10–98	45,4	4,5
	h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	5–64	30,5	3,1	10–98	44,5	4,4	200–376	270,0	27,0	30–60	42,5	4,3
	i)	wykroczenia przeciwko obywatelności publicznej	5–102	30,3	3,0	20–113	46,0	4,6	30–480	191,5	19,2	30–42	43,7	4,4
	j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	14–105	42,5	4,2	10–117	50,6	5,1	32–480	213,2	21,3	5–60	42,2	4,2
	k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	10–102	36,0	3,6	10–154	51,1	5,1	45–726	247,4	24,7	21–60	40,3	4,0
2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy		15–40	25,0	2,5	10–70	47,3	4,7	0	0,0	0,0	60	60,0	6,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi		10–80	35,3	3,5	10–100	44,8	4,5	27–480	193,4	19,3	8–60	37,6	3,8

4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	10-71	26,5	2,7	10-91	35,6	3,6	34-671	241,6	24,2	4-60	34,7	3,5
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	23-140	44,8	4,5	10-132	54,5	5,4	42-480	201,0	20,1	10-184	57,3	5,7
6.	ustawie o ochronie zwierząt	20-145	42,3	4,2	10-278	68,6	6,9	55-546	273,1	27,3	30-70	43,0	4,3
7.	ustawie o odpadach	15-83	40,7	4,1	10-88	49,4	4,9	27-480	225,6	22,6	5-70	45,0	4,5
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	25-91	37,6	3,8	10-112	47,9	4,8	42-457	232,1	23,2	10-138	54,1	5,4
9.	ustawie – Prawo o miarach	10-94	38,9	3,9	10-103	45,7	4,6	42-681	299,4	29,9	30-60	44,1	4,4
10.	ustawie – Prawo wodne	27-47	36,8	3,7	10-60	35,2	3,5	240	240,0	24,0	40-60	50,0	5,0
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	20-30	27,5	2,8	10-187	72,8	7,3	0	0,0	0,0	50-60	55,0	5,5
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	15-21	18,0	1,8	10-22	16,0	1,6	20	20,0	2,0	60	60,0	6,0
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	10-129	45,5	4,6	10-143	53,2	5,3	30-406	180,4	18,0	10-70	48,6	4,9
14.	ustawie o ochronie przyrody	5-42	28,2	2,8	10-659	136,7	13,7	15	15,0	1,5	10-70	48,0	4,8
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	5-70	46,9	4,7	10-173	54,3	5,4	255-308	281,5	28,2	60-70	65,0	6,5
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0	0,0	0,0	10	10,0	1,0	0	0,0	0,0	10-60	35,0	3,5
17.	ustawie o zużyciu prądu elektrycznego i elektronicznym	12-74	34,8	3,5	10-60	36,7	3,7	0	0,0	0,0	50-60	55,0	5,5
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	40-60	50,0	5,0	10-60	31,7	3,2	0	0,0	0,0	60	60,0	6,0
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	15-147	76,1	7,6	10-161	74,0	7,4	120-456	276,7	27,7	40-60	50,0	5,0
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	15-45	29,0	2,9	10-60	33,7	3,4	42-240	114,1	11,4	42-60	51,5	5,1
21.	Inne: (podać jakie)	10-71	36,4	3,6	15-60	36,8	3,7	41-354	145,8	14,6	10-338	73,1	7,3

Tabela nr 1
Straż miejska w Warszawie

Rodzaje wykroczeń zawartych w:		Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom					
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																		
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	77 202,0	38,0	3,8	293 029,8	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 3 x kol. 5)	38 003,0	45,3	4,5	172 272,3	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 7 x kol. 9)	3 057,0	192,8	19,3	58 929,4	1 777,0	39,8	4,0	7 063,6
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	113,0	42,6	4,3	480,9		162,0	48,5	4,9	786,0		33,0	227,6	22,8	751,1	185,0	36,7	3,7	678,3
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	3 429,0	43,0	4,3	14 729,7		973,0	51,6	5,2	5 024,9		65,0	197,1	19,7	1 281,4	3 513,0	45,0	4,5	15 808,5
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	113 368,0 9 069,0 104 299,0	70,4 65,8 54,4	7,0 6,6 5,4	797 723,8 59 684,1 567 163,1		490 468,0 214 226,0 276 242,0	92,6 85,7 65,7	9,3 8,6 6,6	4 542 992,3 1 835 137,8 1 815 896,5		67 065,0 18 493,0 48 572,0	263,6 259,9 204,5	26,4 26,0 20,4	1 767 512,1 480 688,5 993 054,5	3 358,0 16,0 3 342,0	55,4 49,3 41,0	5,5 4,9 4,1	18 589,3 78,9 13 709,9
	e) wykroczenia przeciwko osobie	12,0	27,3	2,7	32,7		4,0	42,4	4,2	17,0		0,0	36,2	3,6	0,0	1 074,0	41,8	4,2	4 484,0
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	96,0	45,9	4,6	440,6		88,0	50,8	5,1	447,3		0,0	231,0	23,1	0,0	1 861,0	37,3	3,7	6 932,2
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	19,0	23,5	2,4	44,7		0,0	10,0	1,0	0,0		1,0	186,5	18,7	18,7	8 475,0	45,4	4,5	38 455,3
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	46,0	30,5	3,1	140,5		28,0	44,5	4,4	124,5		3,0	270,0	27,0	81,0	9,0	42,5	4,3	38,3
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	5 394,0	30,3	3,0	16 360,7		3 225,0	46,0	4,6	14 820,0		228,0	191,5	19,2	4 366,6	0,0	43,7	4,4	0,0
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	35 928,0	42,5	4,2	152 646,1		34 234,0	50,6	5,1	173 159,9		3 645,0	213,2	21,3	77 718,7	0,0	42,2	4,2	0,0
	k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	86,0	36,0	3,6	309,2		195,0	51,1	5,1	996,1		9,0	247,4	24,7	222,7	0,0	40,3	4,0	0,0

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	83 025,0	35,3	3,5	292 818,8	84 878,0	44,8	4,5	379 988,2	1 853,0	193,4	19,3	35 835,9	1 532,0	37,6	3,8	5 753,5				
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	2 032,0	26,5	2,7	5 388,6	2 431,0	35,6	3,6	8 665,0	57,0	241,6	24,2	1 377,2	43,0	34,7	3,5	149,3				
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	3 379,0	44,8	4,5	15 148,5	2 257,0	54,5	5,4	12 290,8	378,0	201,0	20,1	7 596,1	7 794,0	57,3	5,7	44 683,6				
6.	ustawie o ochronie zwierząt	2,0	42,3	4,2	8,5	244,1	68,6	6,9	20,6	3,0	273,1	27,3	81,9	2 285,0	43,0	4,3	9 825,5				
7.	ustawie o odpadach	60,0	40,7	4,1	244,1	49,0	49,4	4,9	242,0	3,0	225,6	22,6	67,7	0,0	45,0	4,5	0,0				
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	15,0	37,6	3,8	56,3	3,0	47,9	4,8	14,4	0,0	232,1	23,2	0,0	132,0	54,1	5,4	714,5				
9.	ustawie – Prawo o miarach	43,0	38,9	3,9	167,5	1 012,0	45,7	4,6	4 626,4	22,0	299,4	29,9	658,6	0,0	44,1	4,4	0,0				
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0				
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	13,0	72,8	7,3	94,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0				
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0				
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	1,0	45,5	4,6	4,6	10,0	53,2	5,3	53,2	0,0	180,4	18,0	0,0	0,0	48,6	4,9	0,0				
14.	ustawie o ochronie przyrody	0,0	28,2	2,8	0,0	4,0	136,7	13,7	54,7	1,0	15,0	1,5	1,5	95,0	48,0	4,8	456,0				
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	3,0	46,9	4,7	14,1	1,0	54,3	5,4	5,4	0,0	281,5	28,2	0,0	75,0	65,0	6,5	487,5				
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0				
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	5,0	34,8	3,5	17,4	1,0	36,7	3,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0				
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0				
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	23,0	76,1	7,6	175,0	4,0	74,0	7,4	29,6	1,0	276,7	27,7	27,7	0,0	50,0	5,0	0,0				
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0,0	29,0	2,9	0,0	0,0	33,7	3,4	0,0	0,0	114,1	11,4	0,0	18,0	51,5	5,1	92,6				
21.	Inne: (podać jakie)	79,0	36,4	3,6	287,3	15,0	36,8	3,7	55,2	6,0	145,8	14,6	87,5	1 676,0	73,1	7,3	12 255,8				
22.	SUMA	324 360,0			1 590 269,3	658 061,0			5 316 783,9	76 430,0			1 956 615,8	33 902,0			166 467,7				
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)												9 030 136,7								
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)																				

3 010 045,6

Tabela nr 2
Straż miejska w Krakowie

1	2	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom																						
		łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącna liczba interwencji (2012–2014)																				
Rodzaje wykroczeń zawartych w:	1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18																		
																			a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	5 244,0	38,0	3,8	19 904,3	45,3	4,5	19 465,2	1 434,0	192,8	19,3	27 643,0	0,0	39,8	4,0	0,0	
																			b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	127,0	42,6	4,3	540,5	48,5	4,9	538,6	64,0	227,6	22,8	1 456,8	0,0	36,7	3,7	0,0	
																			c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	2 395,0	43,0	4,3	10 288,0	51,6	5,2	7 663,9	483,0	197,1	19,7	9 522,0	0,0	45,0	4,5	0,0	
																			d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenia rejestrujące – pozostałe naruszenia	88 503,0	70,4	7,0	622 759,1	92,6	9,3	725 833,2	3 637,0	263,6	26,4	95 853,9	0,0	55,4	5,5	0,0	
																			e)	wykroczenia przeciwko osobie	712,0	65,8	6,6	4 685,8	85,7	8,6	27 763,6	86,0	259,9	26,0	2 235,4	0,0	49,3	4,9	0,0	
																			f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	87 791,0	54,4	5,4	477 394,9	65,7	6,6	493 813,3	3 551,0	204,5	20,4	72 600,2	0,0	41,0	4,1	0,0	
																			g)	wykroczenia przeciwko mieniu	15,0	27,3	2,7	40,9	42,0	4,2	178,2	0,0	36,2	3,6	0,0	0,0	41,8	4,2	0,0	
																			h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	12,0	45,9	4,6	55,1	2,0	50,8	5,1	10,2	2,0	231,0	23,1	46,2	0,0	37,3	3,7	0,0
																			i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	31,0	23,5	2,4	72,9	0,0	10,0	1,0	0,0	3,0	186,5	18,7	56,0	0,0	45,4	4,5	0,0
																			j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	8,0	30,5	3,1	24,4	1,0	44,5	4,4	4,4	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	4 710,0	30,3	3,0	14 286,0	1 481,0	46,0	4,6	6 805,7	919,0	191,5	19,2	17 600,6	0,0	43,7	4,4	0,0																			
		23 683,0	42,5	4,2	100 621,2	7 445,0	50,6	5,1	37 657,7	810,0	213,2	21,3	17 270,8	0,0	42,2	4,2	0,0																			
		8,0	36,0	3,6	28,8	8,0	51,1	5,1	40,9	1,0	247,4	24,7	24,7	0,0	40,3	4,0	0,0																			

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	11 803,0	35,3	3,5	41 627,7	22 100,0	44,8	4,5	98 938,9	4 588,0	193,4	19,3	88 729,1	0,0	37,6	3,8	0,0
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	4 871,0	26,5	2,7	12 917,3	2 205,0	35,6	3,6	7 859,4	122,0	241,6	24,2	2 947,7	0,0	34,7	3,5	0,0
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	6 005,0	44,8	4,5	26 921,2	4 508,0	54,5	5,4	24 548,9	394,0	201,0	20,1	7 917,7	0,0	57,3	5,7	0,0
6.	ustawie o ochronie zwierząt	7,0	42,3	4,2	29,6	1,0	68,6	6,9	6,9	1,0	273,1	27,3	27,3	0,0	43,0	4,3	0,0
7.	ustawie o odpadach	591,0	40,7	4,1	2 404,6	524,0	49,4	4,9	2 588,2	52,0	225,6	22,6	1 173,3	0,0	45,0	4,5	0,0
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	30,0	37,6	3,8	112,7	9,0	47,9	4,8	43,1	5,0	232,1	23,2	116,0	0,0	54,1	5,4	0,0
9.	ustawie – Prawo o miarach	21,0	38,9	3,9	81,8	25,0	45,7	4,6	114,3	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0
10.	ustawie – Prawo wodne	33,0	36,8	3,7	121,3	19,0	35,2	3,5	66,8	3,0	240,0	24,0	72,0	0,0	50,0	5,0	0,0
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	43,0	27,5	2,8	118,3	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	1 369,0	18,0	1,8	2 464,2	630,0	16,0	1,6	1 008,0	147,0	20,0	2,0	294,0	0,0	60,0	6,0	0,0
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	11,0	45,5	4,6	50,1	58,0	53,2	5,3	308,4	5,0	180,4	18,0	90,2	0,0	48,6	4,9	0,0
14.	ustawie o ochronie przyrody	4,0	28,2	2,8	11,3	5,0	136,7	13,7	68,3	1,0	15,0	1,5	1,5	0,0	48,0	4,8	0,0
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0
17.	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	88,0	34,8	3,5	306,0	42,0	36,7	3,7	154,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	3,0	50,0	5,0	15,0	1,0	31,7	3,2	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	4,0	76,1	7,6	30,4	6,0	74,0	7,4	44,4	4,0	276,7	27,7	110,7	0,0	50,0	5,0	0,0
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0,0	29,0	2,9	0,0	2,0	33,7	3,4	6,7	1,0	114,1	11,4	11,4	0,0	51,5	5,1	0,0
21.	Inne: (podać jakie)	40,0	36,4	3,6	145,5	10,0	36,8	3,7	36,8	1,0	145,8	14,6	14,6	0,0	73,1	7,3	0,0
22.	SUMA	149 659,0			855 977,9	123 375,0			933 994,6	12 677,0			270 979,5	0,0			0,0
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)								2 060 952,0								
24.	SREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)								686 984,0								

Tabela nr 3

Straż miejska w Łodzi

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącna liczba interwencji (2012–2014)
1.	1. Ustawie – Kodeks wykroczeń	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	8 960,0	38,0	3,8	34 008,8	16 155,0	45,3	4,5	73 232,6	512,0	192,8	19,3	9 869,8	29,0	39,8	4,0	115,3
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	323,0	42,6	4,3	1 374,7	197,0	48,5	4,9	955,8	33,0	227,6	22,8	751,1	1,0	36,7	3,7	3,7
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	793,0	43,0	4,3	3 406,4	666,0	51,6	5,2	3 439,5	73,0	197,1	19,7	1 439,1	42,0	45,0	4,5	189,0
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenia rejestrujące – pozostałe naruszenia	37 802,0 1 351,0 36 451,0	70,4 65,8 54,4	7,0 6,6 5,4	265 997,1 8 891,1 198 215,3	70 279,0 23 940,0 46 339,0	92,6 85,7 65,7	9,3 8,6 6,6	650 963,9 205 078,7 304 612,7	6 663,0 4 123,0 2 540,0	263,6 259,9 204,5	26,4 26,0 20,4	175 604,8 107 169,1 51 930,3	50,0 0,0 50,0	55,4 49,3 41,0	5,5 4,9 4,1	276,8 0,0 205,1
	e) wykroczenia przeciwko osobie	0,0	27,3	2,7	0,0	3,0	42,4	4,2	12,7	9,0	36,2	3,6	32,5	8,0	41,8	4,2	33,4
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	1 086,0	45,9	4,6	4 984,1	2 237,0	50,8	5,1	11 371,0	19,0	231,0	23,1	438,9	10,0	37,3	3,7	37,3
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	40,0	45,4	4,5	181,5
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0,0	30,5	3,1	0,0	100,0	44,5	4,4	444,5	1,0	270,0	27,0	27,0	0,0	42,5	4,3	0,0
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	2 578,0	30,3	3,0	7 819,4	656,0	46,0	4,6	3 014,5	103,0	191,5	19,2	1 972,6	0,0	43,7	4,4	0,0
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	4 420,0	42,5	4,2	18 779,1	9 695,0	50,6	5,1	49 038,5	232,0	213,2	21,3	4 946,7	2,0	42,2	4,2	8,4
	k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	159,0	36,0	3,6	571,7	143,0	51,1	5,1	730,5	0,0	247,4	24,7	0,0	1,0	40,3	4,0	4,0

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	10 097,0	35,3	3,5	35 610,9	15 156,0	44,8	4,5	67 851,5	307,0	193,4	19,3	5 937,2	1,0	37,6	3,8	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	957,0	26,5	2,7	2 537,8	1 571,0	35,6	3,6	5 599,6	35,0	241,6	24,2	845,7	6,0	34,7	3,5	20,8	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	4 933,0	44,8	4,5	22 115,3	11 864,0	54,5	5,4	64 606,9	273,0	201,0	20,1	5 486,1	17,0	57,3	5,7	97,5	0,0	0,0	0,0	0,0
6.	ustawie o ochronie zwierząt	0,0	42,3	4,2	0,0	73,0	68,6	6,9	500,8	3,0	273,1	27,3	81,9	12,0	43,0	4,3	51,6	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	ustawie o odpadach	0,0	40,7	4,1	0,0	382,0	49,4	4,9	1 886,8	38,0	225,6	22,6	857,4	3,0	45,0	4,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	0,0	37,6	3,8	0,0	4,0	47,9	4,8	19,2	1,0	232,1	23,2	23,2	17,0	54,1	5,4	92,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9.	ustawie – Prawo o miarach	0,0	38,9	3,9	0,0	904,0	45,7	4,6	4 132,7	9,0	299,4	29,9	269,4	0,0	44,1	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	0,0	45,5	4,6	0,0	0,0	53,2	5,3	0,0	4,0	180,4	18,0	72,2	1,0	48,6	4,9	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
14.	ustawie o ochronie przyrody	0,0	28,2	2,8	0,0	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	3,0	48,0	4,8	14,4	0,0	0,0	0,0	0,0
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0,0	34,8	3,5	0,0	0,0	36,7	3,7	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	4,0	74,0	7,4	29,6	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0,0	29,0	2,9	0,0	0,0	33,7	3,4	0,0	0,0	114,1	11,4	0,0	1,0	51,5	5,1	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0
21.	Inne: (podać jakie)	438,0	36,4	3,6	1 592,9	0,0	36,8	3,7	0,0	2,0	145,8	14,6	29,2	123,0	73,1	7,3	899,4	0,0	0,0	0,0	0,0
22.	SUMA	72 546,0			398 798,1	130 089,0			937 830,7	8 318,0			208 684,9	367,0			2 052,3				
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)												1 547 366,0								
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)												515 788,7								

Tabela nr 4
Straż miejska we Wrocławiu

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 3 x kol. 5)	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 7 x kol. 9)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 11 x kol. 13)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 15 x kol. 17)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 15 x kol. 17)		
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	274,0	38,0	3,8	1 040,0	45,3	4,5	22 058,2	423,0	192,8	19,3	8 154,1	93,0	39,8	4,0	369,7	
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	0,0	42,6	4,3	0,0	40,0	4,9	194,1	35,0	227,6	22,8	796,7	6,0	36,7	3,7	22,0	
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	78,0	43,0	4,3	335,1	338,0	5,2	1 745,6	73,0	197,1	19,7	1 439,1	7,0	45,0	4,5	31,5	
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	17 344,0 3 985,0 13 359,0	70,4 65,8 54,4	7,0 6,6 5,4	122 042,6 26 225,7 72 644,3	127 908,0 52 455,0 75 453,0	9,3 8,6 6,6	1 184 756,3 449 348,6 495 995,7	9 094,0 4 028,0 5 066,0	263,6 259,9 204,5	26,4 26,0 20,4	239 674,3 104 699,8 103 574,4	75,0 3,0 25,0	55,4 49,3 41,0	5,5 4,9 4,1	415,2 14,8 102,6	
	e) wykroczenia przeciwko osobie	0,0	27,3	2,7	0,0	10,0	4,2	42,4	0,0	36,2	3,6	0,0	0,0	41,8	4,2	0,0	
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	11,0	45,9	4,6	50,5	58,0	5,1	294,8	19,0	231,0	23,1	438,9	0,0	37,3	3,7	0,0	
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	0,0	45,4	4,5	0,0	
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	6,0	30,5	3,1	18,3	198,0	4,4	880,2	1,0	270,0	27,0	27,0	0,0	42,5	4,3	0,0	
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	6,0	30,3	3,0	18,2	59,0	4,6	271,1	18,0	191,5	19,2	344,7	0,0	43,7	4,4	0,0	
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	214,0	42,5	4,2	909,2	1 848,0	5,1	9 347,4	97,0	213,2	21,3	2 068,2	3,0	42,2	4,2	12,6	
	k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	3,0	36,0	3,6	10,8	16,0	5,1	81,7	0,0	247,4	24,7	0,0	0,0	40,3	4,0	0,0	

2.	przepisach wprowadzających kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	52,0	47,3	4,7	245,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	766,0	35,3	3,5	2 701,6	3 944,0	44,8	4,5	17 656,8	127,0	193,4	19,3	2 456,1	79,0	37,6	3,8	296,7		
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	172,0	26,5	2,7	456,1	3 307,0	35,6	3,6	11 787,4	61,0	241,6	24,2	1 473,9	168,0	34,7	3,5	583,2		
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	389,0	44,8	4,5	1 743,9	989,0	54,5	5,4	5 385,7	97,0	201,0	20,1	1 949,3	14,0	57,3	5,7	80,3		
6.	ustawie o ochronie zwierząt	1,0	42,3	4,2	4,2	0,0	68,6	6,9	0,0	1,0	273,1	27,3	27,3	0,0	43,0	4,3	0,0		
7.	ustawie o odpadach	170,0	40,7	4,1	691,7	165,0	49,4	4,9	815,0	17,0	225,6	22,6	383,6	0,0	45,0	4,5	0,0		
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	4,0	37,6	3,8	15,0	14,0	47,9	4,8	67,0	0,0	232,1	23,2	0,0	1,0	54,1	5,4	5,4		
9.	ustawie – Prawo o miarach	46,0	38,9	3,9	179,2	114,0	45,7	4,6	521,2	43,0	299,4	29,9	1 287,3	0,0	44,1	4,4	0,0		
10.	ustawie – Prawo wodne	1,0	36,8	3,7	3,7	4,0	35,2	3,5	14,1	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	1,0	72,8	7,3	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0		
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	1,0	45,5	4,6	4,6	11,0	53,2	5,3	58,5	0,0	180,4	18,0	0,0	0,0	48,6	4,9	0,0		
14.	ustawie o ochronie przyrody	0,0	28,2	2,8	0,0	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	0,0	48,0	4,8	0,0		
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	8,0	46,9	4,7	37,5	6,0	54,3	5,4	32,6	3,0	281,5	28,2	84,5	0,0	65,0	6,5	0,0		
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0		
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	8,0	34,8	3,5	27,8	13,0	36,7	3,7	47,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0		
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	147,0	29,0	2,9	426,8	89,0	33,7	3,4	299,9	0,0	114,1	11,4	0,0	0,0	51,5	5,1	0,0		
21.	Inne: (podać jakie)	0,0	36,4	3,6	0,0	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	145,8	14,6	0,0	0,0	73,1	7,3	0,0		
22.	SUMA	19 649,0			130 716,7	144 050,0			1 256 610,7	10 109,0			260 605,0	446,0			1 816,6		
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)								1 649 749,0										
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)								549 916,3										

Tabela nr 5
Straż miejska w Poznaniu

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	
1.	a) Ustawie – Kodeks wykroczeń																
		825,0	38,0	3,8	3 131,4	45,3	4,5	6 020,0	59,0	192,8	19,3	1 137,3	5,0	39,8	4,0	19,9	
	b)	5,0	42,6	4,3	21,3	48,5	4,9	92,2	2,0	227,6	22,8	45,5	0,0	36,7	3,7	0,0	
		c)	402,0	43,0	4,3	1 726,8	51,6	5,2	3 041,8	21,0	197,1	19,7	414,0	0,0	45,0	4,5	0,0
	d)		28 157,0	70,4	7,0	198 129,2	92,6	9,3	910 797,4	4 517,0	263,6	26,4	119 046,5	989,0	55,4	5,5	5 474,9
			3 994,0	65,8	6,6	26 285,0	85,7	8,6	267 116,4	3 337,0	259,9	26,0	86 738,6	968,0	49,3	4,9	4 771,0
			24 163,0	54,4	5,4	131 394,9	65,7	6,6	441 408,7	1 180,0	204,5	20,4	24 125,1	21,0	41,0	4,1	86,1
	e)	5,0	27,3	2,7	13,6	42,4	4,2	4,2	0,0	36,2	3,6	0,0	0,0	41,8	4,2	0,0	
		f)	164,0	45,9	4,6	752,7	50,8	5,1	1 164,0	5,0	231,0	23,1	115,5	1,0	37,3	3,7	3,7
	g)	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	1,0	186,5	18,7	18,7	2,0	45,4	4,5	9,1
		h)	30,0	30,5	3,1	91,6	44,5	4,4	275,6	2,0	270,0	27,0	54,0	0,0	42,5	4,3	0,0
	i)	132,0	30,3	3,0	400,4	46,0	4,6	1 337,2	12,0	191,5	19,2	229,8	0,0	43,7	4,4	0,0	
	j)	1 816,0	42,5	4,2	7 715,6	50,6	5,1	35 437,2	81,0	213,2	21,3	1 727,1	1,0	42,2	4,2	4,2	
	k)	30,0	36,0	3,6	107,9	51,1	5,1	316,7	0,0	247,4	24,7	0,0	0,0	40,3	4,0	0,0	

2.	przepisach wprowadzających kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1 834,0	35,3	3,5	6 468,3	4 379,0	44,8	4,5	19 604,2	43,0	193,4	19,3	831,6	1,0	37,6	3,8	3,8		
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	511,0	26,5	2,7	1 355,1	1 553,0	35,6	3,6	5 535,5	6,0	241,6	24,2	145,0	0,0	34,7	3,5	0,0		
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	602,0	44,8	4,5	2 698,8	1 216,0	54,5	5,4	6 621,9	52,0	201,0	20,1	1 045,0	7,0	57,3	5,7	40,1		
6.	ustawie o ochronie zwierząt	1,0	42,3	4,2	4,2	7,0	68,6	6,9	48,0	1,0	273,1	27,3	27,3	4,0	43,0	4,3	17,2		
7.	ustawie o odpadach	8,0	40,7	4,1	32,5	13,0	49,4	4,9	64,2	3,0	225,6	22,6	67,7	13,0	45,0	4,5	58,5		
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	0,0	37,6	3,8	0,0	14,0	47,9	4,8	67,0	0,0	232,1	23,2	0,0	11,0	54,1	5,4	59,5		
9.	ustawie – Prawo o miarach	28,0	38,9	3,9	109,0	107,0	45,7	4,6	489,2	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0		
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	1,0	27,5	2,8	2,8	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0		
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	11,0	45,5	4,6	50,1	96,0	53,2	5,3	510,4	9,0	180,4	18,0	162,4	0,0	48,6	4,9	0,0		
14.	ustawie o ochronie przyrody	2,0	28,2	2,8	5,6	2,0	136,7	13,7	27,3	0,0	15,0	1,5	0,0	7,0	48,0	4,8	33,6		
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	2,0	54,3	5,4	10,9	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0		
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0		
17.	ustawie o zużyciu i sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0,0	34,8	3,5	0,0	1,0	36,7	3,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0		
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	280,0	29,0	2,9	812,9	687,0	33,7	3,4	2 315,2	0,0	114,1	11,4	0,0	0,0	51,5	5,1	0,0		
21.	Inne: (podać jakie)	0,0	36,4	3,6	0,0	1,0	36,8	3,7	3,7	0,0	145,8	14,6	0,0	19,0	73,1	7,3	138,9		
22.	SUMA	34 844,0			223 629,9	115 996,0			993 787,6	4 814,0			125 067,3	1 060,0			5 863,5		
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)																		
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)																		

1 348 348,3

449 449,4

Tabela nr 6

Straż miejska w Gdańsku

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 3 x kol. 5)	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 7 x kol. 9)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 11 x kol. 13)	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 15 x kol. 17)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 15 x kol. 17)	
1.	1. Ustawie – Kodeks wykroczeń																
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	5 226,0	38,0	3,8	19 835,9	1 404,0	45,3	4,5	6 364,5	226,0	192,8	19,3	4 356,6	0,0	39,8	4,0	0,0
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	62,0	42,6	4,3	263,9	41,0	48,5	4,9	198,9	7,0	227,6	22,8	159,3	0,0	36,7	3,7	0,0
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	3 362,0	43,0	4,3	14 441,9	760,0	51,6	5,2	3 924,9	86,0	197,1	19,7	1 695,4	0,0	45,0	4,5	0,0
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenia rejestrujące – pozostałe naruszenia	38 849,0	70,4	7,0	273 364,4	29 101,0	92,6	9,3	269 549,9	2 791,0	263,6	26,4	73 557,4	0,0	55,4	5,5	0,0
	e) wykroczenia przeciwko osobie	6,0	27,3	2,7	16,4	1,0	42,4	4,2	4,2	0,0	36,2	3,6	0,0	0,0	41,8	4,2	0,0
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	31,0	45,9	4,6	142,3	13,0	50,8	5,1	66,1	1,0	231,0	23,1	23,1	0,0	37,3	3,7	0,0
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	0,0	45,4	4,5	0,0
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	470,0	30,5	3,1	1 435,6	190,0	44,5	4,4	844,6	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	3 914,0	30,3	3,0	11 871,7	284,0	46,0	4,6	1 305,1	23,0	191,5	19,2	440,5	0,0	43,7	4,4	0,0
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	22 682,0	42,5	4,2	96 368,3	4 793,0	50,6	5,1	24 243,6	322,0	213,2	21,3	6 865,7	0,0	42,2	4,2	0,0
	k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	134,0	36,0	3,6	481,8	202,0	51,1	5,1	1 031,8	14,0	247,4	24,7	346,4	0,0	40,3	4,0	0,0

[illegible]

Tabela nr 7
Straż miejska w Szczecinie

I	2	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	1 161,0	38,0	3,8	4 406,7	45,3	4,5	2 466,0	192,8	19,3	848,2		2,0	398	4,0	8,0	
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	2,0	42,6	4,3	8,5	48,5	4,9	135,9	6,0	227,6	22,8		0,0	36,7	3,7	0,0	
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	365,0	43,0	4,3	1 567,9	51,6	5,2	1 477,0	15,0	197,1	19,7		6,0	45,0	4,5	27,0	
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	10 133,0	70,4	7,0	71 301,7	92,6	9,3	432 330,3	6 201,0	263,6	26,4	163 428,6	9,0	55,4	5,5	49,8	
		681,0	65,8	6,6	4 481,7	85,7	8,6	287 435,8	5 867,0	259,9	26,0	152 500,9	1,0	49,3	4,9	4,9	
		9 452,0	54,4	5,4	51 398,6	65,7	6,6	86 311,0	335,0	204,5	20,4	68 491,1	8,0	41,0	4,1	32,8	
e)	wykroczenia przeciwko osobie	1,0	27,3	2,7	2,7	42,4	4,2	4,2	0,0	36,2	3,6		0,0	41,8	4,2	0,0	
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	7,0	45,9	4,6	32,1	50,8	5,1	106,7	1,0	231,0	23,1		0,0	37,3	3,7	0,0	
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7		0,0	45,4	4,5	0,0	
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0,0	30,5	3,1	0,0	44,5	4,4	0,0	0,0	270,0	27,0		0,0	42,5	4,3	0,0	
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	156,0	30,3	3,0	473,2	46,0	4,6	1 879,5	7,0	191,5	19,2		0,0	43,7	4,4	0,0	
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	964,0	42,5	4,2	4 095,7	50,6	5,1	7 627,7	24,0	213,2	21,3		2,0	42,2	4,2	8,4	
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	96,0	36,0	3,6	345,2	51,1	5,1	2 467,2	2,0	247,4	24,7		0,0	40,3	4,0	0,0	

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	2 601,0	35,3	3,5	9 173,4	3 480,0	44,8	4,5	15 579,5	23,0	193,4	19,3	444,8	0,0	37,6	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	259,0	26,5	2,7	686,8	436,0	35,6	3,6	1 554,1	5,0	241,6	24,2	120,8	0,0	34,7	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	1 365,0	44,8	4,5	6 119,5	1 213,0	54,5	5,4	6 605,5	94,0	201,0	20,1	1 889,0	34,0	57,3	5,7	194,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6.	ustawie o ochronie zwierząt	16,0	42,3	4,2	67,7	2,0	68,6	6,9	13,7	0,0	273,1	27,3	0,0	0,0	43,0	4,3	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	ustawie o odpadach	74,0	40,7	4,1	301,1	73,0	49,4	4,9	360,6	1,0	225,6	22,6	22,6	0,0	45,0	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	0,0	37,6	3,8	0,0	1,0	47,9	4,8	4,8	0,0	232,1	23,2	0,0	0,0	54,1	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9.	ustawie – Prawo o miarach	1,0	38,9	3,9	3,9	5,0	45,7	4,6	22,9	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10.	ustawie – Prawo wodne	11,0	36,8	3,7	40,4	4,0	35,2	3,5	14,1	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	1,0	18,0	1,8	1,8	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	6,0	45,5	4,6	27,3	37,0	53,2	5,3	196,7	1,0	180,4	18,0	18,0	1,0	48,6	4,9	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
14.	ustawie o ochronie przyrody	3,0	28,2	2,8	8,5	1,0	136,7	13,7	13,7	0,0	15,0	1,5	0,0	0,0	48,0	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	14,0	46,9	4,7	65,6	11,0	54,3	5,4	59,7	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	1,0	34,8	3,5	3,5	1,0	36,7	3,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0,0	29,0	2,9	0,0	3,0	33,7	3,4	10,1	0,0	114,1	11,4	0,0	0,0	51,5	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21.	Inne: (podać jakie)	0,0	36,4	3,6	0,0	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	145,8	14,6	0,0	0,0	73,1	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22.	SUMA	17 237,0			98 733,2	55 222,0			472 933,5	6 424,0			167 922,7	55,0			297,3					
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)																					
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)																					

739 886,8

246 628,9

Tabela nr 8
Straż miejska w Bydgoszczy

I	2	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	łącznie liczba interwencji (kol. 3 x kol. 5)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	łącznie liczba interwencji (kol. 11 x kol. 13)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	2 697,0	38,0	3,8		10 236,8	680,0	45,3	4,5	3 082,5			192,8	3,0	398	4,0	11,9
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	142,0	42,6	4,3		604,4	82,0	48,5	4,9	397,9			227,6	6,0	36,7	3,7	22,0
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	1 461,0	43,0	4,3		6 275,9	1 116,0	51,6	5,2	5 763,4			197,1	59,0	45,0	4,5	265,5
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	35 029,0	70,4	7,0		246 484,6	41 810,0	92,6	9,3	387 267,9			263,6	313,0	55,4	5,5	1 732,7
		576,0	65,8	6,6		3 790,7	22 639,0	85,7	8,6	193 933,9			259,9	41,0	49,3	4,9	202,1
		34 453,0	54,4	5,4		187 350,5	19 171,0	65,7	6,6	126 021,9			204,5	204,0	41,0	4,1	836,9
e)	wykroczenia przeciwko osobie	19,0	27,3	2,7		51,8	0,0	42,4	4,2	0,0			36,2	0,0	41,8	4,2	0,0
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	46,0	45,9	4,6		211,1	13,0	50,8	5,1	66,1			231,0	0,0	37,3	3,7	0,0
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	17,0	23,5	2,4		40,0	0,0	10,0	1,0	0,0			186,5	2,0	45,4	4,5	9,1
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	208,0	30,5	3,1		635,3	12,0	44,5	4,4	53,3			270,0	0,0	42,5	4,3	0,0
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	1 865,0	30,3	3,0		5 656,8	760,0	46,0	4,6	3 492,5			191,5	0,0	43,7	4,4	0,0
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	10 637,0	42,5	4,2		45 193,1	2 438,0	50,6	5,1	12 331,7			213,2	0,0	42,2	4,2	0,0
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	201,0	36,0	3,6		722,7	137,0	51,1	5,1	699,8			247,4	0,0	40,3	4,0	0,0

2.	przepisach wprowadzających kodeksy pracy	56,0	25,0	2,5	140,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	16 927,0	35,3	3,5	59 699,4	18 760,0	44,8	4,5	83 986,2	293,0	193,4	19,3	5 666,4	5,0	37,6	3,8	18,8	
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	3 657,0	26,5	2,7	9 697,9	3 231,0	35,6	3,6	11 516,5	59,0	241,6	24,2	1 425,5	2,0	34,7	3,5	6,9	
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	1 472,0	44,8	4,5	6 599,2	910,0	54,5	5,4	4 955,5	80,0	201,0	20,1	1 607,7	331,0	57,3	5,7	1 897,6	
6.	ustawie o ochronie zwierząt	15,0	42,3	4,2	63,5	0,0	68,6	6,9	0,0	5,0	273,1	27,3	136,6	0,0	43,0	4,3	0,0	
7.	ustawie o odpadach	96,0	40,7	4,1	390,6	88,0	49,4	4,9	434,7	3,0	225,6	22,6	67,7	0,0	45,0	4,5	0,0	
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	2,0	37,6	3,8	7,5	0,0	47,9	4,8	0,0	0,0	232,1	23,2	0,0	3,0	54,1	5,4	16,2	
9.	ustawie – Prawo o miarach	13,0	38,9	3,9	50,6	25,0	45,7	4,6	114,3	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0	
10.	ustawie – Prawo wodne	1,0	36,8	3,7	3,7	1,0	35,2	3,5	3,5	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	37,0	45,5	4,6	168,4	95,0	53,2	5,3	505,1	0,0	180,4	18,0	0,0	371,0	48,6	4,9	1 802,0	
14.	ustawie o ochronie przyrody	4,0	28,2	2,8	11,3	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	11,0	48,0	4,8	52,8	
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0	
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	35,0	3,5	7,0	
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	5,0	34,8	3,5	17,4	0,0	36,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	2,0	76,1	7,6	15,2	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	19,0	29,0	2,9	55,2	3,0	33,7	3,4	10,1	0,0	114,1	11,4	0,0	0,0	51,5	5,1	0,0	
21.	Inne: (podać jakie)	344,0	36,4	3,6	1 251,0	25,0	36,8	3,7	92,0	0,0	145,8	14,6	0,0	5,0	73,1	7,3	36,6	
22.	SUMA	74 972,0			394 283,3	70 186,0			514 773,0	2 189,0			53 965,7	1 113,0			5 879,2	
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)								968 901,2									
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)								322 967,1									

Tabela nr 9
Straż miejska w Lublinie

1.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń															
	a)	1 705,0	38,0	3,8	6 471,5	3 102,0	45,3	4,5	14 061,8	29,0	192,8	19,3	559,0	13,0	39,8	4,0	51,7
	b)	0,0	42,6	4,3	0,0	58,0	48,5	4,9	281,4	0,0	227,6	22,8	0,0	1,0	36,7	3,7	3,7
	c)	197,0	43,0	4,3	846,2	422,0	51,6	5,2	2 179,4	10,0	197,1	19,7	197,1	8,0	45,0	4,5	36,0
	d)	8 876,0	70,4	7,0	62 456,7	38 830,0	92,6	9,3	359 665,4	3 645,0	263,6	26,4	96 064,7	4,0	55,4	5,5	22,1
		584,0	65,8	6,6	3 843,4	13 813,0	85,7	8,6	118 327,2	1 529,0	259,9	26,0	39 743,3	0,0	49,3	4,9	0,0
		8 292,0	54,4	5,4	45 090,7	25 017,0	65,7	6,6	164 451,0	2 116,0	204,5	20,4	43 261,6	4,0	41,0	4,1	16,4
	e)	20,0	27,3	2,7	54,5	1,0	42,4	4,2	4,2	0,0	36,2	3,6	0,0	5,0	41,8	4,2	20,9
	f)	14,0	45,9	4,6	64,3	14,0	50,8	5,1	71,2	2,0	231,0	23,1	46,2	2,0	37,3	3,7	7,5
	g)	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	0,0	45,4	4,5	0,0
	h)	0,0	30,5	3,1	0,0	1,0	44,5	4,4	4,4	0,0	270,0	27,0	0,0	2,0	42,5	4,3	8,5
	i)	209,0	30,3	3,0	633,9	269,0	46,0	4,6	1 236,1	12,0	191,5	19,2	229,8	1,0	43,7	4,4	4,4
	j)	1 163,0	42,5	4,2	4 941,2	4 070,0	50,6	5,1	20 586,6	7,0	213,2	21,3	149,3	0,0	42,2	4,2	0,0
k)	34,0	36,0	3,6	122,2	194,0	51,1	5,1	991,0	1,0	247,4	24,7	24,7	0,0	40,3	4,0	0,0	

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	1,0	25,0	2,5	2,5	2,5	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	230,0	35,3	3,5	811,2	4 133,0	44,8	4,5	18 502,9	51,0	193,4	19,3	986,3	87,0	37,6	3,8	326,7	
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	402,0	26,5	2,7	1 066,1	2 201,0	35,6	3,6	7 845,2	1,0	241,6	24,2	24,2	0,0	34,7	3,5	0,0	
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	380,0	44,8	4,5	1 703,6	409,0	54,5	5,4	2 227,3	61,0	201,0	20,1	1 225,8	213,0	57,3	5,7	1 221,1	
6.	ustawie o ochronie zwierząt	0,0	42,3	4,2	0,0	0,0	68,6	6,9	0,0	0,0	273,1	27,3	0,0	0,0	43,0	4,3	0,0	
7.	ustawie o odpadach	52,0	40,7	4,1	211,6	59,0	49,4	4,9	291,4	0,0	225,6	22,6	0,0	5,0	45,0	4,5	22,5	
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	18,0	37,6	3,8	67,6	31,0	47,9	4,8	148,5	1,0	232,1	23,2	23,2	0,0	54,1	5,4	0,0	
9.	ustawie – Prawo o miarach	1,0	38,9	3,9	3,9	0,0	45,7	4,6	0,0	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0	
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	0,0	45,5	4,6	0,0	2,0	53,2	5,3	10,6	0,0	180,4	18,0	0,0	0,0	48,6	4,9	0,0	
14.	ustawie o ochronie przyrody	0,0	28,2	2,8	0,0	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	0,0	48,0	4,8	0,0	
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0	
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0	
17.	ustawie o zużyciu sprężenia elektrycznym i elektronicznym	0,0	34,8	3,5	0,0	0,0	36,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0	
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0	
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0	
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	4,0	29,0	2,9	11,6	1,0	33,7	3,4	3,4	0,0	114,1	11,4	0,0	0,0	51,5	5,1	0,0	
21.	Inne: (podać jakie)	0,0	36,4	3,6	0,0	3,0	36,8	3,7	11,0	0,0	145,8	14,6	0,0	9,0	73,1	7,3	65,8	
22.	SUMA	13 306,0			79 468,7	53 800,0			428 121,8	3 820,0			99 530,4	350,0			1 790,9	
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)								608 911,8									
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)								202 970,6									

Tabela nr 10
Straż miejska w Katowicach

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom				
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
	1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
	a)	1 112,0	38,0	3,8	4 220,7	2 465,0	45,3	4,5	11 174,2	90,0	192,8	19,3	1 734,9	59,0	39,8	4,0	234,5	
	b)	21,0	42,6	4,3	89,4	21,0	48,5	4,9	101,9	1,0	227,6	22,8	22,8	1,0	36,7	3,7	3,7	
	c)	287,0	43,0	4,3	1 232,8	211,0	51,6	5,2	1 089,7	9,0	197,1	19,7	1 77,4	9,0	45,0	4,5	40,5	
	d)	13 385,0	70,4	7,0	94 184,7	30 735,0	92,6	9,3	284 685,0	227,0	263,6	26,4	5 982,6	57,0	55,4	5,5	315,5	
		73,0	65,8	6,6	480,4	104,0	85,7	8,6	890,9	1,0	259,9	26,0	26,0	2,0	49,3	4,9	9,9	
		13 312,0	54,4	5,4	72 388,8	30 631,0	65,7	6,6	201 355,1	226,0	204,5	20,4	4 620,6	55,0	41,0	4,1	225,6	
	e)	0,0	27,3	2,7	0,0	1,0	42,4	4,2	4,2	0,0	36,2	3,6	3,6	0,0	1,0	41,8	4,2	4,2
	f)	243,0	45,9	4,6	1 115,2	129,0	50,8	5,1	655,7	2,0	231,0	23,1	46,2	34,0	37,3	3,7	126,7	
	g)	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	9,0	45,4	4,5	40,8	
	h)	19,0	30,5	3,1	58,0	46,0	44,5	4,4	204,5	0,0	270,0	27,0	0,0	1,0	42,5	4,3	4,3	
	i)	199,0	30,3	3,0	603,6	205,0	46,0	4,6	942,0	3,0	191,5	19,2	57,5	6,0	43,7	4,4	26,2	
	j)	1 559,0	42,5	4,2	6 623,7	3 622,0	50,6	5,1	18 320,5	44,0	213,2	21,3	938,2	20,0	42,2	4,2	84,3	
k)	32,0	36,0	3,6	115,1	217,0	51,1	5,1	1 108,5	1,0	247,4	24,7	24,7	0,0	40,3	4,0	0,0		

2.	przepisach wprowadzających kodeks pracy	6,0	25,0	2,5	15,0	4,0	47,3	4,7	18,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1 539,0	35,3	3,5	5 427,9	3 356,0	44,8	4,5	15 024,4	8,0	193,4	19,3	154,7	24,0	37,6	3,8	90,1		
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	301,0	26,5	2,7	798,2	486,0	35,6	3,6	1 732,3	1,0	241,6	24,2	24,2	3,0	34,7	3,5	10,4		
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	747,0	44,8	4,5	3 348,9	923,0	54,5	5,4	5 026,3	14,0	201,0	20,1	281,3	115,0	57,3	5,7	659,3		
6.	ustawie o ochronie zwierząt	8,0	42,3	4,2	33,8	7,0	68,6	6,9	48,0	0,0	273,1	27,3	0,0	0,0	43,0	4,3	0,0		
7.	ustawie o odpadach	65,0	40,7	4,1	264,5	175,0	49,4	4,9	864,4	3,0	225,6	22,6	67,7	2,0	45,0	4,5	9,0		
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	1,0	37,6	3,8	3,8	11,0	47,9	4,8	52,7	0,0	232,1	23,2	0,0	2,0	54,1	5,4	10,8		
9.	ustawie – Prawo o miarach	10,0	38,9	3,9	38,9	57,0	45,7	4,6	260,6	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0		
10.	ustawie – Prawo wodne	6,0	36,8	3,7	22,1	78,0	35,2	3,5	274,3	1,0	240,0	24,0	24,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0		
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	4,0	45,5	4,6	18,2	50,0	53,2	5,3	265,8	0,0	180,4	18,0	0,0	5,0	48,6	4,9	24,3		
14.	ustawie o ochronie przyrody	1,0	28,2	2,8	2,8	2,0	136,7	13,7	27,3	0,0	15,0	1,5	0,0	0,0	48,0	4,8	0,0		
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	4,0	46,9	4,7	18,8	4,0	54,3	5,4	21,7	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0		
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0		
17.	ustawie o zużyciu i sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	6,0	34,8	3,5	20,9	33,0	36,7	3,7	121,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	55,0	5,5	5,5		
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	2,0	50,0	5,0	10,0	7,0	31,7	3,2	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0		
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0		
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	200,0	29,0	2,9	580,7	363,0	33,7	3,4	1 223,3	10,0	114,1	11,4	114,1	5,0	51,5	5,1	25,7		
21.	Inne: (podać jakie)	2,0	36,4	3,6	7,3	1,0	36,8	3,7	3,7	0,0	145,8	14,6	0,0	0,0	73,1	7,3	0,0		
22.	SUMA	19 759,0			118 854,9	43 209,0			343 273,2	414,0			9 650,3	354,0			1 715,9		
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)								473 494,3										
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)								157 831,4										

Tabela nr 11

Rodzaje wykroczeń zawartych w:		Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Średniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 3 x kol. 5)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Średniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 7 x kol. 9)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Średniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 11 x kol. 13)	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Średniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014) (kol. 15 x kol. 17)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	316,0	38,0	3,8	1 199,4	276,0	45,3	4,5	1 251,1	56,0	192,8	19,3	1 079,5	1,0	39,8	4,0	4,0
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	5,0	42,6	4,3	21,3	41,0	48,5	4,9	198,9	9,0	227,6	22,8	204,9	1,0	36,7	3,7	3,7
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	253,0	43,0	4,3	1 086,8	353,0	51,6	5,2	1 823,0	54,0	197,1	19,7	1 064,6	4,0	45,0	4,5	18,0
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenia rejestrujące – pozostałe naruszenia	14 704,0	70,4	7,0	103 466,0	19 062,0	92,6	9,3	176 563,0	2 376,0	263,6	26,4	62 620,0	5,0	55,4	5,5	27,7
	e) wykroczenia przeciwko osobie	0,0	65,8	6,6	0,0	0,0	85,7	8,6	0,0	0,0	259,9	26,0	0,0	0,0	49,3	4,9	0,0
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	1,0	45,9	4,6	4,6	2,0	50,8	5,1	10,2	0,0	231,0	23,1	0,0	0,0	37,3	3,7	0,0
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	0,0	45,4	4,5	0,0
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	4,0	30,5	3,1	12,2	2,0	44,5	4,4	8,9	1,0	270,0	27,0	27,0	0,0	42,5	4,3	0,0
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	254,0	30,3	3,0	770,4	796,0	46,0	4,6	3 657,9	43,0	191,5	19,2	823,5	0,0	43,7	4,4	0,0
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	2 883,0	42,5	4,2	12 248,9	5 353,0	50,6	5,1	27 076,1	257,0	213,2	21,3	5 479,8	1,0	42,2	4,2	4,2
	k) szkódnictwo leśne, polne i ogrodowe	1,0	36,0	3,6	3,6	4,0	51,1	5,1	20,4	1,0	247,4	24,7	24,7	0,0	40,3	4,0	0,0

149 874,2

Tabela nr 12
Straż miejska w Kielcach

1	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	99,0	38,0	3,8	375,8	1 007,0	45,3	4,5	4 564,9	28,0	192,8	19,3	539,8	32,0	39,8	4,0	127,2
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	0,0	42,6	4,3	0,0	57,0	48,5	4,9	276,6	8,0	227,6	22,8	182,1	10,0	36,7	3,7	36,7
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	34,0	43,0	4,3	146,1	301,0	51,6	5,2	1 554,5	33,0	197,1	19,7	650,6	41,0	45,0	4,5	184,5
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	9 122,0	70,4	7,0	64 187,7	18 098,0	92,6	9,3	167 633,9	893,0	263,6	26,4	23 535,2	249,0	55,4	5,5	1 378,4
e)	wykroczenia przeciwko osobie	0,0	27,3	2,7	0,0	0,0	42,4	4,2	0,0	3,0	36,2	3,6	10,8	0,0	41,8	4,2	0,0
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	136,0	45,9	4,6	624,2	94,0	50,8	5,1	477,8	59,0	231,0	23,1	1 362,9	160,0	37,3	3,7	596,0
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	29,0	45,4	4,5	131,6
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0,0	30,5	3,1	0,0	2,0	44,5	4,4	8,9	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	100,0	30,3	3,0	303,3	1 341,0	46,0	4,6	6 162,3	153,0	191,5	19,2	2 930,2	28,0	43,7	4,4	122,4
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 039,0	42,5	4,2	4 414,4	2 873,0	50,6	5,1	14 532,0	150,0	213,2	21,3	3 198,3	136,0	42,2	4,2	573,4
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	16,0	36,0	3,6	57,5	184,0	51,1	5,1	939,9	3,0	247,4	24,7	74,2	10,0	40,3	4,0	40,3

Tabela nr 13
Straż miejska w Rzeszowie

Rodzaje wykroczeń zawartych w:		Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	11	12	13	14	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Ustawie – kodeks wykroczeń																
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	3 570,0	38,0	3,8	13 550,4	83,0	45,3	4,5	376,2	2,0	192,8	19,3	38,6	223,0	39,8	4,0	886,4
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	8,0	42,6	4,3	34,0	0,0	48,5	4,9	0,0	7,0	227,6	22,8	159,3	0,0	36,7	3,7	0,0
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	1 078,0	43,0	4,3	4 630,7	39,0	51,6	5,2	201,4	7,0	197,1	19,7	138,0	50,0	45,0	4,5	225,0
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	10 333,0	70,4	7,0	72 709,1	5 460,0	92,6	9,3	50 573,6	79,0	263,6	26,4	2 082,1	99,0	55,4	5,5	548,0
e)	wykroczenia przeciwko osobie	10 333,0	54,4	5,4	56 189,4	5 460,0	65,7	6,6	35 891,7	79,0	204,5	20,4	1 615,2	99,0	41,0	4,1	406,1
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	735,0	45,9	4,6	3 373,2	18,0	50,8	5,1	91,5	5,0	231,0	23,1	115,5	73,0	37,3	3,7	271,9
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	95,0	23,5	2,4	223,3	0,0	10,0	1,0	0,0	2,0	186,5	18,7	37,3	32,0	45,4	4,5	145,2
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	5,0	30,5	3,1	15,3	0,0	44,5	4,4	0,0	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	16,0	30,3	3,0	48,5	13,0	46,0	4,6	59,7	3,0	191,5	19,2	57,5	0,0	43,7	4,4	0,0
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	522,0	42,5	4,2	2 217,8	837,0	50,6	5,1	4 233,7	7,0	213,2	21,3	149,3	30,0	42,2	4,2	126,5
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	9,0	36,0	3,6	32,4	0,0	51,1	5,1	0,0	4,0	247,4	24,7	99,0	0,0	40,3	4,0	0,0

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	935,0	35,3	3,5	3 297,6	122,0	44,8	4,5	546,2	3,0	193,4	19,3	58,0	73,0	37,6	3,8	274,2			
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	799,0	26,5	2,7	2 118,8	230,0	35,6	3,6	819,8	1,0	241,6	24,2	24,2	0,0	34,7	3,5	0,0			
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	1 730,0	44,8	4,5	7 755,8	20,0	54,5	5,4	108,9	4,0	201,0	20,1	80,4	382,0	57,3	5,7	2 190,0			
6.	ustawie o ochronie zwierząt	6,0	42,3	4,2	25,4	0,0	68,6	6,9	0,0	0,0	273,1	27,3	0,0	0,0	43,0	4,3	0,0			
7.	ustawie o odpadach	97,0	40,7	4,1	394,7	26,0	49,4	4,9	128,4	0,0	225,6	22,6	0,0	7,0	45,0	4,5	31,5			
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	2,0	37,6	3,8	7,5	0,0	47,9	4,8	0,0	0,0	232,1	23,2	0,0	0,0	54,1	5,4	0,0			
9.	ustawie – Prawo o miarach	0,0	38,9	3,9	0,0	0,0	45,7	4,6	0,0	0,0	299,4	29,9	0,0	0,0	44,1	4,4	0,0			
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	1,0	50,0	5,0	5,0			
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0			
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0			
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	21,0	45,5	4,6	95,6	6,0	53,2	5,3	31,9	1,0	180,4	18,0	18,0	2,0	48,6	4,9	9,7			
14.	ustawie o ochronie przyrody	9,0	28,2	2,8	25,4	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	1,0	48,0	4,8	4,8			
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	13,0	46,9	4,7	60,9	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	1,0	65,0	6,5	6,5			
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0			
17.	ustawie o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0,0	34,8	3,5	0,0	0,0	36,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0			
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0			
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	0,0	76,1	7,6	0,0	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0			
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	186,0	29,0	2,9	540,0	32,0	33,7	3,4	107,8	4,0	114,1	11,4	45,6	5,0	51,5	5,1	25,7			
21.	Inne: (podać jakie)	0,0	36,4	3,6	0,0	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	145,8	14,6	0,0	0,0	73,1	7,3	0,0			
22.	SUMA	20 175,0			111 172,7	6 886,0			57 279,2	129,0			3 102,7	980,0			4 754,7			
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)									176 309,3										
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)																			

58 769,8

Tabela nr 14

Straż miejska w Olsztynie

1		Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom							
			Waga		Łączna liczba interwencji (2012-2014)		Waga		Łączna liczba interwencji (2012-2014)		Waga		Łączna liczba interwencji (2012-2014)		Waga		Łączna liczba interwencji (2012-2014)		Waga		Łączna liczba interwencji (2012-2014)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18					
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																					
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	683,0	38,0	3,8	2 592,4	532,0	45,3	4,5	2 411,6	19,0	192,8	19,3	366,3	0,0	39,8	4,0	0,0					
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	5,0	42,6	4,3	21,3	66,0	48,5	4,9	320,2	7,0	227,6	22,8	159,3	0,0	36,7	3,7	0,0					
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	1 108,0	43,0	4,3	4 759,6	630,0	51,6	5,2	3 253,6	56,0	197,1	19,7	1 104,0	0,0	45,0	4,5	0,0					
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym:	15 114,0	70,4	7,0	106 351,0	12 887,0	92,6	9,3	119 366,7	404,0	263,6	26,4	10 647,5	21,0	55,4	5,5	116,3					
	– ujawnione przez urządzenia rejestrujące	114,0	65,8	6,6	750,2	1 327,0	85,7	8,6	11 367,6	72,0	259,9	26,0	1 871,5	15,0	49,3	4,9	73,9					
	– pozostałe naruszenia	15 000,0	54,4	5,4	81 567,9	11 560,0	65,7	6,6	75 990,5	332,0	204,5	20,4	6 787,7	6,0	41,0	4,1	24,6					
	e) wykroczenia przeciwko osobie	0,0	27,3	2,7	0,0	0,0	42,4	4,2	0,0	1,0	36,2	3,6	3,6	0,0	41,8	4,2	0,0					
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	2,0	45,9	4,6	9,2	2,0	50,8	5,1	10,2	0,0	231,0	23,1	0,0	0,0	37,3	3,7	0,0					
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	186,5	18,7	0,0	0,0	45,4	4,5	0,0					
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0,0	30,5	3,1	0,0	0,0	44,5	4,4	0,0	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0					
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	1 408,0	30,3	3,0	4 270,6	456,0	46,0	4,6	2 095,5	16,0	191,5	19,2	306,4	1,0	43,7	4,4	4,4					
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	4 842,0	42,5	4,2	20 572,0	3 278,0	50,6	5,1	16 580,5	73,0	213,2	21,3	1 556,5	1,0	42,2	4,2	4,2					
	k) szkodzićto leśne, polne i ogrodowe	314,0	36,0	3,6	1 128,9	609,0	51,1	5,1	3 110,8	10,0	247,4	24,7	247,4	0,0	40,3	4,0	0,0					

2.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0,0	25,0	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	47,3	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
3.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1 673,0	35,3	3,5	5 900,5	7 456,0	44,8	4,5	33 379,6	130,0	193,4	19,3	2 514,1	0,0	37,6	3,8	0,0			
4.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	24,0	26,5	2,7	63,6	10,0	35,6	3,6			241,6	24,2	0,0	0,0	34,7	3,5	0,0			
5.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	168,0	44,8	4,5	753,2	84,0	54,5	5,4	457,4	20,0	201,0	20,1	401,9	1 993,0	57,3	5,7	11 426,0			
6.	ustawie o ochronie zwierząt	0,0	42,3	4,2	0,0	0,0	68,6	6,9	0,0	0,0	273,1	27,3	0,0	0,0	43,0	4,3	0,0			
7.	ustawie o odpadach	101,0	40,7	4,1	410,9	79,0	49,4	4,9	390,2	5,0	225,6	22,6	112,8	0,0	45,0	4,5	0,0			
8.	ustawie – Prawo ochrony środowiska	0,0	37,6	3,8	0,0	0,0	47,9	4,8	0,0	1,0	232,1	23,2	23,2	0,0	54,1	5,4	0,0			
9.	ustawie – Prawo o miarach	44,0	38,9	3,9	171,4	90,0	45,7	4,6	411,4	7,0	299,4	29,9	209,6	26,0	44,1	4,4	114,7			
10.	ustawie – Prawo wodne	0,0	36,8	3,7	0,0	0,0	35,2	3,5	0,0	0,0	240,0	24,0	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0			
11.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0,0	27,5	2,8	0,0	0,0	72,8	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0			
12.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0,0	18,0	1,8	0,0	0,0	16,0	1,6	0,0	0,0	20,0	2,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0			
13.	ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	34,0	45,5	4,6	154,8	39,0	53,2	5,3	207,3	10,0	180,4	18,0	180,4	0,0	48,6	4,9	0,0			
14.	ustawie o ochronie przyrody	1,0	28,2	2,8	2,8	0,0	136,7	13,7	0,0	0,0	15,0	1,5	0,0	0,0	48,0	4,8	0,0			
15.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	0,0	46,9	4,7	0,0	0,0	54,3	5,4	0,0	0,0	281,5	28,2	0,0	0,0	65,0	6,5	0,0			
16.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	35,0	3,5	0,0			
17.	ustawie o zużyciu i sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	0,0	34,8	3,5	0,0	0,0	36,7	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55,0	5,5	0,0			
18.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0,0	50,0	5,0	0,0	0,0	31,7	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	6,0	0,0			
19.	ustawie – Kodeks wyborczy	1,0	76,1	7,6	7,6	0,0	74,0	7,4	0,0	0,0	276,7	27,7	0,0	0,0	50,0	5,0	0,0			
20.	aktach prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	601,0	29,0	2,9	1 744,9	387,0	33,7	3,4	1 304,2	29,0	114,1	11,4	330,9	3 906,0	51,5	5,1	20 100,3			
21.	Inne: (podać jakie)	35,0	36,4	3,6	127,3	6,0	36,8	3,7	22,1	3,0	145,8	14,6	43,7	0,0	73,1	7,3	0,0			
22.	SUMA	26 158,0			149 042,0	26 611,0			183 357,0	791,0			18 207,8	5 948,0			31 765,8			
23.	ŁĄCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 22, suma kolumn: 6, 10, 14 i 18)																			
24.	ŚREDNIA ROCZNA LICZBA INTERWENCJI PRZELICZENIOWYCH (2012–2014) (wiersz 23/3 lata)																			

382 372,6

127 457,5

Tabela nr 15
Straż miejska w Opolu

I	2	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łącznie liczba interwencji (2012-2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
a)	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	729,0	38,0	3,8	2 767,0	45,3	4,5	1 260,2	7,0	192,8	19,3		224,0	39,8	4,0	890,4	
b)	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	13,0	42,6	4,3	55,3	4,0	4,9	19,4	1,0	227,6	22,8		12,0	36,7	3,7	44,0	
c)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	510,0	43,0	4,3	2 190,8	51,6	5,2	810,8	27,0	197,1	19,7		316,0	45,0	4,5	1 422,0	
d)	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenie rejestrujące – pozostałe naruszenia	18 848,0	70,4	7,0	132 625,6	92,6	9,3	34 114,0	471,0	263,6	26,4		3 140,0	55,4	5,5	17 382,5	
e)	wykroczenia przeciwko osobie	0,0	65,8	6,6	0,0	85,7	8,6	0,0	0,0	259,9	26,0		0,0	49,3	4,9	0,0	
f)	wykroczenia przeciwko zdrowiu	0,0	54,4	5,4	0,0	65,7	6,6	0,0	0,0	204,5	20,4		23,0	41,0	4,1	94,4	
g)	wykroczenia przeciwko mieniu	23,0	27,3	2,7	2,7	42,4	4,2	0,0	0,0	36,2	3,6		0,0	41,8	4,2	0,0	
h)	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0,0	45,9	4,6	105,6	50,8	5,1	15,2	0,0	231,0	23,1		375,0	37,3	3,7	1 396,9	
i)	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	99,0	30,5	3,1	302,4	44,5	4,4	40,0	0,0	186,5	18,7		73,0	45,4	4,5	331,2	
j)	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	297,0	30,3	3,0	900,8	46,0	4,6	59,7	1,0	191,5	19,2		84,0	43,7	4,4	367,2	
k)	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	4 295,0	42,5	4,2	18 248,0	50,6	5,1	10 809,2	64,0	213,2	21,3		1 021,0	42,2	4,2	4 304,8	
		0,0	36,0	3,6	0,0	51,1	5,1	5,1	1,0	247,4	24,7		21,0	40,3	4,0	84,5	

100 541,7

Tabela nr 16
Straż miejska w Zielonej Górze

Rodzaje wykroczeń zawartych w:		Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 k.w.)				Mandat				Wnioski do Sądu				Sprawy przekazane innym organom lub instytucjom			
		łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)	Uśredniony szacunek pracochłonności (min)	Waga	łączna liczba interwencji (2012–2014)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń																
	a) wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	250,0	38,0	3,8	948,9	41,0	45,3	4,5	185,9	9,0	192,8	19,3	173,5	46,0	39,8	4,0	182,9
	b) wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	4,0	42,6	4,3	17,0	5,0	48,5	4,9	24,3	3,0	227,6	22,8	68,3	0,0	36,7	3,7	0,0
	c) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	284,0	43,0	4,3	1 220,0	51,0	51,6	5,2	263,4	4,0	197,1	19,7	78,9	0,0	45,0	4,5	0,0
	d) wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym: – ujawnione przez urządzenia rejestrujące – pozostałe naruszenia	1 600,0	70,4	7,0	11 258,5	461,0	92,6	9,3	4 270,0	31,0	263,6	26,4	817,0	42,0	55,4	5,5	232,5
		0,0	65,8	6,6	0,0	0,0	85,7	8,6	0,0	0,0	259,9	26,0	0,0	0,0	49,3	4,9	0,0
		1 109,0	54,4	5,4	6 030,6	154,0	65,7	6,6	1 012,3	11,0	204,5	20,4	224,9	228,0	41,0	4,1	935,3
	e) wykroczenia przeciwko osobie	1,0	27,3	2,7	2,7	2,0	42,4	4,2	8,5	0,0	36,2	3,6	0,0	0,0	41,8	4,2	0,0
	f) wykroczenia przeciwko zdrowiu	26,0	45,9	4,6	119,3	3,0	50,8	5,1	15,2	0,0	231,0	23,1	0,0	0,0	37,3	3,7	0,0
	g) wykroczenia przeciwko mieniu	0,0	23,5	2,4	0,0	0,0	10,0	1,0	0,0	4,0	186,5	18,7	74,6	0,0	45,4	4,5	0,0
	h) wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	1,0	30,5	3,1	3,1	0,0	44,5	4,4	0,0	0,0	270,0	27,0	0,0	0,0	42,5	4,3	0,0
	i) wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	183,0	30,3	3,0	555,1	54,0	46,0	4,6	248,1	1,0	191,5	19,2	19,2	0,0	43,7	4,4	0,0
	j) wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	1 668,0	42,5	4,2	7 086,8	832,0	50,6	5,1	4 208,4	17,0	213,2	21,3	362,5	8,0	42,2	4,2	33,7
	k) szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	141,0	36,0	3,6	506,9	274,0	51,1	5,1	1 399,6	4,0	247,4	24,7	99,0	0,0	40,3	4,0	0,0

[illegible]

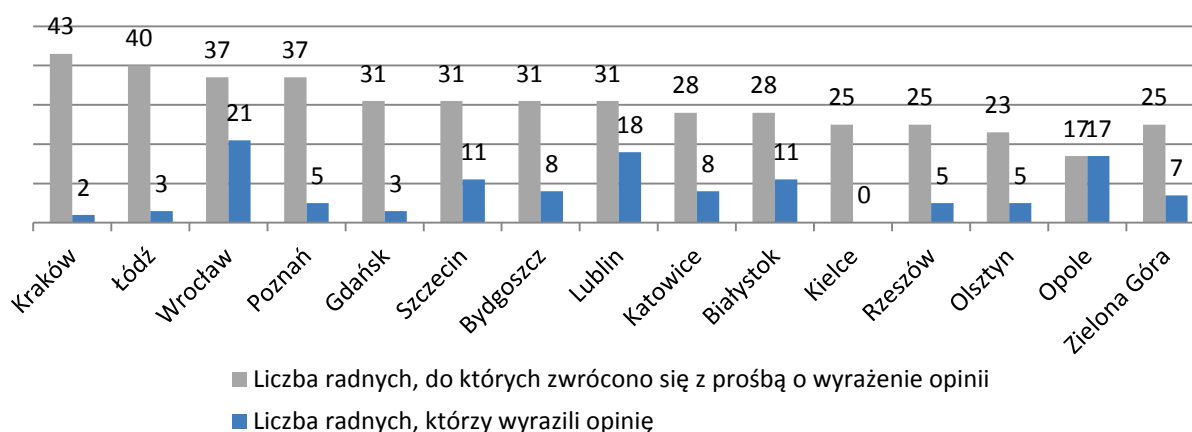
Opinie wybranych podmiotów działających na terenie miasta na temat działalności straży miejskiej w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną

W ramach kontroli zebrano opinie od radnych miejskich i organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast (Przewodniczących: Rad Dzielnic i Rad Osiedlowych¹⁹¹) na temat działalności straży w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. Według stanu na dzień 15 grudnia 2015 r., opinię w ww. zakresie wyraziło 356 radnych (na 938 zapytanych) i 177 ww. organy (na 361 zapytanych), przy czym zaznaczyć tu m.in. należy, iż:

- w przypadku Warszawy o opinię zwrócono się również do radnych poszczególnych dzielnic;
- w Kielcach, Białymstoku i Zielonej Górze nie stwierdzono występowania organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast.

Wykres nr 1

Liczba uzyskanych opinii radnych w stosunku do liczby wszystkich zapytanych

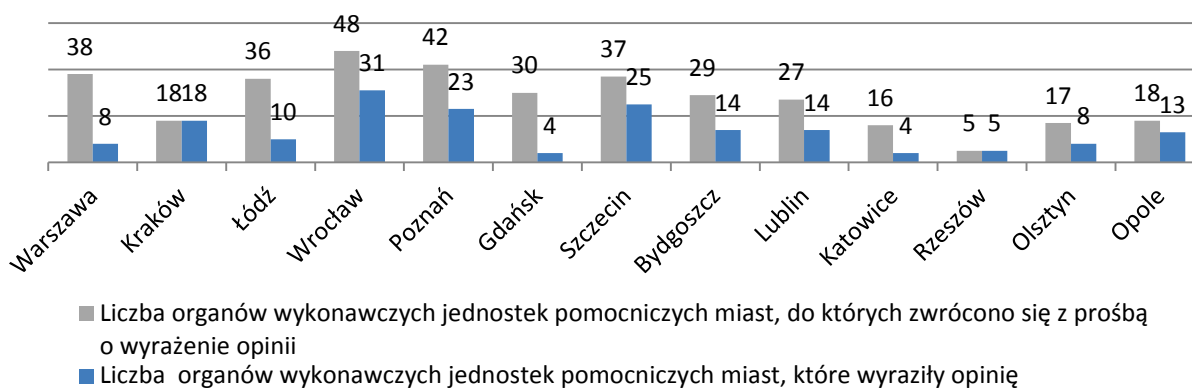

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

W przypadku Warszawy na 486 wysłanych próśb o wyrażenie opinii odpowiedziało 232 radnych (miejskich i poszczególnych dzielnic).

Wykres nr 2

Liczba uzyskanych opinii organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast w stosunku do liczby wszystkich zapytanych

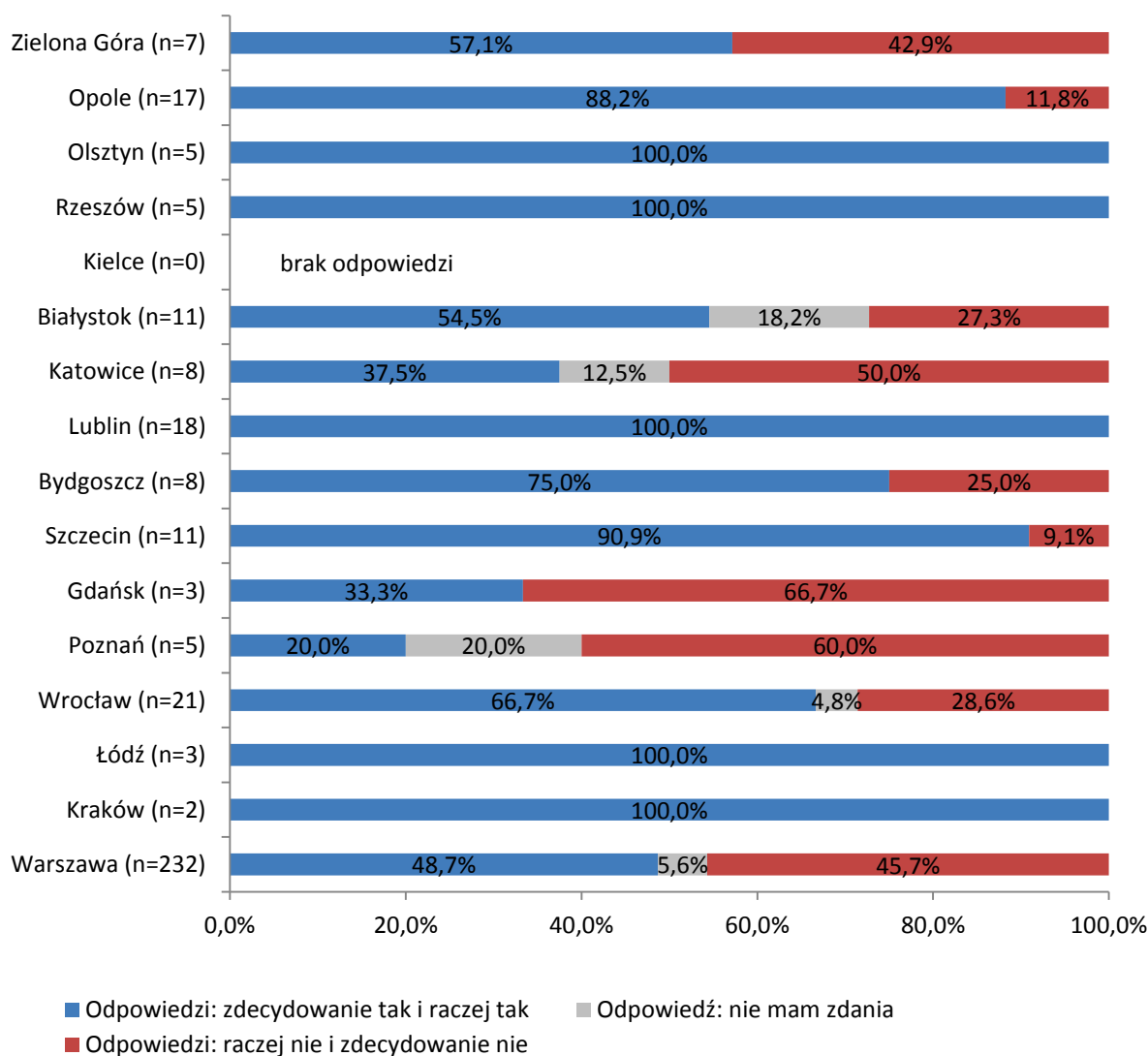
Źródło: Wyniki kontroli NIK.

¹⁹¹ W przypadku Lublina opinii udzieliły Rady poszczególnych Dzielnic.

Z powyższych wykresów oraz danych dotyczących Warszawy wynika, że pomiędzy poszczególnymi miastami występowały duże różnice w liczbie opiniodawców. W Kielcach natomiast nie udało się uzyskać żadnej opinii. Opinii udzielano dobrowolnie w sposób anonimowy, a ich pozyskiwanie odbywało się w trakcie trwania kontroli poszczególnych straży miejskich. Przygotowany kwestionariusz, poza pytaniem o to czy działalność straży miejskiej odpowiadała oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną, zawierał pytanie dotyczące wpływających do opiniodawców skarg lub wniosków (ile ich było i jakich głównych problemów one dotyczyły).

Wykres nr 3

Struktura uzyskanych odpowiedzi radnych na pytanie: czy działalność straży miejskiej odpowiada oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną?

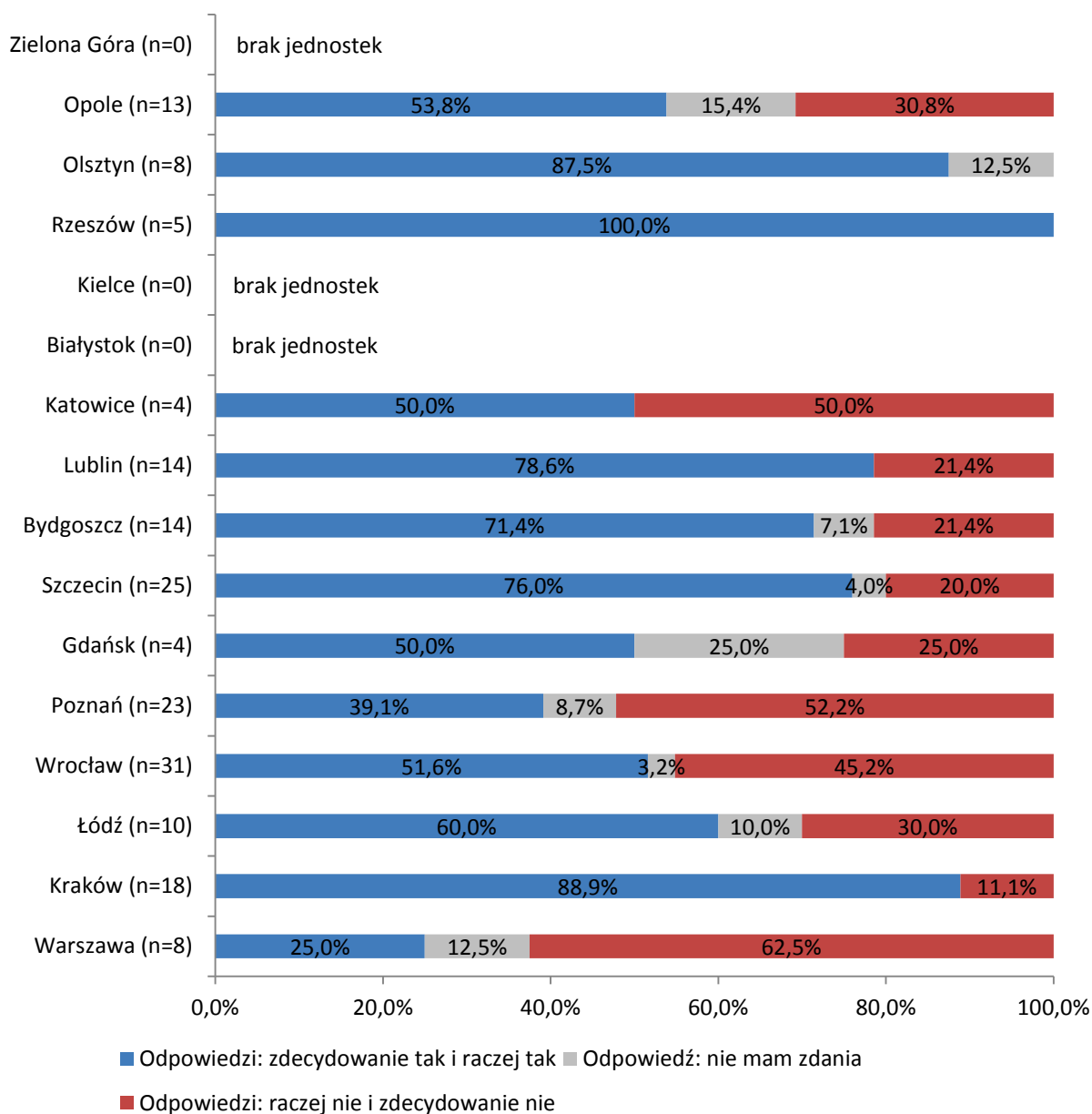
n = liczba udzielonych odpowiedzi

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższego wykresu wynika, że tylko w Gdańsku, Poznaniu i Katowicach przeważały negatywne odpowiedzi radnych na zadane pytanie. W pozostałych 12 miastach przeważały oceny pozytywne działalności straży w zakresie spełniania oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. Najlepszą opinią wśród radnych cieszyły się Straże Miejskie w Rzeszowie, Olsztynie, Lublinie, Łodzi i Krakowie.

Wykres nr 4

Struktura uzyskanych odpowiedzi organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast na pytanie: czy działalność straży miejskiej odpowiada oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną?

n = liczba udzielonych odpowiedzi

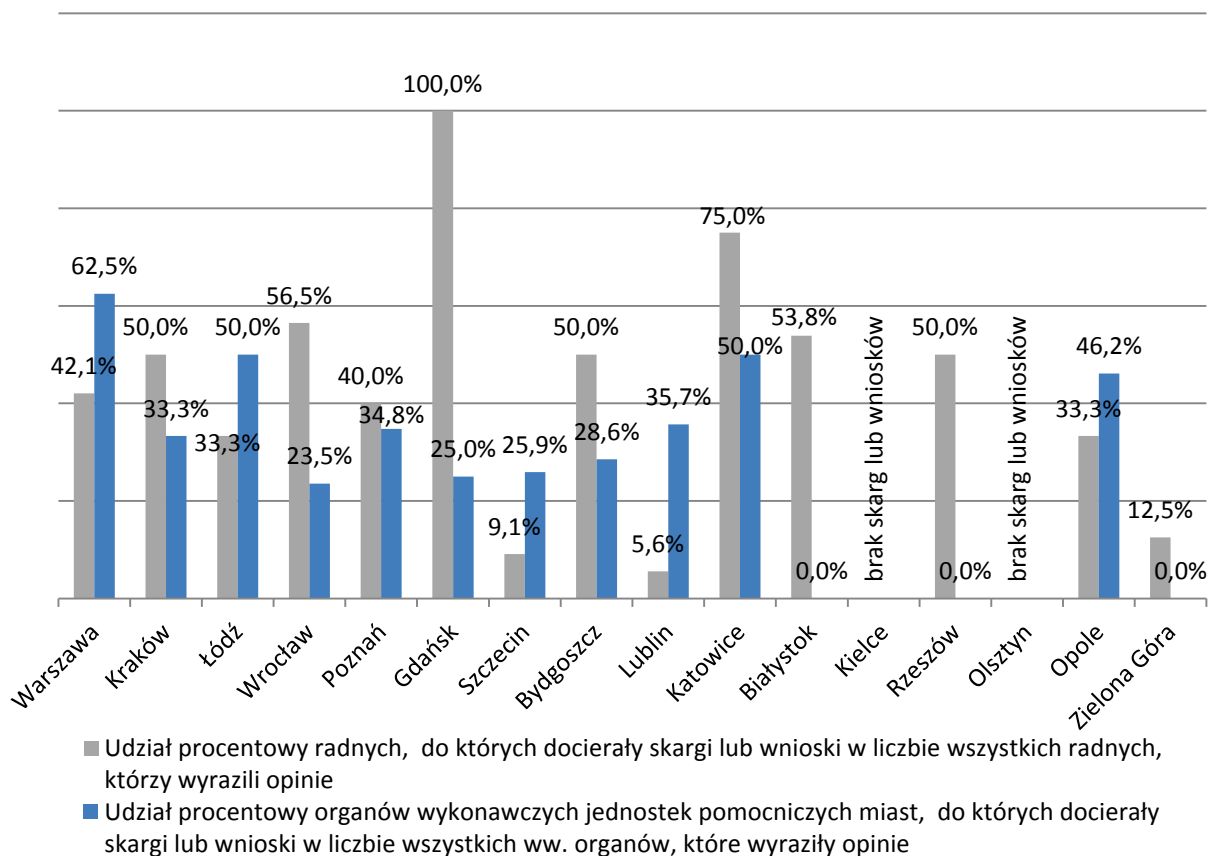
Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Z powyższego wykresu wynika, że tylko w Poznaniu i Warszawie przeważały negatywne odpowiedzi organów wykonawczych jednostek pomocniczych miast na zadane pytanie. W Gdańsku było tyle samo odpowiedzi negatywnych jak i pozytywnych. W pozostałych 10 miastach przeważały oceny pozytywne działalności straży w zakresie spełniania oczekiwań zgłaszanych przez społeczność lokalną. Najlepszą opinią wśród ww. organów cieszyły się Straże Miejskie w Rzeszowie, Krakowie i Olsztynie.

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi odnośnie wpływających do opiniodawców skarg lub wniosków dotyczących działalności straży ustalono, że tylko w Kielcach i Olsztynie takich skarg lub wniosków nie było. W 14 pozostałych miastach do opiniodawców wpływały tego typu skargi lub wnioski. Najwięcej było ich w Warszawie (do 140 opiniodawców wpłynęło ok 450 skarg lub wniosków). W pozostałych miastach było ich od kilkunastu do kilkudziesięciu.

Wykres nr 5

Udział opiniodawców, do których docierały skargi lub wnioski dotyczące działalności straży w liczbie wszystkich opiniodawców

Źródło: Wyniki kontroli NIK.

Skargi i wnioski dotyczyły głównie:

- ◆ zwiększenia liczby patroli i poprawy skuteczności działalności straży¹⁹²;
- ◆ interwencji podejmowanych przez funkcjonariuszy straży¹⁹³;
- ◆ problemów związanych z nieprawidłowo zaparkowanymi pojazdami¹⁹⁴.

¹⁹² Dotyczy m.in.: Warszawy, Wrocławia, Poznania, Bydgoszczy, Rzeszowa, Opola i Zielonej Góry.

¹⁹³ Dotyczy m.in.: Wrocławia, Gdańska i Białegostoku.

¹⁹⁴ Dotyczy m.in.: Krakowa, Szczecina, Lublina, Katowic, Łodzi, Poznania i Bydgoszczy.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
8. Przewodniczący Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych
9. Przewodniczący Sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej
10. Przewodniczący Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
11. Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej